

Obstarávateľ:

Obec Bátovce

Okres:

Levice

Kraj:

Nitriansky

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium

Mlynská 27, 040 01 Košice

tel.: 055/ 62 315 87

e-mail: architekti@atriumstudio.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Marek Dubiel

Ing. Ladislav Pažák

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Michal Burák

Ing. arch. Marek Bakalár

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. Danka Gajdošová - 266

Schvaľovacia doložka – Územný plán obce Bátovce

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBECNÉ ZASTUPITELSTVO BÁTOVCE**

ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO JEHO PLATNOSŤ:

ZÁVÄZNÁ ČASŤ VYHLÁSENÁ VZN A SCHVÁLENÁ

UZNESENÍM OZ Č.:

DÁTUM SCHVÁLENIA:

ING. PETER BURČO

STAROSTA OBCE

BÁTOVCE

PEČIATKA

Zoznam príloh

Grafická časť		
<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (vrátane záujmového územia)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia obce	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce s vyznačením záväznej časti a verejnoprospešných stavieb Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000 / 1:2 880
4	Výkres verejného technického vybavenia - návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia - návrh energetiky Výkres verejnoprospešných stavieb	1:5 000
6	Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny vrátane prvkov územného systému ekologickej stability	1:10 000
7	Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP	1:5 000

Textová časť		
	Smerná časť: - Sprievodná správa - Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na PP Záväzná časť: - Návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	

Obsah

A1. Základné údaje.....	6
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	7
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	7
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	7
1.4 Charakteristika riešeného územia.....	8
A2. Riešenie územného plánu	23
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	23
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	23
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	29
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	31
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	33
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	33
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	35
2.7.1 Bytový fond.....	35
2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	36
2.7.3 Občianske vybavenie.....	38
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia.....	39
2.7.5 Ekonomické aktivity	40
2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia.....	40
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	41
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	41
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami	42
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	42
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia.....	43
2.12.1 Dopravný systém obce	43
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	49
A. Zásobovanie pitnou vodou	49
B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	51
C. Vodné toky a odtokové pomery	52
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	54
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	56
A. Zásobovanie plynom	56
B. Zásobovanie teplom.....	56
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia.....	58
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	59
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov.....	61
2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	61
2.16 Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	61
2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	62

Zoznam skratiek:

NSK - Nitriansky samosprávny kraj
NK - Nitriansky kraj
BD - bytový dom
CO - civilná ochrana
CR - cestovný ruch
ČOV - čistiareň odpadových vôd
ČS – čerpacia (hydrofórová) stanica
ČSPH – čerpacia stanica pohonných hmôt
DP - dobývací priestor
DS - dom služieb
FVE - fotovoltická elektrárňa
HD - hospodársky dvor
HaZZ - hasičský a záchranný zbor
CHKO – chránená krajinná oblasť
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesný pozemok
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
MDV SR – Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MŠ - materská škola
MK - miestna komunikácia
NKP - národná kultúrna pamiatka
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
OV - občianska vybavenosť
PaR – prieskumy a rozbor
PP - poľnohospodárska pôda
PD - poľnohospodárske družstvo
POH - program odpadového hospodárstva
PAD - pravidelná autobusová doprava
PZ - požiarna zbrojnica
RD - rodinný dom
ROEP – register obnovennej evidencie pozemkov
TS - trafostanica
TTP - trvalo trávny porast
ÚPD - územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
ÚPN-R - územný plán regiónu
ÚZPF SR - ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - vyšší územný celok
VN - vysoké napätie elektrické
VVN - vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZN - všeobecne záväzné nariadenie
VPS – verejnoprospešné stavby
ZaD - zmeny a doplnky
ZUŠ - základná umelecká škola
ZŠ - základná škola

A1. Základné údaje

Obec Bátovce leží v údolí riečky Sikenica na jej oboch brehoch, severo-východne od rozvojovej osi druhého stupňa: pohrónská rozvojová os Tlmače – Levice – Želiezovce - Štúrovo. Je súčasťou mikroregiónu Tekov.

Je významnou križovatkou ciest II. a III. tr. Obec má silnú väzbu na okresné mesto Levice od ktorého je vzdialené 12 km. Do k.ú. zasahuje CHKO Štiavnické vrchy a na jej úpätí bohaté rekreačné aktivity - vodná nádrž Bátovce, vinohradnícke a záhradkárske osady, camping a pod.

Dôvodom obstarania ÚPN-O je absencia aktuálnej územnoplánovacej dokumentácie, podľa ktorej by bolo možné usmerňovať ďalší rozvoj obce. Ďalším dôvodom je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce, jej k.ú. vo väzbe na ÚPN-R Nitrianskeho kraja a ZaD č.1 do roku 2030 a neskôr. Záujem o výstavbu v obci je evidovaný, chýba však aktuálny nástroj na jej riadenie.

ÚPN-O je vypracovaný v súlade so Zadaním pre jeho spracovanie a Vyhodnotením pripomienkového konania k jeho Prerokovaniu.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Hlavným cieľom je vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá bude komplexne riešiť funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia k.ú. a obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane ochrany životného prostredia, ochrany prírody a tvorby krajiny a ekologickej stability územia.

V tomto zmysle sú hlavné ciele riešenia územného plánu obce nasledovné:

- hlavným cieľom územno-plánovacej dokumentácie je návrh koncepcie dlhodobého urbanistického rozvoja obce a jednotlivých funkcií využitia administratívneho územia riešenej obce,
- vymedzenie funkčného usporiadania sídelnej a krajinskej štruktúry, určenie základných zásad organizácie územia, spôsobu jeho využitia a podmienok výstavby,
- vytvorenie predpokladov pre zabezpečenie trvalého súladu všetkých činností na území riešenej obce s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt,
- vytvorenie územnej ponuky pre dlhodobejšie uspokojovanie základných potrieb obce, jej obyvateľov a návštevníkov v bývaní, občianskom a sociálnom vybavení, výrobe a v ponuke voľnočasových aktivít,
- podrobné riešenie regulatívov a limitov funkčného a priestorového usporiadania obce, územno-technických podmienok umiestňovania stavieb, zariadení verejného dopravného a technického vybavenia a základných prvkov územného systému ekologickej stability.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu RD,
- nedostatok pracovných príležitostí,
- nevyhovujúce podmienky pre športovcov a návštevníkov športových podujatí v šport. areáli,
- nevyhovujúce šírkové usporiadanie niektorých zberných komunikácií a križovatiek,
- nevyhovujúca kapacita vodojemu,
- neadekvátne využitý rekreačný priestor Lipovina,
- spôsob ochrany NKP a pamätihodností obce.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

V r. 1994 bol spracovaný ÚPN-SÚ Bátovce, ktorý nebol priebežne aktualizovaný a jeho záväzná časť stratila platnosť.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotlivých etáp ÚPD

- prípravné práce (06-7/2016),
- spracovanie Prieskumov a rozborov obce (4/2011 – 9/2016),
- oznámenie SEA, Rozsah hodnotenia k SEA (10/2016 - 1/2017),
- vypracovanie Zadania (10/2016),
- prerokovanie Zadania (10 – 11/2016),
- schválenie Zadania (uzn. č. 9M/III/2017 zo dňa 16.01.2017),

- vypracovanie Návrhu ÚPN-O Bátovce (10/2017),
- prerokovanie Návrhu ÚPN-O Bátovce (11-12/2017).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním.

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si vyžadovalo doplnenie Prieskumov a rozborov v r. 2016. Aktualizovaný bol mapový podklad, štatistické údaje a ďalšie informácie.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1: 2 500 (5 000) bol prevzatý z GKÚ SR a katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000 z roku 1994, 1995 a 1997. Mapový podklad v M 1:10 000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN- R Nitrianskeho kraja a ZaD č.1 (Aurex Bratislava, 2007/2015),
- ÚPN-SÚ Bátovce (Hanzalík Bratislava, 1994),
- Zadanie pre ÚPN-O Bátovce (Obec Bátovce, 2016),
- Návrhu ÚPN-O Bátovce (Atrium Košice, 10/2017),
- Plán rozvoja verejných kanalizácií pre územie NSK (2004),
- Aglomerácia Levice – odvedenie a čistenie odpadových vôd, Tekovský región I., sústava č. 3, Bátovce (Bursa B. Bystrica, 2005),
- Zadanie pre 6x8 b.j. Bátovce,
- porealizačné dokumentácie vodovodného systému a plynofikácie,
- vydané ÚR a SP od r. 2015.

1.4 Charakteristika riešeného územia

1.4.1 Prírodné podmienky

Obec Bátovce leží v údolí riečky Sikenica na jeho oboch brehoch v nadmorskej výške 220 – 230 m, pridružená obec Jalakšová leží na ľavom brehu Sikenice v nadmorskej výške 218 – 227 m. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 215 m v nive riečky Sikenica, najvyšší dosahuje kóta 570,7 m n. m. na kóte Rakšáňova hora v severovýchodnej časti katastra.

Z hľadiska geomorfolog. členenia leží k.ú. obce na rozhraní panónskej a karpatskej oblasti.

Geomorfologické členenie katastrálneho územia obce Bátovce je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Sústava	Alpsko-himalájska		
Podsústava	Panónska panva	Karpaty	
Provincia	Západopanónska panva	Západné Karpaty	
Subprovincia	Malá Dunajská kotlina	Vnútorne Západné Karpaty	
Oblasť	Podunajská nížina	Slovenské stredohorie	
Celok	Podunajská pahorkatina	Štiavnické vrchy	
Podcelok	Ipeľská pahorkatina	Sitnianska vrchovina	
Časť	Bátovská pahorkatina	Brhlovské podhorie	Sitnianske predhorie

Z geomorfologického hľadiska predstavuje územie v oblasti Panónskej panvy reliéf nížinných pahorkatín, predstavujúci z hľadiska základnej morfoštruktúry mierne diferencovanú morfoštruktúru bez agradácie patriacu k negatívnym morfoštruktúram Panónskej panvy, v oblasti Karpát patrí reliéf k reliéfu pedimentových podvrchovín a pahorkatín na okraji geomorfologickej jednotky a reliéfu vrchovinového, ktorý naň nadväzuje východným smerom a tvorí východnú časť katastra; oba reliéfy predstavujú z hľadiska morfoštruktúry pozitívnu morfoštruktúru hrastí

a diferencovaných blokov patriacu k vulkanickej blokovej morfoštruktúre Slovenského stredohoria. Z **hľadiska morfoloigicko-morfometrického členenia** predstavuje územie v západnej časti katastra v oblasti Panónskej panvy mierne členitú pahorkatinu, údolie Sikenice pod obcou nerozčlenenú rovinu. Územie Karpát nadväzuje stredne členitou pahorkatinou a stredne členitou vrchovinou. Údolie Sikenice a prítokov majú v oblasti Panónskej panvy formu úvalinovitých dolín a úvalín nížinných pahorkatín, v oblasti Karpát tvar hlbokých V dolín bez nivy alebo so slabou vyvinutou nivou. Zo **súčasných reliéfových procesov** prevládajú fluvialne a stráňové procesy, z ktorých sa v posudzovanom území v oblasti Panónskej panvy uplatňuje slabý fluvialny erózný proces s miernym pohybom svahových hmôt v pahorkatinách s dominanciou rozovretých úvalinovitých dolín a fluvialny akumuláčno-erózný proces v nive Sikenice, v oblasti Karpát v smere od západu k východu postupne stredne silný fluvialny erózný proces so stredne silným pohybom svahových hmôt po svahoch, vytváraním zovretejších úvalinovitých dolín až plytšie rezaných V dolín vo vrchovinách a vyšších pahorkatinách a silný fluvialny erózný proces so silnou hĺbkovou eróziou a stredne silným až silným pohybom hmôt v horskom reliéfe.

Začlenenie územia z hľadiska **regionálneho geologického členenia** je uvedené v nasl. tabuľke.

Oblasť	vnútrohorské panvy a kotliny	neovulkanity
Podoblasť	podunajská panva	stredoslovenské neovulkanity
Jednotka tretieho rádu	trnavsko-dubnická panva	štiavnický stratovulkán
Jednotka štvrtého rádu	komjatická priehlbina	

Geologický podklad je tvorený dvoma výrazne odlišnými typmi hornín. Oblasť patriaca do Panónskej panvy v západnej časti posudzovaného územia je budovaná horninami neogénu, ktoré v území predstavujú sivé, prevažne vápnité íly, prachy, piesky, štrky, sloje lignitu a polohy sladkovodných vápencov (čárske, beladické, záhorské a ivanské súvrstvie). Oblasť patriaca do Karpát v strednej a východnej časti katastra patrí k neogénnym vulkanitom, budovaným pyroxenickými a amfibolicko-pyroxenickými andezitmi (patriacimi k mladším stratovulkánom stredného a východného Slovenska) – v strednej časti katastra na západnom okraji oblasti vulkanitov sú to hyaloklastity, vo východnej časti katastra na ne nadväzujú tufy a pemzové tufy. Najvrchnejšie kvartérne útvary v západnej časti územia predstavujú deluviálne sedimenty vcelku, tvorené hlinitými, hlinito-piesčitými, hlinito-kamenitými, piesčito-kamenitými až balvanovitými svahovinami a sutinami, údolie Sikenice je pokryté fluvialnymi sedimentmi, tvorenými prevažne nivnými humóznymi hlinami alebo hlinito-piesčitými až štrkovito-piesčitými hlinami dolinných niv, zvyšnú východnú časť katastra vyplňajú ostané bližšie geneticky nerozlíšené sedimenty, predstavujúce nečlenené predkvartérne podložie s nepravidelným pokryvom bližšie nerozlíšených svahovín a sutín.

Z hľadiska **inžinierskegeologickej rajonizácie** leží územie v rajónoch kvartérnych a predkvartérnych hornín, pričom kvartérne horniny ležia prevažne v regióne tektonických depresí a rajón predkvartérnych hornín je viazaný na región neogénnych vulkanitov.

Región	tektonických depresí	neogénnych vulkanitov
Subregión	s neogénnym podkladom	efuzív a vulkanoklastických hornín
Rajón	kvartérnych hornín	predkvartérnych hornín
	D rajón deluviálnych náplavov	VI rajón efuzívnych hornín
	E rajón eolických pieskov	

Podľa **hydrogeologického rajónovania** ležia podzemné vody posudzovaného územia v troch regiónoch. Región N 062. neogén Bátovskej pahorkatiny a Čajkovskej znížneniny s prevažne medzizrnovou priepustnosťou je budovaný horninami neogénu, regióny V 088. neovulkanity severných svahov Štiavnických vrchov a Javoria a V 093. neovulkanity južných svahov Štiavnických vrchov a Javoria majú určujúci typ priepustnosti puklinový a sú budované horninami neovulkanitov. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho **hydrologické vlastnosti**. Predmetné územie vyplňajú v oblasti Panónskej panvy íly a v údolí Sikenice štrky a piesky, v oblasti Karpát vulkanosedimentárne pieskovce a konglomeráty. Prietočnosť a hydrogeologická produktivita je v území západne od údolia Sikenice vysoká ($T = 1 \cdot 10^{-3} - 1 \cdot 10^{-2} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$), v oblasti západne od údolia Sikenice mierna ($T = 1 \cdot 10^{-4} - 1 \cdot 10^{-3} \text{ m}^2 \cdot \text{s}^{-1}$). Hladina podzemnej vody je zväčša 2 – 5 m hlboko. V území je využiteľné množstvo podzemnej vody $0,2 - 0,49 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^{-2}$.

Priemerná, maximálna a minimálna ročná a dlhodobá hladina podzemných vôd za rok 2003 v lokalite Bátovce v hydrogeologickom regióne Neogén Bátovskej pahorkatiny a Čajkovskej zníženiny v pozorovacej sieti SHMÚ, sledovanej od roku 1979, a jej zmena v porovnaní s dlhodobým priemerom je uvedená v nasl. tabuľke.

	Bátovce
Priemerná ročná hladina (m n. m.)	231,66
Dlhodobá priemerná hladina (m n. m.)	231,23
Zmena priemernej ročnej hladiny v porovnaní s dlhodobým priemerom (%)	1,00185962029148
Maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	232,33
Dlhodobá maximálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	233,64
Minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	230,91
Dlhodobá minimálna výška hladiny v danom roku (m n. m.)	230,1

Povrchové vody sú odvodňované riečkou Sikenica s početnými ľavo- a pravostrannými prítokmi, z ktorých najvýznamnejší je potok Jabloňovka s vodohospod. nádržou Bátovce a na krátkom úseku aj Myšpotok, na južnom okraji zasahuje Žemberovský potok. V oblasti vodnej nádrže Drženice zasahuje lokálne do územia aj Devičiansky potok, ktorý je prítokom Sikenice mimo územia, východný okraj katastra odvodňuje potok Studenec, zasahuje tu aj Súdovský potok, oba sú prítokmi potoka Veperec. Územie patrí do čiastkového povodia Hrona a hlavného povodia Dunaja. Charakteristika režimu odtoku v rámci katastra je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	vrchovinná-nížinná
Typ	dažďovo-snehový
Základná hydrologická charakteristika	akumulácia v mesiacoch XII – I, vysoká vodnosť II – IV, najvyššie Q_{ma} III ($IV < II$), najnižšie Q_{ma} IX a výrazné podružné zvýšenie vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy

Kvantitatívne ukazovatele toku Jabloňovka sú známe z vodomernej stanice SHMÚ Pečenice nad popisovaným územím. Priemerný ročný prietok a priemerné mesačné prietoky za rok 2003 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Vodnosť roka Q_r/Q_a (%)	24,5714285714286
Priemerný ročný prietok Q_r ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,086
Dlhodobý priemerný ročný prietok Q_a ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,35
Priemerný prietok Q_m I. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,273
Priemerný prietok Q_m II. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,067
Priemerný prietok Q_m III. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,067
Priemerný prietok Q_m IV. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,126
Priemerný prietok Q_m V. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,047
Priemerný prietok Q_m VI. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,013
Priemerný prietok Q_m VII. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,024
Priemerný prietok Q_m VIII. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,011
Priemerný prietok Q_m IX. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,013
Priemerný prietok Q_m X. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,049
Priemerný prietok Q_m XI. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,052
Priemerný prietok Q_m XII. ($m^3 \cdot s^{-1}$)	0,048

Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou je uvedený v nasledujúcej tabuľke.

QN	Maximálny prietok vyjadrený dosiahnutou N-ročnosťou (Q)	0
Qmax	Maximálny prietok v danom roku (m³.s⁻¹)	-
Qmax-a	Maximálny (kulmináčny) prietok za obdobie pozorovania (m³.s⁻¹)	25,76
Obdobie pozorovania (rok od – do)		1986 – 2002

Najmenšie priemerné denné prietoky vyjadrené dosiahnutou M-dennosťou sú uvedené v nasl. tabuľke.

Q_{Ma}	Najmenší priemerný denný prietok vyjadrený dosiahnutou M-dennosťou (Q)	365
Qmin	Minimálny prietok v danom roku (m³.s⁻¹)	0,001
Qmin-a	Minimálny prietok za obdobie pozorovania (m³.s⁻¹)	0
Obdobie pozorovania (rok od – do)		1986 – 2002

Z **pôd** sa v katastri vyskytujú v oblasti Panónskej panvi prevažne hnedozeme luvizemné a luvizeme zo sprašových hĺn, okrajovo pseudogleje a v údolí Sikelnice fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké, z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. V oblasti Karpát prevažujú luvizeme modálne a kultizemné z tenkých prekryvov sprašových hĺn (dvojsubstráty), sprievodné kambizeme nasýtené, lokálne pararendziny. Pôdy sú prevažne hlinité, lokálne ilovito-hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (0 – 20 %). Poľnohospodárska pôda v západnej časti katastra je strednej až vysokej bonity (pôda osobitne chránená podľa zákona), vo východnej časti je strednej až nízkej bonity. V kategorizácii produkčnosti dosahuje vyššiu hodnotu (7 v 10-stupňovej stupnici s bodovou hodnotou 70 – 61 v stupnici 100 – 1), v západnej časti lokálne nižšiu hodnotu (4 v 10-stupňovej stupnici s bodovou hodnotou 40 – 31 v stupnici 100 – 1). Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je prevažne vysoký (> 2,3 %), na východnom okraji poľnohospodárskej časti krajiny stredný (1,8 – 2,3 %) až nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia je prevažne kyslá, pričom od západu smerom na východ sa mení v rozsahu od extrémne kyslej (< 4,5 pH) cez veľmi silno kyslú (4,5 – 5,0 pH), silno kyslú (5,0 – 5,5 pH) až po stredne kyslú (5,5 – 6,0 pH), len na južnom a severnom okraji západnej časti katastra je reakcia neutrálna (6,5 – 7,3 pH).

Z **klimatického hľadiska** sa územie katastra nachádza v klimatickej oblasti, ktorej charakteristika je uvedená v nasledujúcej tabuľke.

Oblasť	teplá (T) – priemerne 50 a viac letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 °C)	
Okrskok	Charakteristika okrsku	
	T4	teplý, mierne suchý, s miernou zimou
	T6	teplý, mierne vlhký, s miernou zimou
		Klimatické znaky
		január nad -3 °C, LD nad 50, Končekov index zavlaženia Iz 0 – -20
		január nad -3 °C, LD nad 50, Končekov index zavlaženia Iz 0 – 60

Podľa systému triedenia krajiny pokrývky vytvorenej aplikáciou údajov CORINE land cover sa súčasná krajinná štruktúra územia katastra obce Bátovce člení podľa nasledovnej tabuľky.

Triedy krajiny pokrývky	
urbanizované a priemyselné areály	sídelná zástavba
poľnohospodárske areály	orná pôda
	lúky a pasienky
	heterogénne poľnohospodárske areály
lesné a poloprírodné areály	listnaté lesy
	kroviny alebo prirodzené lúky

Lesné porasty sa v území nachádzajú východne od obce a vyplňajú celú východnú časť katastra. Okrem porastov na lesnom pôdnom fonde sú rozsiahle plochy tzv. bielych plôch, tzn. porastov charakteru lesa na poľnohospodárskom pôdnom fonde. Lesné porasty sú z prevažnej časti tvorené dubom letným (*Quercus robur*), menej dubom zimným (*Quercus petraea*) a ďalšími druhmi

duba, vzácné duba cerového (*Quercus cerris*). Značné zastúpenie najmä v okrajových častiach má hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), na severnom a východnom okraji je zastúpený aj buk lesný (*Fagus sylvatica*). Roztrúsene sa vyskytujú ďalšie druhy listnatých drevín ako jaseň štihly (*Fraxinus excelsior*), javor mliečny (*Acer platanoides*), menej javor horský (*Acer pseudoplatanus*), brest (*Ulmus* sp.), vzácné sa vyskytuje borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jedľa (*Abies alba*) a smrek (*Picea abies*). Lokálne sú nevhodne umelo vysadené porasty ihličnatých drevín.

Rozšírenie **nelesnej drevinovej vegetácie** (NDV) je v poľnohospodárskej krajine rozdelené nerovnomerne. Lepšie zastúpenie je v okrajových častiach poľnohospodárskej krajiny najmä okolo neupravených vodných tokov, menej v časti oráčinovej, celkovo možno konštatovať, že poľnohospodárska krajina je z hľadiska rozšírenia NDV v nepriaznivom stave. NDV predstavuje najmä líniiovú zeleň okolo úvozov, ciest a potokov. Z hľadiska drevinového zloženia dominujú listnaté dreviny ako breza (*Betula pendula*), topoľ osikový (*Populus tremula*), vŕba rakytová (*Salix caprea*), hrab (*Carpinus betulus*), baza čierna (*Sambucus nigra*), menej čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), dub letný (*Quercus robur*), javor mliečny (*Acer platanoides*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*) a smrek (*Picea abies*), v líniovej NDV sa uplatňuje aj trnka (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*). Brehové porasty sú zväčša tvorené vŕbou krehkou (*Salix fragilis*), purpurovou (*Salix purpurea*), jelšou lepkavou (*Alnus glutinosa*) a čremchou (*Padus avium*). Lokálne sa vyskytujú nepôvodné kultivary topoľov kanadských (*Populus xcanadensis*), častý je výskyt nepôvodného invázneho agáta bieleho (*Robinia pseudoacacia*).

Trvalé trávne porasty sú zastúpené v malej miere, sú prevažne polointenzívne, z malej časti prirodzené, väčšia časť je vplyvom intenzifikačných zásahov pomerne chudobná a monotónna, časť degraduje vplyvom obmedzenia obhospodarovania buď zarastaním krovínami a drevinami alebo ruderálnymi spoločenstvami a spoločenstvami invázných rastlín. Na plochách strmších strání, úvozov, strží alebo zamokrených plôch v alúviách sú fragmenty hodnotnejšej xerotermej alebo močiarnej vegetácie, no aj tá je závislá od spôsobu hospodárenia.

Trvalé kultúry predstavujú bloky vinohradov východne od obce.

Oráčiny zaberajú podstatnú časť poľnohospodárskej plochy katastra, sú prevažne veľkoblokové a rozprestierajú sa najmä západne od obce, v západnej časti katastra. Časť oráčin je osiata trvalými kultúrami, časť okolo obce je využívaná formou záhumienkov jednotlivcami ako malobloková orná pôda.

Z mozaikových štruktúr sa v rámci katastra vyskytujú východne od obce plochy s tradičnými úzkymi parcelami vinohradov a charakteristickou architektúrou, tzv. ľochy, ktoré do značnej miery zarastajú náletovými drevinami, čím sa stiera ich krajinotvorný charakter.

Vodné toky a plochy. Osou územia je riečka Sikenica s početnými ľavo- a pravostrannými prítokmi, z ktorých najvýznamnejší je potok Jabložovka s vodnou nádržou Bátorce a na krátkom úseku aj Myšpotok, na južnom okraji zasahuje Žemberovský potok. V oblasti vodnej nádrže Drženice zasahuje lokálne do územia aj Devičiansky potok, ktorý je prítokom Sikenice mimo územia, východný okraj k.ú odvodňuje potok Studenec, zasahuje tu aj Súdovský potok, oba sú prítokmi potoka Veperec.

Bez vegetácie sú asfaltové, sčasti aj nespevnené poľné komunikácie, spevnené plochy v obci, časti dvorov pri rodinných domoch a pod.

Vegetácia v intraviláne má tradičný charakter, je kultúrneho charakteru, značné plochy zaberá aj synantropná vegetácia. Tvorená je predovšetkým vegetáciou úžitkových záhrad a okrasných plôch pri rodinných domoch a drevinovou vegetáciou na verejných priestranstvách. Drevinová vegetácia v obci má kultúrny charakter, časť tvoria úžitkové druhy.

Prieskumy a rozborov životného prostredia vrátane prieskumov a rozborov ochrany prírody a krajiny

V území boli zistené prírodné stresové (geodynamické) javy nad rámec bežných prejavov v krajine. Stredná časť katastra je postihnutá výmoloňovou eróziou, v západnej časti je plošný výskyt sedimentov náchylných na presadanie. Náchylnosť územia na zosúvanie je slabá.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je v území niekoľko vetiev 22 kV vedenia. Územím prechádza komunikácia I. triedy I/51 Nitra – Hontianske Nemce s počtom 1 000 – 2 000 jednotkových vozidiel za 24 hodín, cesta II. triedy II/524 Kmeťovce – Banská Štiavnica s počtom menej ako 1 000 jednotkových vozidiel za 24 hodín

a komunikácie III. triedy Bátovce – Pečenice, Bátovce – Drženice a Bátovce – Žemberovce.

Priemerná ročná koncentrácia NO₂ je 10 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia N (NO, NO₂) je 700 – 800 mg.m⁻². Priemerná ročná koncentrácia SO₂ je 10 – 15 µg.m⁻³. Priemerná ročná depozícia S (SO₂ a sírany) je 1 500 – 2 000 mg.m⁻². Ide o hodnoty v dolnej časti stupnice.

So znečistením ovzdušia najviac súvisí poškodenie vegetácie exhalátmi, ktoré je plošného charakteru a prejavuje sa na poškodení lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu predstavuje prevažná časť drevinovej vegetácie a lesných porastov v území veľmi slabo poškodené (defoliácia 11 – 20 %) alebo porasty slabo (21 – 30 %) poškodené. Pomerne veľká časť najmä v oblasti Rakšáňovej hory je zdravých (defoliácia 0 – 10 %). Lokálne sú porasty stredne (31 – 40 %) až silno poškodené (> 40 %), najmä na západnom okraji zalesnenej časti katastra.

Pôdy v oblasti sú nekontaminované a relatívne čisté.

Úroveň znečistenia podzemných vôd je v území Panónskej panvy a v oblasti Karpát na severovýchodnom okraji katastra nízka (0,1 – 1,0 C_d), v ostatnom území karpatskej časti stredná (1,1 – 3,0 C_d). Stupeň znečistenia riečnych sedimentov je v prevažnej časti územia 0,0 C_d, v západnej časti územia v oblasti Panónskej panvy je v rozpätí 0,0 – 0,5 C_d, až 0,5 – 1,0 C_d.

V rokoch 1998 – 1999 dosahovali vody Sikelnice nad sútokom s Hronom v jednotlivých skupinách ukazovateľov triedy znečistenia uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Skupina ukazovateľov	Trieda znečistenia
kyslíkový režim	III. znečistená
mikrobiologické ukazovatele	IV. silne znečistená
biologické ukazovatele	III. znečistená
základné fyzikálno-chemické ukazovatele	II. čistá
nutrienty	III. znečistená

Radónové riziko v celom území je prevažne stredné, len lokálne v strednej časti južného okraja a na východnom okraji katastra nízke.

Aktuálna vodná erózia je v prevažnej časti karpatského územia, v údolí Sikenice a lokálne na rovných plochách okrajov obce žiadna alebo nepatrná až slabá, v časti Panónskej panvy na západnom okraji katastra prevažne slabá, lokálne stredne silná, silná až veľmi silná, najvýraznejšia v oblasti Brhlovského podhoria. Náchylnosť územia na zosúvanie je slabá.

V území boli identifikované viaceré nelegálne skládky odpadu, zaznamenané v mapovom podklade priemetu negatívnych prvkov a javov. Tiež boli zistené neroziahle plochy výskytu invázných druhov rastlín (zlatobyľ obrovská, kanadská, netýkavka malokvetá, slnečnica hľuznatá, fálópia japonská a ďalšie ruderalne druhy) v širšom okolí obce.

Ostatné stresové javy v území nepresahujú rámec bežnej kontaminácie, rovnako ich zdroje nie sú nad rámec bežných zdrojov v tejto oblasti.

V rámci územného systému stresových faktorov (ÚSSF) celé územie leží mimo jadra ÚSSF. Štátne cesty I. triedy I/51 Nitra – Hontianske Nemce a II. triedy II/524 Kmeťovce – Banská Štiavnica v úseku katastra predstavujú slabo zaťažené dopravné koridory v rámci antropogénnych línií ÚSSF. V rámci areálov ÚSSF leží územie katastra prevažne v antropogénnom areáli s vybraným stresovým faktorom presadenie sedimentov, stredná časť zasahuje do územia relatívne nezaťaženého stresovými faktormi.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR sa kataster obce Bátovce nachádzal v roku 2002 na rozhraní oblastí prostredia mierne narušeného a prostredia vysokej kvality na okraji územia s narušeným životným prostredím. V roku 2006 bolo prostredie z hľadiska environmentálnej kvality vyhovujúce až mierne narušené, vo východnej časti až vysokej kvality V rámci environmentálnych regiónov Slovenska leží na rozhraní Levického regiónu 2. environmentálnej kvality a Štiavnického regiónu 1. Environment. kvality.

Sikenica, Myšpotok, Jabloňovka a Devičanský potok sú vodohospod. významnými tokmi.

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia nezasahuje žiadne chránené územie národného alebo európskeho významu. Východná časť katastrálneho územia je súčasťou Chránenej krajiny oblasti Štiavnické vrchy.

CHKO Štiavnické vrchy

je zriadená Vyhláškou MK SSR č. 124/1979 Zb. zo dňa 22. septembra 1979 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. o výmere 77 630 ha a 2. st. ochrany.

Štiavnické vrchy sú najväčšie sopečné pohorie Západných Karpát. Ležia na rozhraní dvoch rozdielnych klimatických typov, čoho odrazom je horizontálne a vertikálne prelínanie teplomilných prvkov flóry a fauny s karpatskými horskými prvkami.

Atraktivnosť územia zvyšujú vodné nádrže – tajchy. Ich budovanie si vynútil rozvoj baníctva v minulých storočiach a slúžili ako zdroj energie i úžitkovej vody. Spolu s napájacími a náhonovými jarkami a ďalšími vodohospodárskymi zariadeniami tvoria unikátny technický systém.

V exploatovaných rudných žilách a odžilkoch bolo popísaných viacero vzácnych a jedinečných minerálov Slovenska.

V tunajších lesoch sa vyskytuje veľké množstvo cudzokrajných drevín. Súvisí to so založením lesníckej katedry v r. 1807, ktorá sa stala súčasťou Baníckej a lesníckej akadémie z r. 1764.

Niektoré teplomilné druhy šíriace sa dolinami otvorenými na juh tu dosahujú severnú hranicu rozšírenia (dub cerový, javor tatársky). Na teplých výslunných andezitových skalách s plytkou skeletovitou pôdou sa nachádzajú prvky xerotermej flóry – kavyl vláskatý, kukučka vencová, rozchodník prudký a i. Na niektorých stanovištiach nájdeme poniklec veľkokvetý a šafran rôznofarebný. Severnejšie rastie aj brusnica obyčajná, brusnica čučoriedková a valdštajnka trojlístá Magicova.

Zo živočíšstva sú hojne zastúpené vtáky ako orol krikl'avý, myšiak hôrny, sova obyčajná a mnoho druhov spevavcov. Vyskytujú sa tu i vzácne mäsožravé cicavce – rys a mačka divá. K najnápadnejším druhom hmyzu patria motýle – vidlochvost feniklový a ovocný, žije tu tiež vzácna modlička zelená, roháč obyčajný a fúzač alpský. V opustených banských dielach našlo skrýše niekoľko druhov netopierov, napríklad podkovár veľký, podkovár malý, netopier obyčajný, večernica malá a iné.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 24/2003, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky:

1. Sikenica s prítokmi. Podhorský vodný tok tečúci v prirodzenom, bohato meandrujúcom koryte, s dobre vyvinutými brehovými porastmi, ktoré lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. Prítoky sú zväčša pomerne krátke, kanalizované, s obnovujúcimi sa prírodnými pomermi a dobre vyvinutými náhradnými mokradňami spoločenstvami.
2. Prostredné pole. Rozsiahlejší komplex prirodzených živných a podmäčianých trávobylinných spoločenstiev. Na primerane obhospodarovaných plochách lúk sa vyskytujú prevažne vysokobylinné spoločenstvá, lokálne aj fragmenty slatinných nízkobylinných spoločenstiev.
3. Prítoky Jabloňovky. Prirodzene tečúce dlhšie i krátke prítoky toku, ktorý je v katastri kanalizovaný, resp. je na ňom vybudovaná vodná nádrž. Samotné toky alebo prítoky hlavného toku sú strmé, ostro zarezané, v dobre vyvinutých, často aktívnych stržiach, ktorých rozvoj obmedzuje prevažne lesné prostredie. Toky sprevádzajú veľmi hodnotné drevinové a bylinné spoločenstvá.
4. Vodná nádrž Bátovce (Lipovina). Umelá vodná nádrž vybudovaná na potoku Jabloňovka. Časť pobrežných plôch je zarastená prirodzenou vegetáciou, najmä v pobrežnej časti sú vytvorené podmienky pre výskyt a rozmnožovanie mnohých vodných a na vodné prostredie viazaných druhov bezstavovcov i stavovcov, najmä obojživelníkov a plazov.
5. Žemberovský potok. Horné časti prítokov toku tečúceho mimo územie katastra s početnými prameniskami. Prirodzene tečúce vodné toky prevažne v ostro zarezaných korytách charakteru strží sprevádzajú veľmi hodnotné drevinové a bylinné spoločenstvá.
6. Devičiansky potok a vodná nádrž Drženice. Malá vodná nádrž a časť kanalizovaného toku nad a pod ňou. Vplyvom sukcesných procesov je veľká časť vymedzeného územia porastená prirodzenými hodnotnými rastlinnými spoločenstvami, v pobrežnej zóne nádrže sú vytvorené podmienky pre výskyt a rozmnožovanie mnohých vodných a na vodné prostredie viazaných druhov bezstavovcov

i stavovcov, najmä obojživelníkov a plazov, celá vodná plocha je pomerne významným stanovišťom vodného a na vodné prostredie viazaného vtáctva.

7. Dolinky. Plocha prirodzených živných a podmáčaných trávobylinných spoločenstiev priľahlých k VN Drženice.

8. Jabloňovské vrchy. Komplex lúk a pasienkov, lesných porastov a rozsiahlych drevinových formácií s výskytom hodnotných teplomilných trávobylinných a lesných spoločenstiev s výskytom viacerých druhov chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov.

9. Borovica. Komplex lúk a pasienkov, lesných porastov a rozsiahlych drevinových formácií v kombinácii s lokálnymi i plošnými vinicami a s nimi súvisiacimi hospodárskymi plochami s výskytom hodnotných teplomilných trávobylinných a lesných spoločenstiev s výskytom viacerých druhov chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov.

10. Ľavá časť údolia prítoku potoka Jabloňovka s výskytom prirodzených hodnotných lesných spoločenstiev, lúk, pasienkov a rozsiahlych drevinových formácií, lokálne charakteru lužného a sutinového lesa, z veľkej časti aj na antropogénnych štruktúrach.

11. Ruský vrch. Pomerne rozsiahle plochy prirodzených hodnotných lesných spoločenstiev, lúk, pasienkov a rozsiahlych drevinových formácií na ľavej strane údolia Sikenice s výskytom viacerých druhov chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov.

12. Rozsiahlejší lesný porast ochranného charakteru v pramennej časti prítoku Jabloňovky s výskytom prirodzených hodnotných spoločenstiev charakteru lužných a sutinových lesov.

13. Predná hora – Bahnovky. Komplex lúk a pasienkov, lesných porastov a rozsiahlych drevinových formácií v kombinácii s lokálnymi i plošnými vinicami a s nimi súvisiacimi hospodárskymi plochami s výskytom hodnotných teplomilných trávobylinných a lesných spoločenstiev s výskytom viacerých druhov chránených a vzácných druhov rastlín a živočíchov.

14. Pod Zadnou horou – Dva vrchy. Komplex viac-menej rovnorodých prevažne dubových lesných porastov s výskytom hraba.

15. Súdovský potok. Horná časť toku tečúceho mimo územie katastra v prevažne lesnom prostredí, so zazemnenou umelou malou vodnou nádržou v poľnohospodárskej časti krajiny, ktorá je pomerne hodnotným náhradným biotopom pre výskyt a rozmnožovanie mnohých vodných a na vodné prostredie viazaných druhov bezstavovcov i stavovcov, najmä obojživelníkov a plazov.

16. Starý háj – Čaprštán. Komplex viac-menej rovnorodých prevažne dubových lesných porastov s výskytom hraba.

17. Mestské lúky. Malý komplex lúk uprostred kompaktných lesných porastov je vďaka obhospodarovaniu stanovišťom viacerých vzácných druhov rastlín.

18. Grosmanov kopec – Tri studne. Komplex viac-menej rovnorodých prevažne dubových lesných porastov.

19. Kramársky vrch – Kľučno. Komplex viac-menej rovnorodých lesných porastov s prevahou duba a buka na reliéfe s početnými skalnatými výstupmi.

20. Studenec. Horná časť toku tečúceho mimo územie katastra v rovnomennej lesnej doline, lokálne s dobre vyvinutými vysokosteblovými bylinnými spoločenstvami, lokálne aj s fragmentmi slatinných nízkobylinných spoločenstiev.

21. Rakšáňova hora – Rakyta – Tlstý vrch – Husárka. Komplex viac-menej rovnorodých prevažne dubových lesných porastov s prímiesou buka.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiadne biocentrum nadregionálneho významu ani nadregionálny terestrický biokoridor. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET zasahuje do východnej časti katastra územia rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia európskeho významu E19. Štiavnické vrchy – Sitnianska vrchovina. Územím prebieha terestrický ekologický koridor európskeho významu so šírením pontických a submediteránnych prvkov flóry a fauny, Sikenica predstavuje menej významný hydrický ekologický koridor národného významu. V zmysle regionálneho ÚSES západnou časťou územia prebieha regionálny biokoridor. Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia a dlhodobého poznania územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestnych biocentier majú plochy lokalít 2., 4., 6., 7., 8. – 11. a 13., časť plochy 1. a plochy 3., 5., 15. a 20. majú funkciu miestnych biokoridorov.

Územie katastrov obce Bátovce môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien. Oráčinová časť nie je dostatočne rozčlenená štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene, preto navrhujeme výsadbu drevinových pásov okolo poľných ciest a na obvode poľnohospodárskych areálov, aby došlo minimálne k utlmeniu negatívnych vplyvov (hlučnosť, prašnosť, znečistenie ovzdušia) a k izolácii obce od týchto štruktúr. Jestvujúce pasienky sú len menšieho rozsahu, sú však prevažne prirodzené, v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene v poľnohospodárskej krajine mimo jej oráčinovej časti v západnej časti katastra. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V okolí obce treba zabezpečiť odstránenie skládok odpadu a zamedziť ich ďalšej tvorbe. Ako vyplýva z alternatívneho ekologického výberu, v západnej časti katastra nie je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinnno-ekologickými podmienkami prostredia.

Celá plocha katastra je rozdelená na tri rôzne časti. Východná časť katastra predstavuje homogénnu lesnú krajinu s prirodzenými a čiastočne pozmenenými ekosystémami, vhodnú na extenzívne hospodárske využitie, západná časť je intenzifikovaná, so slabým zastúpením plôch prirodzených spoločenstiev, určená na rozvoj a intenzívnejšie hospodárske využitie, kým časť východne od obce predstavuje polointenzívne využívanú lesno-lúčnu krajinu so dostatočným zastúpením prirodzených biotopov, vhodnú na extenzívne využitie a rozvoj rekreačno-športových funkcií. Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá až veľmi priaznivá, územie východnej časti katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry priestor ekologicky stabilný, stredná časť je stredne stabilná, západný okraj je nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,41 – 0,6 v škále 0 – 1,0.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia, jestvujúce prvky ÚSES nevyžadujú legislatívnu ochranu, nakoľko nepredstavujú najhodnotnejšie časti prírody. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v najnižšom prvom stupni ochrany, v ktorom sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a starostlivosti o krajinu podľa druhej časti zákona. Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a starostlivosti o krajinu, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožovaním, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie. V zmysle ods. 3, 4 a 5 § 3 zákona vytváranie a udržiavanie územného systému ekologickej stability je verejným záujmom. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí zamýšľajú vykonávať činnosť, ktorou môžu ohroziť alebo narušiť územný systém ekologickej stability, sú povinní zároveň navrhnúť opatrenia, ktoré prispievajú k jeho vytváraniu a udržiavaniu. Podnikatelia a právnické osoby, ktorí svojou činnosťou zasahujú do ekosystémov, ich zložiek alebo prvkov, sú povinní na vlastné náklady vykonávať opatrenia smerujúce k predchádzaniu a obmedzovaniu ich poškodzovania a ničenia. Tiež sú povinní tieto opatrenia zahrnúť už do návrhov projektov, programov, plánov a ostatnej dokumentácie vypracúvanej podľa osobitných predpisov.

Ako vyplýva z ďalších ustanovení zákona, každý je pri vykonávaní činnosti, ktorou môže ohroziť, poškodiť alebo zničiť rastliny alebo živočíchov, alebo ich biotopy, povinný postupovať tak, aby nedochádzalo k ich zbytočnému úhynu alebo k poškodzovaniu a ničeniu.

Zakazuje sa odchytať a usmrcovať živočíchov na miestach ich prirodzeného výskytu. Tento zákaz neplatí, ak sa odchytať alebo usmrcovať uskutočňuje v súvislosti s vykonávaním vedeckovýskumnej činnosti alebo ak hrozí bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia človeka alebo poškodenie jeho majetku, alebo ak to ustanovujú osobitné predpisy alebo tretia časť zákona.

Každý, kto buduje alebo plánovane rekonštruje nadzemné elektrické vedenie, je povinný použiť také technické riešenie, ktoré bráni usmrcovaniu vtákov.

Ak dochádza k preukázateľnému usmrcovaniu vtáctva na elektrických vedeniach alebo telekomunikačných zariadeniach, môže orgán ochrany prírody rozhodnúť, aby ich správca vykonal technické opatrenia zabraňujúce usmrcovaniu vtákov.

Stav ochrany druhu sa považuje za priaznivý, keď

- a) údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu,
- b) prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a pravdepodobne sa ani v dohľadnej budúcnosti nebude znižovať a
- c) existuje a pravdepodobne bude aj naďalej existovať dostatočne veľký biotop na dlhodobé udržanie jeho populácie.

Stav ochrany biotopu sa považuje za priaznivý, keď

- a) jeho prirodzený areál a územie, ktoré v tomto areáli pokrýva, sú stabilné alebo sa zväčšujú,
- b) špecifická štruktúra a funkcie, ktoré sú potrebné na jeho dlhodobé udržanie, existujú a pravdepodobne budú existovať aj v dohľadnej budúcnosti,
- c) stav ochrany jeho typických druhov je priaznivý.

Udržiavanie a dosiahnutie priaznivého stavu častí krajiny sú činnosti vykonávané vo verejnom záujme.

Ochrana biotopu európskeho významu a biotopu národného významu zahŕňa

- a) obmedzovanie alebo regulovanie zásahov, ktoré môžu mať negatívny vplyv na priaznivý stav biotopu,
- b) vytváranie podmienok pre zachovanie alebo dosiahnutie priaznivého stavu biotopu,
- c) sledovanie výskytu biotopu a stavu biotopu.

Na zmenu stavu mokrade, najmä jej úpravu zasypávaním, odvodňovaním, ťažbou trstia, rašeliny, bahna a riečného materiálu, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody okrem vykonávania týchto činností správcom vodného toku v súlade s osobitným predpisom.

Tento súhlas sa nevyžaduje, ak k poškodeniu alebo zničeniu biotopov dochádza v súvislosti s bežným využívaním poľnohospod. kultúr alebo lesných kultúr alebo v súvislosti s výrubom drevín.

Konkrétne navrhované činnosti v území, súvisiace s poľnohospodárstvom, vyplývajú aj z ustanovenia § 7 zákona o ochrane prirodzeného druhového zloženia ekosystémov, ktorá podľa ods. 1 zahŕňa reguláciu zámerného rozširovania nepôvodných druhov za hranicami zastavaného územia obce, sledovanie výskytu, veľkosti populácií a spôsobu šírenia nepôvodných druhov a najmä odstraňovanie nepôvodných druhov, ktoré sa samovoľne šíria a vytlačujú pôvodné druhy z ich prirodzených biotopov a znižujú biologickú rozmanitosť (invázne druhy). V zmysle ods. 4 § 7 je vlastník (správca, nájomca) povinný odstraňovať invázne druhy zo svojho pozemku a o pozemok sa starať takým spôsobom, aby zamedzil opätovnému šíreniu invázných druhov, a to na náklady pôvodcu ich šírenia, ak je známy, inak na náklady štátu. V území sa v zmysle vyhlášky nachádzajú z invázných druhov rastlín pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis*) a zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*), z ktorých sa pohánkovec odporúča ničiť kombináciou mechanických a chemických spôsobov a obe zlatobyle mechanickým spôsobom ničenia, najmä pastvou hovädzieho dobytky a oviec a vytrhávaním a vykopávaním jednotlivých rastlín.

Časť katastra obce Bátovce, nachádzajúca sa na území CHKO Štiavnické vrchy leží v druhom stupni ochrany. Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, je zakázaný:

- a) vjazd a státie s motorovým vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou, snežným skútrom alebo záprahovým vozidlom, najmä vozom, kočom alebo saňami, na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty a miestnej komunikácie, parkoviska, čerpacej stanice, garáže, továrenského, staničného alebo letištného priestoru,
- b) vjazd a státie s bicyklom na pozemky za hranicami zastavaného územia obce mimo diaľnice, cesty, miestnej komunikácie, účelovej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy.

Na území, na ktorom platí druhý stupeň ochrany, sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody na

- a) umiestnenie výsadby drevín a ich druhové zloženie za hranicami zastavaného územia obce mimo ovocného sadu, vinice, chmeľnice a záhrady, a energetických porastov na poľnohospod. pôde,
- b) likvidáciu existujúcich trvalých trávnych porastov s výnimkou činnosti povolenanej podľa osobitných predpisov,
- c) výstavbu lesných ciest a zväznic,
- d) oplotenie pozemku za hranicami zastavaného územia obce okrem oplotenia lesnej škôlky, ovocného sadu a vinice,
- e) pasenie, napájanie, preháňanie a nocovanie hospodárskych zvierat na voľných ležoviskách, ako aj ich ustajnenie mimo stavieb alebo zariadení pri veľkosti stáda nad tridsať veľkých dobytčích jednotiek, umiestnenie košiara, stavby a iného zariadenia na ich ochranu,

- f) vykonávanie technických geologických prác, banskej činnosti a činnosti vykonávanej banským spôsobom,
- g) umiestnenie informačného, reklamného alebo propagačného zariadenia za hranicami zastavaného územia obce,
- h) aplikáciu chemických látok a hnojív, najmä pesticídov, toxických látok, priemyselných hnojív a silážnych štiav pri poľnohospod., lesohospodárskej a inej činnosti na súvislej ploche väčšej ako 2 ha,
- i) budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy alebo mototrasy,
- j) vykonávanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností ozbrojenými zbraňami a ozbrojenými silami mimo vojenských priestorov a vojenských obvodov; vykonanie prípravy alebo výcviku a s nimi súvisiacich činností v oblasti civilnej ochrany, Hasičským a záchranným zborom, alebo zložkami integrovaného záchranného systému za hranicami zastavaného územia obce,
- k) organizovanie verejných telovýchovných, športových a turistických podujatí, ako aj iných verejných prístupných spoločenských podujatí za hranicami zastavaného územia obce alebo mimo športových a rekreačných areálov na to určených,
- l) umiestnenie krátkodobého prenosného zariadenia, ako je predajný stánok, prístrešok, konštrukcia alebo zariadenie na slávnostnú výzdobu a osvetlenie budov, scénickej stavby pre film alebo televíziu za hranicami zastavaného územia obce,
- m) umiestnenie zariadenia na vodnom toku alebo na inej vodnej ploche neslúžiaceho plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela,
- n) použitie zariadenia spôsobujúceho svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenie, reprodukovanosť hudbu mimo uzavretých stavieb,
- o) vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka.

Zákaz vjazdu a státi sa nevzťahuje na vjazd alebo státi vozidla vrátane motorovej trojkolky, motorovej štvorkolky a snežného skútra

- a) slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku, na ktorý sa vzťahuje tento zákaz,
- b) na miesta, ktoré orgán oprávnený podľa tohto zákona na vyhlásenie (ustanovenie) chráneného územia a jeho ochranného pásma vyhradí najmä všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým vyhlasuje chránené územie a jeho ochranné pásmo, návštevným poriadkom národného parku a jeho ochranného pásma alebo zoznamom týchto miest uverejneným na úradnej tabuli tohto orgánu a úradnej tabuli dotknutej obce,
- c) ak jeho vjazd alebo státi boli povolené podľa osobitného predpisu.

Súhlas podľa odseku 2 písm. e), k) a n) sa nevyžaduje na miestach vyhradených orgánom ochrany prírody.

Pre zachovanie, udržiavanie a zvýšenie drevinovej vegetácie v obci treba spracovať samostatný generel. Zeleň v obci je obnovovaná a vytváraná živelne, bez potrebného odborného zázemia. Pri ostatných typoch vegetácie je potrebné zabezpečiť ich bežné využívanie, obhospodarovanie a udržiavanie, čím sa zabezpečí zamedzenie zaburinenia plôch a rozširovanie nepôvodných invázných druhov v prirodzených spoločenstvách v okolitej krajine.

1.4.2 Civilizačné podmienky

A. Urbanizmus, kultúrno-historické a výtvarne hodnoty

Úpätie Štiavnických vrchov a okolie Bátoviec bolo oddávna vhodné na osídľovanie, čo naznačujú mnohé nálezy. V okolí susedných Jablňovíc, Pečeníc a Bátoviec sa našla lengyelská keramika, dokazujúca roľnícku činnosť. Z mladšej doby kamennej sa tu objavujú sekerky, sekeromlaty, predmety podobné zmenšenému disku, guľôčky a pologulôčky. Nálezy dokazujú aj prítomnosť Skýtov – trákov, neskôr Keltov. Obec Bátovce, starým nemeckým názvom Frauenmarkt bola v minulosti banským mestom s kráľovskou mincovňou. Pôvodne stála na mieste terajšieho honu Selce, blízko spečeného valu. Bola pravdepodobne zničená nepriateľom, alebo nejakou živelnou pohromou.

Bátovce sú prvý raz písomne doložené listinou z roku 1037. Je v nej zmienka o založení kláštora sv. Maurícia v Bakonybéli z príležitosti, ktorej uhorský kráľ Štefan obdaroval ho rozličnými majetkami a výsadami, medzi ktorými sa uvádza aj "Forum regine". Bátovce sú druhý raz písomne doložené listinou z roku 1086, v ktorej figurujú pod názvom "Mercatum regine". Išlo o

znovupotvrdenie výsad tohto kláštora uhorským kráľom Ladislavom. Túto listinu údajne napísal jeho kaplán Seraphim, ktorý sa neskoršie stal arcibiskupom.

Matej Bel pôvod obce s menom najsilnejšieho bojovníka kráľa Šalamúna opisuje takto: "Oposu Batora prináša v súvislosť, ktorý udatne bojoval v bojoch medzi uhorským kráľom Gejzom a koruny pozbaveným Šalamúnom, taktiež i v bojoch odohrávaných medzi Henrichom IV a rímskym pápežom." Opos Bathor údajne premohol v týchto bojoch najsilnejšieho českého bojovníka, za čo bol Maďarmi uznávaný a dostal do daru Esterházyovské majetky. Opos Bathor z úcty k svojmu otcovi vystavil chrám Sv. Martina a založil obec Báth okolo roku 1070, to bude najskôr ale len legenda.

Z toho, že sa Bátorovce spomínajú ako "trh kráľovny", sa usudzuje, že v časoch arpádovských panovníkov boli majetkom kráľovny. Bakonybélske opátstvo v r. 1358, keď zistilo, že sú tendencie o zlikvidovanie jeho nároku na mýto v Bátorovciach, za podpory Alžbety a kráľa Ľudovíta Veľkého si ho zabezpečuje, pričom sa odvoláva na porozumenie, ktoré po stáročia trvá medzi ním a Bátorovcami. Mýtnym poplatkom sa mnohí obchodníci vyhýbali, takže často musel zasahovať panovník, aby v tomto nastala náprava. 30. augusta 1360 kráľ Ľudovít Veľký žiada od svätobeňadiktského konventu potvrdenie, že obchodníci boli oboznámení s nariadením, aby pri prevážaní svojho tovaru neobchádzali Bátorovce, na čo tento odpovedal, ale až 3. 11. 1366, že sa tak stalo. 16. októbra 1435 richtár a prisázný v Bátorovciach /Forum Dominarum/ potvrdzujú opátovi Michalovi, že prenajímajú mýto za ročný poplatok 17 zlatých v čistom zlate. Toto potvrdenie je opatrené okrúhlou pečaťou, na ktorej z kruhopsu čítať: "S... de Bath." V strede pečiatky je viditeľná veža.

13. novembra 1436 konvent v Beňadiku potvrdzuje, že bátorovský richtár Mikuláš Mayzner a prisázný vyplatili splnomocnenému zástupcovi opátovi Michalovi z Bakonybélu 17 zlatých a že menovaní prisľúbili i naďalej si mýto podržať za tých istých podmienok.

Podľa záznamu na rímskokatolíckej fari z roku 1731, tunajší rímskokatolícky kostol bol postavený roku 1070, o čom vraj svedčil chronostich na stene kostola, ktorý znel: "EGO OPOS BATHOR TEMPLO BATH VT SVRGAT EXPENSAS PRAESTO". Nezachoval sa však. Chronostich v preklade znie: "Ja Opos Bathor, aby bol postavený kostol v Bátorovciach, výlohy hradím."

POVÝŠENIE BÁTOVIEC NA MESTO Bátorovce ako mesto sú označované v mnohých prameňoch zo 14. storočia. Pozoruhodné sú Matunákove štúdie, v ktorých sa zmiňuje o Bátorovciach. "Kráľ Karol, ktorý roku 1325 uviedol zlatú valutu, keď v tom roku sa našli prvé zlaté bane v Sedmohradsku, v Nitrianskej a r. 1327 smolnícké a kremnícké, upozornený na bohaté banské požehnanie, ihneď, ešte v tomže roku 1327 dal volať hostí, odborných baníkov a tí hneď sa volali sem za najcennejšou, zvlášť vtedy vzácnou rudou v prvom rade z tunajších vtedy jestvovavších pohronských miest: zo Štiavnice, Bystrice, Pukanca, Belej, Bátoroviec..." Z toho citátu vyplýva, že Bátorovce už roku 1327 boli mestom, v ktorom sa nachádzali banskí odborníci. Možno predpokladať, že týmito odborníkmi boli Nemci.

Bátorovce sa vyvinuli v mestečko už v 13. storočí podobne ako Modra alebo Skalica, a to na základe emfyteutického práva, ktoré zaručovalo osadníkom dedičné dispozičné právo na pôdu.

V archíve v Leviciach sa nachádza latinský záznam o 12. listoch, zapísaných len po pravej polovičke, ktorý obsahuje obranu bátorovských výsad. Je tu zmienka o tom, ako kráľ Karol Róbert roku 1342 nariadil opravu kráľovských domov a súčasne určil, akú sumu majú jednotlivé mestá odvádzať. Vymenované sú tu mestá: Krupina, Tekov, Trnava, Topoľčany, Trenčín a Bátorovce.

ERB MESTA - V niektorých historických prameňoch sa uvádza, že Bátorovce boli opevnené. Dnes tu po opevneniach niet takmer nijakej stopy. Ich existenciu by mohol dosvedčovať azda erb mesta. Podľa J. Nováka Bátorovce mali jednu z najkrajších renesančne riešených pečatí, pretože erb mesta nevyplní len stred pečatného poľa, ale prechádza aj do poľa vyhradeného pre kruhops: S: MAVIS:CIVITATIS BATH. K vzniku erbu dochádza tam, kde sa dosiahol určitý stupeň hospodárskeho rozvoja. J. Novák vo svojich poznámkach uvádza, že ako mesto používa vo svojej pečati opevnenie, svoj vývoj v plnoprávne stredoveké mesto dovŕšilo v polovici 13. storočia. Je zaujímavé, že obsah bátorovského erbu sa nestotožňuje s obsahom bátorovských výsad, ako je to napr. v Pukanci, kde v erbe malo mesto kľáčiaceho baníka, alebo v Belej skrížené banské nástroje. V bátorovskom erbe by mohol byť aj motív z vinohradníctva, ako ho mali napr. Modra, alebo obce, ako sú Pečenice, prípadne Rybník, pretože toto povolanie tu svojho času tu muselo jestvovať takmer ako hlavné, čomu nasvedčujú stopy po veľkom množstve viníc a pivníc v bátorovskom regióne.⁴

BÁTOVCE OKRESNÝM MESTOM - Hontianska župa sa roku 1780 delila na tri slúžnovské okresy so sídlami v Bátorovciach, Banskej Štiavnici a v Bzovíku. V celej župe boli tri kráľovské slobodné mestá, 9 mestečiek a 168 dedín s 90 000 obyvateľmi. Bátorovský okres sa skladal z jedného

slobodného kráľovského mesta, dvoch mestečiek, štyridsiatich dvoch dedín a osemnástich samôt. V roku 1867 nastali opäť zmeny a Hontianska župa mala tieto slúžnovské okresné sídla: Bátovce, Krupina, Szob, Šahy a Veľká Čalomija. Ďalšia zmena bola v roku 1919, keď sa síce Hontianska župa znova delila na 5 okresov, ale ich zloženie bolo úplne iné, lebo časť župy pripadla k Maďarsku. Teda po vytvorení ČSR tu boli vytvorené tieto okresy: Bátovce, Pastovce, Krupina, Vinica a Šahy. V dobe vlády Bacha sa Bátovce stali sídlom berného úradu a okresného súdu s pozemkovou knihou až do r. 1878. Československé orgány po rozpadnutí sa Rakúsko - Uhorska prevzali politickú správu Bátovského okresu vo februári 1919.

BÁTOVCE A TURECKÉ VÝBOJE - O Bátovciach sa v čase tureckých výbojov popisalo v obecných kronikách na desiatkach stránach. Tejto téme sa venoval azda každý pisateľ obecnej kroniky. Najviac však pán Vendelín Úradník a Samuel Winkler. Obdobie kedy sa Bátovce dostali do sféry poplatnej Turkom, nemožno presne určiť, pretože údaje o tom sa v kronikách nezhodujú. V jednom prameni sa uvádza, že začali byť poplatné r. 1616, spolu s Pečenicami, Žemberovcami a Bohunicami, v inom, že to bolo v r. 1624, kým Fekete Lajoš tvrdí, že tomu tak bolo už roku 1570, čo zasa vyvracia Matúš Kučera.

Fekete Lajoš uviedol mená poplatníkov všetkých obcí a miest tureckého sandžaku. Po Ostrihome najväčšími poplatníkmi boli Bátovce a Salka, pretože mali odvádzať ročne 40 000 akcí. Je zaujímavé, že Banská Štiavnica už r. 1524 dostala z Bátoviec správu o približovaní sa Turkov. Dňa 2. marca 1553 banské mestá urgujú u kráľovských komisárov posilnenie vojenských posádok na ochranu Levíc, Bátoviec a Krupiny. Dňa 25. mája 1575 Pukanec upozorňuje Banskú Štiavnicu, že turecké vojská chcú Bátovce nečakane napadnúť, zaujať a opevniť.

Podľa ústneho podania aj podzemné chodby v Bátovciach sú dôkazom toho, že táto oblasť bola ohrozovaná Turkami v 16. a 17. storočí. Bátovčania narážali na podzemné chodby pri stavaní príbytkov a hospodárskych budov nielen v bezprostrednej blízkosti námestia, ale aj na odľahlejších miestach intravilánu. Po zistení všetkých ramien týchto chodieb by sa dalo zrekonštruovať, kde všade bývali zámožnejší mešťania, pretože len na podnet týchto mohli byť chodby hĺbené. Neúreskúmaná jaskyňa je pri kameňolome v Jalakšovej

ZVYKY A TRADÍCIE - Ľudia boli súdržnejší ako jedna rodina. Navzájom si všetci pomáhali. Takým boli časy žatvy, keď obilie malo pre nich cenu zlata. Častokrát museli stávať už o tretej ráno, aby stihli všetko spraviť. Pomáhalo sa medzi susedmi, priateľmi, známymi i menej známymi. Chodila k nim aj výpomoc z horniakov (oblasť Banskej Štiavnice). Každý mal svoj kúsok pôdy, kravičku, kozičku či prasiatko.

Bátovske jarmoky boli veľmi známe v celom okolí. Konali sa na jarmočnisku. Neskôr na tomto mieste bolo ihrisko, teraz pole súkromne hospodáriaceho roľníka. Pred jarmokom sa vyberalo mýtom, ktorým si obchodník vlastne zabezpečil miesto. Predávali sa tu kone, kravy, kozy, obilie, zaujímavosťou bola malinovka a plno rôznych predmetov. Piekli sa klobásky, husi a všetko sa zapíjalo dobrým vínom. Po jarmoku sa konala jarmočná zábava. Každý uzavretý obchod sa išiel zapíť do krčmy. Po vojne sa hrávali v Bátovciach kolky, biliard, futbal, divadlá a usporadúvali rôzne iné kultúrne akcie.

Pre ťažisko obce bola vyhlásená KPÚ Nitra **pamiatková zóna vidieckeho typu** pod č.82 - účinné od marca 1998 a od novembra 1999 v platnosti vyhlásenie jej ochranného pásma. Súčasťou pamiatkovej zóny sú tieto objekty NKP zapísané v ÚZPF SR:

- rímskokatolícky kostol sv. Martina, č.51 pri Dolnej bráne (ÚZPF 1592),
- evanjelický kostol a.v., č.27 (ÚZPF 11492/1),
- stará Evanjelická fara, č.26 (ÚZPF 11492/2),
- ľudový dom s hospod. časťou, č.300 (ÚZPF 11497),
- ľudový dom s hospod. časťou, č.301 (ÚZPF 11499),
- kováčska vyhňa, č.329 na Kostolnej ul. (ÚZPF 2471),
- ľudový dom s hospod. časťou, č.253 na Malej ul. (ÚZPF 11666),
- budova tzv. mestského domu – radnice (ÚZPF 11487),
- kamenný cestný most (ÚZPF 2340/1),
- baroková kamenná socha sv. Jána Nepomuckého (ÚZPF 2340/2), ktorá pravdepodobne tvorila súčasť mosta,
- kaštieľ, č.17 na nám, M.R. Štefánika (ÚZPF 1591),
- ľudový dom, č.288 na ul. Žemberovskej (ÚZPF 2507),
- ľudový dom s hospod. časťou, č.436 v Jalakšovej (ÚZPF 2506).

Územie Bátoviec nie je dostatočne preskúmané z hľadiska archeologických nálezísk. Na námestí v r. 1959 boli pri výkope vodovodnej ryhy v hĺbke 180cm objavené podzemné chodby vyhlbené v íle. Ich funkcia ani datovanie nie sú známe. V r. 2000 boli pri archeologickom výskume v exteriéri ev. kostola zistené novoveké vrstvy stavebných sutín súvisiacich s výstavbou kostola. V historickom jadre súčasnej obce je vysoký predpoklad výskytu hnutelných a nehnuteľných archeologických nálezov zo stredoveku a novoveku súvisiacich s vývojom stredovekého mesta. Vo východnej časti extravilánu sa nachádza fortifikačná stavba tzv. spečený val datovaný pravdepodobne do 4 storočia n.l. Zdokumentovaný úsek spečeného valu má v katastroch Bátoviec a Pečenice dĺžku približne 2,2 km. Val miestami dosahuje výšku 3-4 m a šírku 5-7 m. Z oboch strán ho pôvodne lemovala hrotitá priekopa. Na vysokú pravdepodobnosť pravekého, včasnohistorického stredovekého osídlenia extravilánu Bátoviec ako aj v ďalších polohách poukazuje topografická charakteristika jeho územia ako aj pomerne husté osídlenie zistené v iných oblastiach nachádzajúcich sa na hornom toku rieky Sikenica.

B. Funkčné využitie plôch a stavebno-technický stav budov

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry. Je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a pracovné príležitosti. Je tvorená zastavaným územím Bátovce a Jalakšová.

Bátovce

Obec leží v údolí riečky Sikenica na jeho oboch brehoch. Ťažisko zástavby tvorí historické námestie, z ktorého sa ortogonálne rozvetvujú ulice na všetky strany. Po obvode sú zokruhované a vytvárajú tak kompaktnú zástavbu. Tvoria ju prevažne RD. V smere na Bohunice sú dva BD. Obč. vybavenie je koncentrované na námestí. Pri vstupe do obce od Žemberoviec a Bohunic sú lokalizované kostoly. Cintorín s domom rozlúčky je lokalizovaný oproti evanj. kostolu. V smere na Devičany je HD – mechanizačné stredisko a administratívy PD Bátovce a v smere Levice pekáreň. Oproti pekárni je plánovaná skupina RD.

Za Sikenicou je rozvinutá polyfunkčná zóna. Vo väčšom rozsahu sú tu zastúpené BD, ale aj RD, areál ZŠ a MŠ, šport. areál, ČOV, areál vodárenskej spoločnosti a dva dvory PD Bátovce. V nadväznosti na BD je vyprojektovaná ďalšia zástavba 6-tich BD. Plánovaná je ďalšia zástavba BD smerom k Jabloňovcu.

Jalakšová

M.č. tvorí jednoduchý a ucelený sídelný útvar pozostávajúci z jednej ulice. Paralelne na okraji je vedená cesta III. tr. Mimo zastavané územie je umiestnený hospod. dvor.

Stavebnotechnický stav budov v oboch častiach je rozmanitý, prevažujú však objekty vyhovujúce. Max. výška podlažnosti je 5NP (BD pri divadle Potôň).

Odčlenené časti:

Rekreačný priestor Lipovina

Lochy

Vinohradnícka osada je lokalizovaná východne od Lipoviny a využívaná pre individuálnu rekreáciu. Je tvorená meandrujúcimi uličkami s rázovitými vinohradníckymi, prevažne murovanými pivnicami. Časť z nich – 27 je využívaná ako rekreačné domčeky. Účelová komunikácia slúži i sprístupneniu záhradkárskej osady EMO Mochovce.

Nádrž Bátovce

Je vybudovaná na toku Jabloňovec. Okrem akumulácie vody slúži SRZ, aj ako rybársky revír. Na okraji sú vybudované stravovacie a ubytovacie zariadenia. Okolo nádrže vedie účelová cesta sprístupňujúca jednoduché rybárske chatky a maringotky. Východné pobrežie je rozparcelované, čo neumožňuje verejný a technický prístup k vodnej ploche. VÚC-R Nitriansky kraj vyčleňuje na západnom brehu plochy rekreácie, cestovného ruchu a športu.

Camping

Na južnom okraji nádrže je lokalizovaný rekr. priestor, ktorému dominuje rozsiahly camping s ubytovňou. Obe sú v súčasnosti nefunkčné. Boli komplexne vybavené s kapacitou cca 200 miest. V ich blízkosti je cca 7 súkromných chat.

Záhradkárska osada EMO Mochovce

Je lokalizovaná východne od osady Lochy a je prístupná účelovou cestou z betónových panelov. Väčšina parciel je zastavaná záhradnými domčekami – 41 objektov. Areál je oplotený a slúži zamestnancom EMO pre individuálnu rekreáciu. Pred a za osadou sú pôvodné vinohrady – cca 25 domčekov.

Chatová oblasť Fertále a Slávičky

Slúži pre individuálnu rekreáciu prevažne obyvateľom mimo Bátoviec. Je rozvinutá na úpätí severne od osady EMO. Je prístupná účelovou cestou od nádrže.

Ostatné priestory

Vinohradnícka lokalita Jabloňovské vrchy

Na severnom okraji k.ú. je roztrúsených cca 12 vinohradníckych domčekov. Sú prístupné účelovými cestami.

Vinice Jalakšová

Pôvodné vinice vytvárajú širší komplex zasahujúci do k.ú. Jalakšová a Žemberovce. V k.ú. Jalakšová je cca 40 vinohradníckych domčekov.

Bývalý *Cestársky dom* slúžil pre rekreačné účely. Južne od neho, pri malej vodnej nádrži je rekreačná chatka.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Riešeným územím je celé administratívne územie obce Bátovce, ktoré sa člení na katastre Bátovce a Jalakšová o celkovej ploche 3 162,76 ha. Jadrom zlúčených obcí je zastavané územie Bátoviec. Je súčasťou Nitrianskeho kraja a okresu Levice, jeho záujmového územia (je vzdialené 12 km) kde aj prirodzene gravituje - tu je vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti a tvorí jeho prirodzené ťažisko.

Obec leží v údolí riečky Sikenica na jej oboch brehoch a zlúčená obec Jalakšová na jej ľavom brehu. Najnižší bod katastra má nadmorskú výšku 215 m a najvyšší dosahuje kóta 570,7 m n. m. na kóte Rakšáňova hora.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Vo vzťahu k územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou ÚPN – regiónu Nitrianskeho kraja. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov je záväzná časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení ÚPN-O rešpektovaná.

Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja bol schválený uznesením č. 113/2012 na 23. riadnom zasadnutí Zastupiteľstva Nitrianskeho samospr. kraja konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväzná časť bola vyhlásená Všeobecne záväzným nariadením č.2/2012 zo dňa 14. mája 2012.

V roku 2015 boli spracované Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené uznesením č. 111/2015 zo dňa 20.06.2016 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 6/2015.

Uvedené záväzné časti, vrátane verejnoprospešných stavieb sú rešpektované a zapracované do ÚPN – obce Bátovce. Jedná sa o nasl. záväzné regulatívy a VPS územného rozvoja NK:

I. Záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

1. Zásady a regulatívy štruktúry osídlenia, priestorového usporiadania a funkčného využitia územia z hľadiska rozvoja osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry

1.5. Vytvárať v záujme urýchleného vyrovnávania vnútorných disparít kraja, ako aj v záujme zvýšenia celkovej hospodárskej konkurencieschopnosti kraja, územné a technické predpoklady pre koncentrovaný rozvoj v juhovýchodnej časti kraja, predovšetkým do centier Levice, Štúrovo, Šahy, Želiezovce.

1.13. Podporovať rozvoj obcí ako centier lokálneho významu:

1.13.3. Levice: Kalná nad Hronom, Tekovské Lužany, Pukanec, Plášťovce, Šarovce, Nová Dedina, Starý Tekov, Farná, Pohronský Ruskov, Veľký Ďur, Ľemberovce, Bátovce, Demandice, Ipeľský Sokolec, Santovka, Rybník, Kozárovce,

1.14. Podporovať v centrách lokálneho významu predovšetkým zariadenia v:

1.14.1 školstve- materské a základné školy

1.14.2 zdravotníctve – zdravotné strediská s ambulanciami všeobecných lekárov,

1.16. Podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia, adekvátne k forme sídelného rozvoja v jednotlivých historicky vyvinutých charakteristických tradičných kultúrohistorických regiónov na území Nitrianskeho kraja, s cieľom vytvoriť rovnocenné životné podmienky obyvateľov, čo znamená:

1.16.2. zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavy a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavy obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,

1.16.3. a dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinu a životné prostredie vidieckeho priestoru,

1.16.4. vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrámi, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života.

1.17. Vytvárať podmienky pre kompaktný územný rozvoj zastavaných území jednotlivých obcí a nepripúšťať výstavbu nových oddelených samostatných častí obce.

2. Zásady a regulatívy rozvoja rekreácie, cestovného ruchu a kúpeľníctva

2.2. Usmerňovať tvorbu funkčno – priestorového subsystému na vytváranie súvislejších

rekreačných území tzv. rekreačných krajinných celkov

2.2.6 svahov Štiavnických hôr s pokračovaním do okresu Banská
Štiavnica s centrami v Pukanci a v Bátovciach

2.5. Rozvíjať zvyšovanie kvality rekreačných priestorov, rekreačných areálov, najmä kúpalísk a termálnych kúpalísk, a úroveň poskytovania služieb rekreačného charakteru.

2.7. Vytvárať podmienky pre rozvoj vidieckeho turizmu a jej formy agroturizmu.

2.8. Lokalizovať potrebnú vybavenosť v obciach ležiacich v blízkosti rekreačných cieľov, do voľnej krajiny umiestňovať len tú vybavenosť, ktorá sa viaže bezprostredne na uskutočňovanie činností závislých na prírodných danostiach.

2.10. Vytvárať podmienky pre realizáciu území lesoparkového charakteru lokálneho významu pri menších obciach, najmä pri obciach s rekreačným významom a prepájať centrá obcí, rekreačné areály s územiami lesoparkového charakteru.

2.11. Podporovať rozvoj vinohradníctva a vinárstva zachovaním a udržiavaním viníc ako prírodných zdrojov a súčasne cenných historických prvkov v krajinnom obraze vidieckej i mestskej krajiny.

2.13. Podporovať rozvoj spojitého, hierarchicky usporiadaného bezpečného, šetrného systému cyklotrás, slúžiaceho pre rozvoj cykloturistiky ale aj pre rozvoj urbanizačných väzieb medzi obcami/mestami, rekreačnými lokalitami, významnými územiami s prírodným alebo kultúrno-historickým potenciálom (rozvoj prímestskej rekreácie, dochádzanie za zamestnaním, vybavenosťou, vzdelaním, kultúrou, športom, ...)

2.13.1. previazaním línií cyklotrás podľa priestorových možností s líniami korčuliarskych trás, jazdeckých trás, peších trás a tiež s líniami sprievodnej zelene,

2.13.2. rozvojom cyklotrás mimo (najmä frekventovaných) ciest, rozvoj bezpečných križovaní cyklotrás s ostatnými dopravnými koridormi, budovanie ľahkých mostných konštrukcií ponad vodné toky v miestach križovania cyklotrás s vodnými tokmi,

2.13.3. rozvojom rekreačnej vybavenosti pozdĺž cyklotrás, osobitnú pozornosť venovať vybavenosti v priesečníkoch viacerých cyklotrás.

2.16. Regulovať rozvoj rekreácie v lokalitách tvoriacich prvky ÚSES, rekreačný potenciál v lesných ekosystémoch využívať v súlade s ich únosnosťou.

3. *Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja hospodárstva a regionálneho rozvoja kraja*

3.1. V oblasti hospodárstva

3.1.5. Podporovať rozvoj územnotechnických podmienok k zamedzovaniu a dosahovaniu znižovania negatívnych dôsledkov odvetví hospodárstva na kvalitu životného prostredia a k obmedzovaniu prašných emisií do ovzdušia.

3.2. V oblasti priemyslu a stavebníctva

3.2.4. Vychádzať pri vytváraní a prevádzke výrobných kapacít z využitia komparatívnych výhod regiónu (poloha, ekonomický potenciál, disponibilné zdroje).

3.3. V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva

3.3.1. Rešpektovať poľnohospodársku a lesnú pôdu ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj.

3.3.2. Rešpektovať a zachovať prírodné, kultúrne a historické dedičstvo vo vinohradníckych oblastiach a vylúčiť urbanistické zásahy na plochách, ktoré predstavujú historicky vytvorenú charakteristickú kultúrnu krajinu v danej oblasti.

3.3.3. Zabezpečovať protieróznou ochranu poľnohospodárskej pôdy prvkami vegetácie v rámci riešenia projektov pozemkových úprav a agrotechnickými opatreniami zameranými na optimalizáciu štruktúry pestovaných plodín, v nadväznosti na prvky územného systému ekologickej stability.

3.3.4. Vytvárať podmienky pre výsadbu izolačnej zelene v okolí hospodárskych dvorov.

3.3.6. Rešpektovať výmeru lesnej pôdy na plochách poľnohospodársky nevyužitelných nelesných pôd a na pozemkoch porastených lesnými drevinami, evidovaných v katastri nehnuteľnosti v druhu poľnohospodárska pôda.

4. *Zásady a regulatívy z hľadiska rozvoja sociálnych vecí*

4.1. V oblasti sociálnych vecí

4.1.1. Podporovať a optimalizovať rovnomerný rozvoj siete škôl, vzdelávacích, školiacich a preškoľovacích zariadení na území kraja v závislosti na vývoji

- obyvateľstva v území
- 4.3. V oblasti sociálnych vecí
- 4.3.2. Zabezpečovať rovnomernú sieť zariadení sociálnych služieb a terénnych služieb tak, aby územie Nitrianskeho kraja bolo v tejto oblasti sebestačné a vytvoriť z hľadiska kvality aj kvantily sieť dostupnú všetkým občanom v sociálnej a hmotnej núdzi.
- 4.3.3. Vytvárať územnotechnické podmienky pre nové, nedostatkové či absentujúce druhy sociálnych služieb vhodnou lokalizáciou na území kraja a zamerať pozornosť na také sociálne služby, ktorých cieľom je najmä podpora zotrvania klientov v prirodzenom sociálnom prostredí (terénne a ambulantné sociálne služby, sociálne služby v zariadeniach s týždenným pobytom), podpora sebestačnosti rodín, osobitne rodín s malými deťmi, realizovanie nízkoprahových aktivít pre rôzne marginalizované skupiny.
- 4.3.4. Podporovať sociálnu inklúziu prostredníctvom rozvoja sociálnych a zdravotníckych služieb s osobitným zreteľom na marginalizované komunity.
- 4.3.5. Očakávať nárast podielu obyvateľov v poproduktívnom veku v súvislosti s predpokladaným demografickým vývojom a zabezpečiť vo vhodných lokalitách primerané nároky na zariadenia poskytujúce pobytovú sociálnu službu (pre seniorov, pre občanov so zdravotným postihnutím).
- 4.4. V oblasti duševnej a telesnej kultúry
- 4.4.1. Podporovať rozvoj zariadení kultúry v súlade s polycentrickým systémom osídlenia.
- 4.4.2. Rekonštruovať, modernizovať a obnovovať kultúrne objekty, vytvárať podmienky pre ochranu a zveľaďovanie kultúrneho dedičstva na území kraja formou jeho vhodného využitia pre občiansku vybavenosť.
- 4.4.2. Podporovať stabilizáciu založenej siete zariadení kultúrno-rekreačného charakteru lokálneho významu.
- 4.4.4. Rozvíjať zariadenia pre športovo-telovýchovnú činnosť a vytvárať pre ňu podmienky v urbanizovanom aj vidieckom prostredí v záujme zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva.
5. *Zásady a regulatívy z hľadiska starostlivosti o životné prostredie, ochrany prírody a tvorby krajiny, vytvárania a udržiavania ekologickej stability a ochrany pôdneho fondu*
- 5.1. V oblasti starostlivosti o životné prostredie
- 5.1.1. Zohľadňovať pri umiestňovaní činností na území kraja ich predpokladané vplyvy na životné prostredie a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov.
- 5.1.2. Uprednostňovať pri budovaní nových priemyselných areálov a prevádzok zariadenia a technológie spĺňajúce národné limity a zároveň limity stanovené v environmentálnom práve EÚ.
- 5.1.3. Zabezpečovať podmienky pre postupnú účinnú sanáciu starých environmentálnych záťaží - bývalé skládky komunálneho odpadu, odkaliská a iné pozostatky z banskej ťažby.
- 5.1.4. Podporovať výsadbu ochranej a izolačnej zelene v blízkosti železničných tratí, frekventovaných úsekov ciest a v blízkosti výrobných areálov,
- 5.1.5. Podporovať, v súlade s projektmi pozemkových úprav území, revitalizáciu skanalizovaných tokov, kompletizáciu sprievodnej vegetácie výsadbou pásov domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov, zvýšenie podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky pre realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov.
- 5.2. V oblasti ochrany prírody a tvorby krajiny
- 5.2.1. Vytvárať územnotechnické podmienky pre ekologicky optimálne využívanie územia, rešpektovanie, prípadne obnovenie funkčného územného systému ekologickej stability, biotickej integrity krajiny a biodiverzity na úrovni národnej, regionálnej aj lokálnej, čo v území Nitrianskeho kraja znamená venovať pozornosť predovšetkým vyhláseným chráneným územiám podľa platnej legislatívy, územiám NATURA 2000, prvkom územného systému ekologickej stability.
- 5.2.2. Odstraňovať pôsobenia stresových faktorov (skládky odpadov, konfliktné uzly a

pod.) v územiach prvkov územného systému ekologickej stability.

5.2.3. Zabezpečiť v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou protieróznú ochranu pôdy uplatnením prvkov územného systému ekologickej stability, a to najmä biokoridorov, prevažne v oblastiach Podunajskej pahorkatiny.

5.2.4. Vytvárať územnotechnické podmienky pre realizáciu výsadby pôvodných a ekologicky vhodných druhov drevín v nivách riek, na plochách náchylných na eróziu a pri prameniskách, podporovať zvýšenie podielu nelesnej stromovej a krovinovej vegetácie (hlavne pozdĺž tokov, kanálov a ciest a v oblasti svahov Podunajskej pahorkatiny).

5.2.5. Vytvárať územnotechnické podmienky pre priechodnosť existujúcich prekážok na vodných tokoch a líniových stavbách v krajine pre migrujúce živočíchy dodatočnými technickými opatreniami.

5.2.7. Zachovávať pri rekultiváciách vo vinohradníckych oblastiach prirodzené biokoridory a pri vinohradoch s eróziou zvyšovať podiel ekostabilizačných prvkov.

5.2.8. Podporovať aby podmáčané územia s ornou pôdou v oblasti Podunajskej roviny a pahorkatiny boli upravené na trvalé trávne porasty, resp. zarastené vlhkomilnou vegetáciou.

5.2.9. Podporovať a ochraňovať územnoplánovacími nástrojmi nosné prvky estetickej kvality a typického charakteru voľnej krajiny (prirodzené lesné porasty, historicky vyvinuté časti kultúrnej krajiny, lúky a pasienky, nelesnú drevinovú vegetáciu v poľnohospodárskej krajine v podobe remízok, medzí, stromoradií, ako aj mokrade a vodné toky s brehovými porastmi a pod.) a podporovať miestne krajinné identity rešpektovaním prírodného a kultúrno-historického dedičstva.

5.2.10. Rešpektovať požiadavky ochrany prírody a krajiny vyplývajúce z medzinárodných dohôv (Bonnský, Bernský, Ramsarský, Haagský, Dunajský, Európsky dohovor o krajine a pod.)

5.2.11. Rešpektovať krajinu ako základnú zložku kvality života ľudí v mestských i vidieckych oblastiach, v pozoruhodných, všedných i narušených územiach.

5.3. V oblasti využívania prírodných zdrojov

5.3.4. Rešpektovať ochranné pásmo lesov do vzdialenosti 50 m od hranice lesného pozemku.

5.3.5. Uprednostňovať prirodzenú drevinovú skladbu porastov na jednotlivých stanovištiach za účelom potrebného zvyšovania infiltračnej schopnosti a retenčnej kapacity lesných pôd.

5.3.6. Nespôsobovať pri územnom rozvoji fragmentáciu lesných ekosystémov.

5.3.7. Minimalizovať pri územnom rozvoji možné zábery poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a funkčné využitie územia navrhovať tak, aby čo najmenej narušalo organizáciu poľnohospodárskej pôdy a jej využitie so zachovaním výraznej ekologickej a environmentálnej funkcie, ktorú poľnohospodárska pôda a lesné pozemky popri produkčnej funkcii plnia.

6. Zásady a regulatívy usporiadania územia z hľadiska kultúrnohistorického dedičstva

6.1. Rešpektovať kultúrne dedičstvo s jeho potenciálom v zmysle Európskeho dohovoru o kultúrnom dedičstve, Európskeho dohovoru o ochrane archeologického dedičstva a Deklarácii Národnej rady SR o ochrane kultúrneho dedičstva, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené a navrhované na vyhlásenie urbanistické súbory (mestské pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma).

6.3. Akceptovať a nadväzovať pri novej výstavbe na historicky utvorenú štruktúru osídlenia s cieľom dosiahnuť ich vzájomnú funkčnú a priestorovú previazanosť pri zachovaní identity a špecifičnosti historického osídlenia.

6.4. Rešpektovať kultúrno-historické urbanistické celky a architektonické objekty a areály ako potenciál kultúrnych, historických, spoločenských, technických, hospodárskych a ďalších hodnôt charakterizujúcich prostredie.

6.5. Rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne a hospodársko-sociálne celky a prírodno-klimatické oblasti, dominantné znaky typu kultúrnej krajiny so zachovanými vinohradníckymi oblasťami, oblasťami štálov a rôznych foriem vidieckeho osídlenia, vrátane rozptýleného osídlenia.

6.6. Rešpektovať a akceptovať v diaľkových pohľadoch a v krajinnom obraze historicky

utvorené dominanty spolu s vyhlásenými a navrhovanými ochrannými pásmami pamiatkového fondu.

6.7. Zohľadňovať a revitalizovať v územnom rozvoji kraja:

6.7.1. územia pamiatkových rezervácií (Nitra Horné mesto, Brhlovce), pamiatkových zón (Bátovce, Šahy, Nitra, Topoľčany, Zlaté Moravce, Komárno), vytipovaných pamiatkových zón (Jablonovce, Starý Tekov, Uhliská),

6.7.3. známe a predpokladané lokality archeologických nálezísk a nálezov, v zmysle pamiatkového zákona,

6.7.6. objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma,

6.7.7. pamätihodnosti, ktorých zoznam vedú jednotlivé obce.

6.8. Rešpektovať objekty, súbory alebo areály objektov, ktoré sú navrhované na vyhlásenie za kultúrne pamiatky, ako aj územia navrhované na vyhlásenie za pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny a ochranné pásma.

6.9. Zohľadňovať archeologické lokality a náleziská, ktoré v Nitrianskom kraji majú mimoriadny význam najmä z hľadiska pravekého a starovekého osídlenia. Kultúrne dedičstvo a pamiatkový fond s dôrazom na ochranu archeologických lokalít a nálezov je podľa pamiatkového zákona limitujúcim faktorom využívania územia nielen nad terénom, ale najmä pod terénom, kde sa nachádzajú rôzne vrstvy a stopy hmotnej časti kultúrneho dedičstva.

6.10. Vytvárať územnotechnické podmienky pre odkláňanie tranzitnej dopravy mimo exist., či navrhované mestské pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny.

7. *Zásady a regulatívy verejného dopravného vybavenia*

7.40. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

7.41. Zabezpečiť rozvoj regionálnej hromadnej dopravy v zázemí sídelných centier v záujme zlepšenia dostupnosti z rozvojových obcí v suburbanizačnom priestore do centier a medzi nimi.

8. *Zásady a regulatívy verejného technického vybavenia*

8.1. V oblasti vodného hospodárstva:

8.1.1. Na úseku všeobecnej ochrany vôd:

8.1.1.1. vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine.

8.1.2. Na úseku odtokových pomerov v povodiach:

8.1.2.1. rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá,

8.1.2.2. dodržiavať princíp zadržovania vôd v území,

8.1.2.3. navrhovať v rozvojových územiach technické opatrenia na odvádzanie vôd z povrchového odtoku na báze retencie (zadržania) v povodí, s vyústením takého množstva vôd do koncového recipienta, aké odtekalo pred urbanizáciou jednotlivých zastavaných plôch,

8.1.2.4. zlepšovať vodohospodárske pomery na malých vodných tokoch a v povodí zásahmi smerujúcimi k stabilizácii pomerov v extrémnych situáciách tak povodňových, ako aj v období sucha,

8.1.2.6. podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhať v inundačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,

8.1.2.7. zabezpečovať na neupravených úsekoch tokov predovšetkým ochranu intravilánov miest a obcí, nadväzne komplexne riešiť odtokové pomery na vodných tokoch s dôrazom na odvedenie vnútorných vôd podľa Programu protipovodňovej ochrany SR v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,

8.1.5. Na úseku verejných vodovodov:

8.1.5.1. vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie

zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, zvyšovanie podielu zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom priblížiť sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ,

8.1.5.2. chrániť v maximálnej možnej miere zdroje pitnej vody, rešpektovať vymedzené vodárenské zariadenia regionálneho významu, vrátane ich ochranných pásiem,

8.1.5.4. zvyšovať spoľahlivosť zásobovania pitnou vodou rozširovaním diverzifikácie zdrojov, využívaním vzájomného prepojenia zdrojov podzemnej a povrchovej vody a budovaním vodárenských dispečingov,

8.1.5.6. zabezpečovať územnú prípravu zdrojov vody tak, aby sa docielil súlad medzi predpokladaným nárastom obyvateľov a ostatných sídelných aktivít a rozvojom vodného hospodárstva, ochranou prírody a ekologickou stabilitou územia,

8.1.5.7. zabezpečovať integrovanú ochranu vodárenských zdrojov pre trvalo udržateľné využívanie zdrojov pitnej vody, rešpektovanie pásiem ochrany vodárenských zdrojov (pásma hygienickej ochrany),

8.1.5.8. zabezpečovať ochranu lokálnej ako aj nadradenej vodárenskej infraštruktúry (ochranné pásma vodovodov, vodojemov, ČS a pod.), v prípade možnosti aj s ponechaním manipulačných pásov,

8.1.5.14. rezervovať územie pre skupinový vodovod Čankov – Demandice,

8.1.6. Na úseku verejných kanalizácií:

8.1.6.1. preferovať v návrhu skupinové kanalizácie pre aglomerácie viacerých sídel so spoločnou ČOV,

8.1.6.2. vymedziť územné rezervy plôch a koridorov pre kanalizačné stavby nadradeného významu,

8.1.6.3. preferovať v návrhu odkanalizovania menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území,

8.1.6.4. zabezpečiť požiadavky v oblasti odkanalizovania s cieľom postupne zvyšovať úroveň v odkanalizovaní miest a obcí v súlade s požiadavkami legislatívy EÚ,

8.2. V oblasti energetiky:

8.2.1. rešpektovať existujúce koridory vedení 220 kV a 400kV a navrhované siete v existujúcich či novonavrhovaných koridoroch

8.2.11. rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu,

8.2.12. Rešpektovať koridory súčasných plynovodov a novonavrhované siete koridorov alebo siete plynovodov určené na rekonštrukciu

8.2.16. utvárať priaznivé podmienky pre intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnk. zdrojov k systémovej energetike,

8.2.17. obnoviteľné a druhotné zdroje energie situovať mimo zastavané a obytné zóny,

8.3. V oblasti telekomunikácií:

8.3.1. rešpektovať existujúce trasy a ochranné pásma telekomunik. vedení a zariadení,

8.3.2. rešpektovať situovanie telekomunikačných a technologických objektov,

8.3.3. akceptovať potrebu budovania telekomunikačnej infraštruktúry v nových rozvojových lokalitách,

8.3.4. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozšírenie mobilnej siete GSM a umožniť aj služby mobilnej siete tretej generácie – UMTS s vysokorýchlostnou dátovo sieťou,

8.3.5. vytvárať územnotechnické podmienky pre budovanie prístupovej telekomunik. siete v optickom prevedení s maximálnym prístupom až k zákazníkovi,

8.3.6. vytvárať územnotechnické podmienky pre rozširovanie rozsahu telekomunikačných služieb v pevnej a mobilnej sieti,

8.4. V oblasti odpadového hospodárstva:

8.4.1. uprednostňovať separovaný zber využiteľných zložiek s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu,

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby v zmysle navrhovaného riešenia a podrobnejšej projektovej

dokumentácie, spojené s realizáciou uvedených záväzných regulatívov v k.ú. obce nie sú.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Bátovce zaznamenala v rokoch 1970 - 2001 neustály pokles počtu obyvateľov, pričom tempo malo klesajúcu tendenciu. Po roku 2001 dochádza k prírastku obyvateľov. Priemerný ročný prírastok v rokoch 1970 – 1980 dosiahol hodnotu – 2,27 %, čo zaradilo obec medzi regresívne sídla. Po roku 1980 sa tieto hodnoty pohybovali od - 0,83 % do + 1,42 %, čím sa obec zaradila do kategórie stagnujúceho sídla. V roku 2015 sa na celkovom prírastku obyvateľstva +25 podieľal migračný prírastok, kde sa do obce prisťahovalo 56 ľudí a odsťahovalo 31.

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách III. tr. Je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice, kde sú sústredené zariadenia vyššej vybavenosti a pracovné príležitosti. Obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam rozvojový potenciál pre bývanie, výrobu a turizmus.

2.3.1 Demografický vývoj

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov (r. 1970, 1980, 1991, 2001 a 2011) spoločne pre obce Bátovce a Jalakšová. Údaje z posledného sčítania v roku 2011 sú podľa Štatistického úradu SR.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyv. - prírastok, úbytok sú obce zaradené do kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek (0 – 14) rokov vek v ktorom obyvateľstvo nie je ekonomicky aktívne,
- produktívny vek (15-64 r.) vek v ktorom je väčšina obyvateľstva ekonomicky aktívna,
- poproduktívny vek (65 +) je vek v ktorom väčšina obyvateľstva už nie je ekonomicky aktívna.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	Typ populácie
Nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
Menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Stav a vývoj obyvateľstva obce Bátovce

K 31.12.2015 žilo v obci Bátovce 1 135 obyvateľov, čo predstavuje 1,01 % z celkového počtu obyvateľov okresu Levice. Ženy tvorili 51,36 % obyvateľov obce. Priemerná hustota osídlenia je 35,49 obyvateľov na 1km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1970 – 2015

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011	2015
Počet obyvateľov	1 569	1 215	1 104	1 077	1 074	1 135
Prírastok obyvateľov	- 354	- 111	- 27	-3	+61	
Index rastu	77,44	90,86	97,55	99,72	105,67	
Ø ročný prírastok	- 2,27 %	- 0,83 %	- 0,24 %	- 0,03 %	+1,42%	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v období rokov 1980 – 2015

Rok	Počet obyvateľov				Index vitality
	Spolu	Vekové skupiny			
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
1980	1 215	251	615	349	71,92
%	100,00	20,66	50,62	28,72	
1991	1 104	214	594	296	72,30
%	100,00	19,38	53,80	26,81	
2001	1 077	199	630	248	80,24
%	100,00	18,48	58,50	23,03	
2011	1 074	160	759	155	103,22
%	100,00	14,9	70,70	14,40	
2015	1135	170	780	185	91,89
%	100,00	14,98	68,72	16,30	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Významnou demografickou charakteristikou každej populácie je jej vekové zloženie, v ktorom sa odrážajú výsledky demografických procesov z minulosti a zároveň ide o základ budúceho demografického vývoja. Pri pohľade na vekovú štruktúru obyvateľstva v obci Bátovce môžeme konštatovať, že dochádza k zlepšeniu vekovej štruktúry obyvateľstva. V roku 2011 bol zaznamenaný nárast detskej zložky populácie oproti poproduktívnej zložke. Podľa údajov zo SODB v roku 2011 priemerný vek obyvateľov obce bol 39,48 rokov. Podľa vzdelanostnej štruktúry a najvyššieho ukončeného stupňa školského vzdelania má základné vzdelanie ukončených 18,52 %, učňovské a stredné bez maturity 29,79 %, stredné učňovské, odborné a všeobecné s maturitou 25,32 % a vysokoškolské 8,38 % obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev (54,37 %) a evanjelická cirkev augsburského vyznania (27,00 %), bez vyznania 12,76% obyvateľov. Podľa národnostnej štruktúry obyvateľstva žilo v obci Bátovce 95,81 % obyvateľov slovenskej národnosti. Ostatné národnosti (česká, maďarská, rómska) sa podieľajú na celkovom počte obyvateľstva podielom menším ako 1%.

Návrh

V Nitrianskom kraji je možné pozorovať výrazné zmeny v demografickom vývoji, ktoré sú odrazom ekonomickej a sociálnej situácie kraja. Prejavujú sa dlhodobejšie tendencie spomaľovania reprodukcie obyvateľstva a znižovania prirodzeného prírastku obyvateľstva. Pokračuje proces starnutia obyvateľstva. Samotný okres Levice zaznamenáva v dlhodobej retrospektíve od r. 1980 do r. 2015 úbytok obyvateľov. Pričom môžeme konštatovať že ani v najbližších rokoch nie je predpoklad rastu počtu obyvateľstva prirodzeným prírastkom, čo znamená že demograf. ývoj by sa dal zabezpečiť len zvýšenou imigráciou. Jedným z dôvodov imigrácie sú vhodné ekonomické a sociálne podmienky.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2035 v obci Bátovce sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii. Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyv.) je 10 ‰ za rok.

Prognóza vývoja počtu obyvateľov do roku 2035

rok	2015	2020	2025	2030	2035
Bátovce	1 135	1 192	1 251	1 312	1 378

ÚPN-O v súlade so Zadaním navrhuje 1 380 obyvateľov.

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov a ich podielu na celkovom počte obyvateľov má klesajúcu tendenciu. Ide o postupné prejavovanie sa starnutia obyvateľstva a posun početnejších skupín do vyššieho veku.

Podľa SODB 2011 z celkového počtu 1 074 obyvateľov obce tvorilo 525 ekonomicky aktívnych osôb, čo predstavuje 48,88 % (okres Levice 48,10 %). Z toho ženy tvorili 45,52 %. Nezamestnaných ekonomicky aktívnych bolo 126 osôb.

Z hospodárskych odvetví najviac osôb pracovalo v odvetví poľnohospodárstvo, poľovníctvo a súvisiace služby (48 osôb), nasledovala verejná správa a obrana (42 osôb) , maloobchod (34 osôb)

a vzdelávanie (28 osôb). Za prácou mimo obec odchádzalo 382 pracujúcich. Najviac do Levíc, Mochoviec a Pukanca. V obci je v súčasnosti cca 200 prac. príležitostí s dominanciou v primárnom sektore.

Ekonomická aktivita a zamestnanosť v roku 2011 (SODB 2001)

Obec	Počet obyvateľov celkom	Počet ekonomicky aktívnych osôb		Počet nezamestnaných	
		celkom	% z celkového počtu obyvateľov	celkom	% z ekonomicky aktívnych obyvateľov
Bátovce	1 074	525	48,88	126	24,00

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa štatistických sledovaní ÚPSVaR okres Levice vykazoval v mesiaci júl 2016 9,38 %-nú mieru evidovanej nezamestnanosti.

Návrh

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2030 nárast poproduktívnej zložky populácie. Podľa nej bol za okres Levice v roku 2010 index starnutia 100,16 a v roku 2025 sa predpokladá jeho zvýšenie na 151,76. S týmito ukazovateľmi súvisí aj vývoj ekonomicky aktívneho obyvateľstva, kedy bude dochádzať k jeho postupnému znižovaniu.

Predpokladáme rozvoj pracovných príležitostí najmä rozvojom služieb a spracovateľského priemyslu. Údaje o stave sa budú dynamicky meniť, avšak predpokladáme výhľadový nárast pracovných príležitostí v obci na celkový počet 200.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Záujmové územie tvoria katastr. územia obcí vo väzbe na riešené územie. Sú to obce Žemberovce, Pečenice, Drženice, Devičany a Jabloňovce. V susednom Banskobystrickom kraji sú to obce Ladzany a Lišov. Obec pozostáva z 2 katastrálnych území – Bátovce a Jalakšová.

Obec je súčasťou spádového územia okresného mesta Levice - je vzdialená 12 km, kde je sústredené vyššie občianske vybavenie a pracovné príležitosti.

Obec tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách II. a III. tr. Jej východná hranica katastra je hranicou okresu Levice a Nitrianskeho kraja.

V širšom kontexte plní k.ú. okrem bývania viaceru ďalších funkcií – poľnohospodársku, vinohradnícku, ovocinársku, včelársku, rybársku, lesohospodársku, vybavenostnú, kultúrno a prírodou ochrannú, rekreačnú a turistickú.

Obec bola v minulosti banským mestom s kráľovskou mincovňou. Okolie Bátoviec ako úpätie Štiavnických vrchov bolo oddávna vhodné na osídľovanie, čo naznačujú mnohé nálezy. V okolí susedných Jabloňoviec, Pečeníc ale aj v Bátovciach sa našla lengyelská keramika, nálezy z mladšej doby kamennej. Nálezy dokazujú aj prítomnosť Skýtov – trákov, neskôr Keltov.

Územie je teda bohaté na historické fakty a udalosti. Sú tu evidované archeolog. náleziská a Národné kultúrne pamiatky zapísané do ÚZPF SR – 12 objektov. Historická zástavba je chránená podmienkami ochrany vyhlásenej *Pamiatkovej zóny vidieckeho typu*. Všetky objekty a celú urbanistickú štruktúru navrhujeme zachovať a revitalizovať.

Veľká časť katastra leží na území CHKO Štiavnické vrchy. Do územia zasahujú biocentrá a biokoridory regionálneho a národného významu. Súčasťou sú prvky ekologickej stability vyplývajúce z R ÚSES okresu Levice a miestne biocentrá a biokoridory, najmä brehové porasty vodných tokov, ktoré navrhujeme zachovať a zveľaďovať. Časť lesov v území je zaradených do kategórie ochranných. Územie má teplú, mierne suchú klímu s miernou zimou.

Ťažisko zastavaného územia tvorí bývanie v RD doplnené základným i špecifickým občiansk. vybavením. V rámci neho navrhujeme ich rozvoj a to prevažne pri ZŠ, južne a severne od obce.

Obec je súčasťou Nitrianskeho regiónu CR nadregionálneho významu, IV kat.. Rekreačný potenciál širšieho regiónu nie je však obcou náležite využitý – Nitrianska kráľovská vinná cesta, MPR B. Štiavnica, Pukanec a pod. K.ú. je súčasťou širšieho koncom týždenného, najmä letného rekreačného

zázemia mesta Levice. V k.ú. sú vhodné podmienky pre letnú rekreáciu – turistika, kúpanie, člnkovanie, rybolov, poľovníctvo, agroturistika, vinohradníctvo, ale aj pre organizovanie kultúrnych podujatí medzinárodného významu.

Nad obcou je lokalizovaná vodná nádrž Bátovce s technickým a základným turistickým vybavením, tvoriaca jadro rekr. priestoru Lipovina. Jeho súčasťou sú: *vinohradnícka osada Lochy* (tvorí tradičné zoskupenie vinohradníckych domčekov a využíva sa prevažne na individ. rekreáciu), *Camping bývalej OSCR Levice* (je nefunkčný), *záhradkárská osada EMO Mochovce*, *chatová oblasť Fertále a Slávičky*. Ďalšími oddelenými priestormi sú *vinohradnícka lokalita Jabloňovské vrchy* (tvorí tradičné rekreačné zázemie obce využívané prevažne obyv. Levíc), tradičné *vinice Jalakšová* a bývalý *Cestársky dom*.

Na pobreží vodárenskej nádrže v súlade s ÚPN-R výhľadovo navrhujeme rozšírenie sezónneho turist. vybavenia a obnovu základní CR pre voľný CR. V časti vodnej nádrže výhľadovo navrhujeme technické okysličovanie.

Lesy sú vo vlastníctve spoločnosti Lesy SR, š.p. (LZ Levice) a Združenia vlastníkov urbárskych pozemkov obce Bátovce a spadajú do LHC Pukanec. Pôsobia tu poľovnícke združenia Borovica a Starý Háj. Potoky Sikenica a Jabloňové, ako aj nádrž Bátovce sú rybárskymi revírmi SZR, ZO Levice. Lesohospodárstvo navrhujeme zachovať a rozvíjať.

Poľnohospodárska výroba je sústredená v PD Bátovce. Poľnohosp. pôdu obhospodarujú aj SHR. Časť k.ú. sa využíva aj vinohradnícky. Na okrajoch zastavaného územia sú tri poľnohospod. dvory. Všetky areály a kultúry PP navrhujeme zachovať.

Obec je napojená na celoštátny cestný dopravný systém prostredníctvom cesty II/524 so smerom na mestá Levice a Banská Štiavnica. Na ňu sa v obci stykovými križovatkami napájajú cesty III/1593 smer Žemberovce (I/51), III/1551 smer Devičany a cesta III/1552 so slepým ukončením v obci Pečenice.

Cez obec vedie zelený turistický značkový chodník so smerom: centrum obce Bátovce, popri vodnej nádrži, cez Pečenice s pokračovaním trasy na Počuvadlianske jazero a cyklotrasa Dr. Téryho.

Verejný vodovod je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) „Devičany, Pečenice, Bátovce, Bohunice“. Vodárenskými zdrojmi je prameň Štôľňa a studňa, ktoré sa nachádzajú v obci Devičany. Voda z uvedených vodných zdrojov je akumulovaná vo vodojeme v Devičanoch objemu 100 m³, odkiaľ je gravitačne privádzaná do obce Devičany a Bohunice a súčasne do vodojemu Pečenice objemu 150 m³ (294,00; 298,00 m n.m.), ktorý slúži pre gravitačne zásobovanie obcí Pečenice a Bátovce. Naň sú napojené rekr. lokality Lochy a Camping. Ostatné oddelené rekr. lokality prevádzkujú vlastné systémy – studne, resp. pramene. Systém navrhujeme zachovať a rozšíriť kapacitu VDJ.

Povrchové odpadové vody dažďové z plôch, dvorov, komunikácií a priľahlého terénu odtiekajú priekopami vedľa komunikácií do toku Sikenica a potoka Jabloňovec.

Odpadové vody z domácností v Bátovciach a Jalakšovej sú odvádzané z väčšej časti do kanalizácie a z menšej časti ešte do prídomyých žump. ČOV je lokalizovaná na sútoku potokov. Oddelené časti prevádzkujú vlastné systémy zneškodnenia splaškov – žumpy, MČOV a septiky. Lochy a vinohrad. domčeky využívajú suché záchody. Celkový systém navrhujeme zachovať.

Riešené územie leží v základnom povodí vodného toku Sikenica, ktoré je súčasťou hlavného povodia Hrona. Do Sikenice, ako jeho ľavostranný prítok zaúšťuje tok Jabloňovec. V zmysle vyhlášky je zaradený medzi vodo hospodársky významné toky. V rkm 1,114 je na toku vybudovaná vodná stavba VN Bátovce (Lipovina).

Južne a severne od obce sú rozsiahle odvodnené plochy PP, ako aj závlahový systém, ktoré navrhujeme zachovať.

Obec Bátovce je v základnom stave napájaná elektr. vedením VN č. 171 cez 13 transformovni vyvedeným zo 110/ 22 kV ES Levice. Zások je možný z vedenia VN č. 365 od Pukanca.

Vlastná obec a m.č. je plynofikovaná. Zdrojom plynu je regulačná stanica RS-VTL/STL pri Novej Dedine, odkiaľ vychádza STL plynovod do Devičan aj do Bátoviec.

Teplu na účely varenia, vykurovania a prípravy teplej vody sa zabezpečuje lokálne v rodinných domoch a v objektoch občianskej vybavenosti, ako aj v bytových domoch na báze plynu.

Obec je súčasťou Centra sieťových informácií – juh Slovak Telekomu v regionálnej oblasti Levice. Telefónni účastníci sú napojení miestnou sieťou na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v budove Pošty.

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove obecného úradu. Signály Slovenskej

televízie a ostatných TV sú šírené vykryvačom.

Izoplochy radónového rizika nízke sú pri vodnej nádrži a stredné v celom k.ú.

Vo východnej časti k.ú. je evidované ložisko nevyhradeného nerastu č.4641 – Bátovce, stavebný kameň.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinnokoekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2030. Rešpektuje princípy ochrany a tvorby životného prostredia. Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. vychádza ÚPD z týchto zásad:

- hľadať styčné body v sídelnej a rekreačnej del'be práce s ostatnými obcami mikroregiónu a predovšetkým s mestom Levice,
- pre výstavbu RD a BD využiť prevažne zastavané územia obce - prieluky a veľké záhrady,
- návrh zástavby mimo súčasne zastavané územie obce riešiť s priestorovými a funkčnými väzbami na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla,
- rešpektovať výrobné areály v súčasnom rozsahu a navrhnuť rozšírenie podnikateľských aktivít v nich,
- riešiť dobudovanie chýbajúcej občianskej a technickej vybavenosti,
- vyššie spoločenské funkcie lokalizovať do centra obce a vytvoriť podmienky na jeho revitalizáciu,
- pri zohľadnení nárastu počtu obyvateľov uvažovať aj s nárastom plôch pre umiestnenie adekvátnej občianskej vybavenosti a ďalších funkčných plôch súvisiacich s rozvojom obce, najmä zariadenia pre seniorov,
- odstrániť bodové a líniové dopravné závady,
- navrhnuť zefektívnenie dopravného systému obce,
- dobudovať pozdĺž ciest chodníky a prepojiť m.č. s susedné obce samostatnými cyklo a pešími komunikáciami,
- posilniť rekreačnú funkciu v samotnej obci, ako aj rekreačného priestoru Lipovina s dôrazom na vodnú nádrž a vinohradnícku osadu Lochy,
- rozšíriť športovú zónu v obci,
- zdôrazniť kompozičné a priestorové väzby v obci a na prírodné hodnoty v území,
- rešpektovať mimoriadne pamiatkové hodnoty obce a ich širšie krajinné začlenenie,
- optimalizovať všetky rozvojové plochy vo vzťahu k ochrane pamiatkovej zóny,
- zachovať, resp. navrhnuť opatrenia na zvýšenie ekologickej stability územia,
- riešiť zlepšenie ochrany zastavaného územia pred povodňami a privalovými vodami.

Pre rozvoj obce navrhujeme využívať prevažne jej zastavané územie. Úlohou je skoordinať všetky rozvojové zámery v obci s princípom trvalo udržateľného rozvoja obce.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných a bytových domov navrhujeme využívať plochy v zastavanom území - veľké záhrady a v nezastavanom území plochy vo väzbe na obec, ako aj nevyužívané plochy vhodne napojiteľné na sieť TI a jestvujúci dopravný systém obce.

Celkovo je navrhovaných 100 bytov, z toho 82 RD a 18 v 3 BD. Najväčšia obytná skupina je navrhovaná pri ZŠ – 2 BD a 24 RD, ďalšia pri sídlisku – 8 RD, medzi Jalakšovou a Bátovcami – 14 RD, oproti pekárni – 7 RD a na severnom okraji – 1 BD a 16 RD. Ostatné RD sú navrhované v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jestv. zástavbe.

Občianske vybavenie - je navrhované na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada jeho reštruktúraciu a doplnenie. Navrhujeme pri areáli MŠ, plochu pre dom sociálnej starostlivosti a ponukovú plochu južne pri potoku Jabloňovka. Ďalší prírastok navrhujeme formou polyfunkcie jestv. RD v centre a pri zastávkach verejnej autobusovej dopravy.

Areál cintorína navrhujeme rozšíriť severným smerom.

Areál futbalového ihriska je navrhovaný na rozšírenie po hranicu zastavaného územia. Navrhujeme úpravu jeho vstupnej zóny za účelom skompaktovania a zjednodušenia sprístupnenia. Športová plocha je navrhovaná pri BD, kostole a oproti pekárni.

Rekreácia – v obci je cca 109 neobývaných domov, z ktorých cca 72 využívaných na individuálnu chalupnícku rekreáciu. Túto tendenciu navrhujeme prehlbovať tak, aby sa vytvárali kompaktné skupiny chalúp z dôvodu zladenia ich režimu s bývaním.

Časť ucelených skupín domového fondu navrhujeme ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí, penzióny a pod. Za tým účelom navrhujeme uchovanie pôvodných ucelených skupín domov, stodôl a sýpok a rozšírenie turistického vybavenia a infraštruktúry.

Rozvoj rekreácie a CR navrhujeme v jestv. rekreačnom priestore Lipovina. Ťažiskom je vodná nádrž, na brehu ktorej v súlade s ÚPN-R navrhujeme výhľadovo doplniť verejné plážoviská a sezónne rekreačné vybavenie – stravovanie, ostatné služby, vodné športy a pod. Podmienkou je zabezpečenie technického okysličovania príľahlej časti nádrže.

Pre rozvoj pešej a cykloturistiky navrhujeme využívať cyklomagistrálu a značkové turist. chodníky, náučné trasy a navrhované promenádne trasy. Navrhujeme obnovenie autocampingu, revitalizáciu vinárskej osady – Lochy a stabilizáciu jestv. záhradkárskejších a vinohradníckych osád a chatových oblastí bez možností rozvoja.

Výroba a sklady – stav jest. poľnohospodárskych dvorov navrhujeme zachovať. Časť HD pri ZŠ navrhujeme reštrukturovať v prospech hygienicky nazávadnej výroby a skladov. Dôvodom je odsunutie OP od areálu ZŠ. Areál pri pekárne a skladov pri ZŠ navrhujeme zachovať a pri Jabložovke intenzifikovať.

Plochy rastlinnej výroby, vinohradov a sadov, vrátane lesného hospodárstva navrhujeme stabilizovať a rozvíjať.

Ostatné – pri ČOV navrhujem plochu zberného dvora KO a kompostoviska.

Súbežne s jestv. trasami ciest navrhujeme komunikácie pre chodcov a bicykle v smere Jalakšová, Devičany, Bohunice a Levice.

Väčšinu jestv. obslužných komunikácií navrhujeme rozšíriť a zrekonštruovať a námestie materiálovo nahradiť dlažbou. Pozdĺž nich je navrhovaný jedno alebo obojstranný združený chodník. V časti zastavaného územia – sútok potokov navrhujeme protipovodňovú hrádzu.

V priestore vodárenskej nádrže sú identifikované izoplochy nízkeho a v ostatnej časti k.ú stredného radónového rizika. Tento jav môže negatívne ovplyvniť ďalšie využitie územia.

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitými je zachovanie ťažiska urbanistického pôdorysu obce chráneného vyhlásenou *Pamiatkovou zónou vidieckeho typu Bátovce* a objektov NKP. Ďalšie zásady, ktoré sú uplatnené v ÚPD:

- v návrhu nových funkčných plôch posilňovať kompaktnosť zástavby,
- výrobné a poľnohospodárske objekty umiestňovať do existujúcich areálov,
- športové plochy rozvíjať v nadväznosti na existujúci športový areál,
- nové rekreačné zázemie obce riešiť v nadväznosti na existujúcu vodnú plochu,

Novými urbanistickými štruktúrami bude sústredená výstavba BD a RD, ako aj rekreačná zóna pri vodárenskej nádrži, vrátane revitalizácie areálov HD. Navrhujeme tu odvážnejšie kompozície i merítka zástavby.

Za účelom skvalitnenia obytných a rekreačných podmienok navrhujeme doplniť riešené územie o prvky drobnej architektúry (zastávky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, oddychové zóny, záchyt prameňov a pod.).

B. Ochrana pamiatok

Kultúrne a historické hodnoty

Pre ťažisko obce bola vyhlásená KPÚ Nitra *pamiatková zóna vidieckeho typu* pod č.82 - je účinné od marca 1998; od novembra 1999 je v platnosti vyhlásenie jej ochranného pásma. Jej súčasťou sú *objekty NKP zapísané v ÚZPF SR* – vid' kapitola 1.4.2. tejto Sprievodnej správy.

Ochrana archeologických nálezísk:

Úpätie Štiavnických vrchov a okolie Bátoviec bolo oddávna vhodné na osídľovanie, čo naznačujú mnohé nálezy. V okolí susedných Jabložoviec, Pečeníc a Bátoviec sa našla lengyelská keramika, dokazujúca roľnícku činnosť. Z mladšej doby kamennej sa tu objavujú sekerky, sekeromlaty, predmety podobné zmenšenému disku, guľôčky a pologuľôčky. Nálezy dokazujú aj prítomnosť Skýtov – trákov, neskôr Keltov.

Vzhľadom na túto skutočnosť možno v obci predpokladať výskyt doposiaľ nevidovaných archeologických lokalít.

Návrh

Všetky uvedené stavby a objekty, vr. urbanistickej štruktúry sú navrhované v plnom rozsahu

na zachovanie a integrovanie do rozvoja obce, t.j. ÚPD ich navrhuje udržiavať v pôvodnom stave s upraviť aj ich okolie. Do zoznamu pamätihodností obce navrhujeme všetky ostatné historické budovy v pamiatkovej zóne, vrátane trojičného stĺpa, kríže, prístenné kaplnky, niektoré náhrobky na cintoríne. Navrhujeme zachovanie urbanistickej štruktúry i obce Jalakšová a ochranu archeologických nálezov a situácií. Ďalej:

- rešpektovať zachované časti urbanistického pôdorysu obce a v navrhovanej urbanizácii naň nadviazať. Podobne rešpektovať aj zachované ľudové domy s hĺbkovou zástavbou,
- chrániť a zabezpečovať priebežnú údržbu kultúrnych pamiatok a objektov s pamiatkovými hodnotami,
- v obci predpokladáme výskyt doposiaľ nevidovaných archeologických lokalít; Z tohto dôvodu je potrebné, aby stavebník každej stavby vyžadujúcej zemné práce si v rámci ÚK vyžiadal záväzné stanovisko od Krajského pamiatkového úradu v Nitre v ktorom budú určené podmienky ochrany archeologických nálezov.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

Ako podklad slúžili štatistické údaje zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011.

2.7.1 Domový a bytový fond

V roku 2011 bytový fond tvorilo 417 domov, z čoho trvale obývaných bolo 307 a neobývaných 109 domov. Trvalo obývané domy pozostávali z 289 RD, 11 bytových domov, 3 iné budovy. Neobývané domy boli prevažne z týchto dôvodov: 2 zmena vlastníkov, 72 určených na rekreáciu, 12 uvoľnených na prestavbu, 10 nespôsobilé na bývanie, 13 iné dôvody.

Bytový fond tvorilo v obci 490 bytov z ktorých bolo 379 obývaných:

- 83 vlastných bytov v bytových domoch,
- 253 bytov vo vlastných RD,
- 7 v družstevných bytoch,
- 25 v iných budovách.

Vývoj počtu trvale obývaných bytov v rokoch 1970 – 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Počet trvale obývaných bytov	-	407	395	353	379
Prírastok bytov		- 12	- 42	+26	
Počet bytov/1 000 obyv.	-	334,98	357,79	327,76	352,88
Okres Levice	274,68	307,22	329,88	334,22	343,86
Nitriansky kraj	266,45	297,41	321,20	323,96	343,43

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Doterajší vývoj bytov v obci zaznamenal najväčší úbytok po roku 1991 (- 42). V rokoch 1980 a 2011 obec Bátorovce presiahla okresný aj krajský a celoslovenský priemer v počte trvale obývaných bytov na 1000 obyvateľov.

Vývoj obložnosti v rokoch 1970 - 2011

Rok sčítania	1970	1980	1991	2001	2011
Obložnosť (obyv./ byt)	-	2,99	2,79	3,05	2,83
Okres Levice	3,64	3,26	3,03	2,99	2,91
Nitriansky kraj	3,75	3,36	3,11	3,09	2,91
SR				2,83	3,03

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Priemerný vek rodinných domov bol 61 rokov, bytových domov 38 rokov. Postavené sú prevažne z materiálov kameň a tehla. Prevládajú byty s 3 obytnými miestnosťami. V bytoch (domoch) tvoria najviac obytných plôch miestnosti so 40-80 m², priemerný počet m² obytnej plochy na + osobu dosiahol hodnotu 19,4 m².

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci navrhujeme obnovu jestvujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizáciu. Rozvoj bývania navrhujeme do roku 2030 a pri predpokladanom zvýšení počtu obyvateľov na 1 380 bude dosiahnutý ukazovateľ počtu obyvateľov na jeden byt 2,8, čo je odporúčaná hodnota pre okres

Levice v roku 2035 (Zmeny a doplnky č.1 ÚPN regiónu Nitrianskeho kraja 2015). To znamená: pre predpokladaný nárast obyvateľov o 306 do roku 2030 (od roku 2011) je potrebných cca 111 bytových jednotiek (RD)

Ak by sme chceli dosiahnuť ukazovateľ obložnosti 2,8 pre celkový počet obyvateľov 1 380 v roku 2030 je potrebné navrhnuť a pripraviť územie pre výstavbu nových bytov a rekonštrukciu existujúceho bytového fondu na celkový počet cca 490 bytových jednotiek (RD + BD) v obci.

Vzhľadom na technický stav staršej zástavby sa predpokladá prirodzený úbytok:

- do roku 2022 – 1 RD,
- do roku 2030 – 1 RD.

Tento úbytok bude čiastočne kompenzovaný rekonštrukciou, alebo novou výstavbou na tom istom pozemku. Časť z nich predpokladáme na opravu a opätovne využitie pre bývanie.

Návrh vychádza z nárastu počtu obyv. a poklesu obložnosti na 2,70 – 2,9 obyvateľov/ byt.

Bilancia územného rozvoja bytového fondu podľa ÚPD:

<i>Stav k roku 2011</i>	490 (z toho 379 obývaných)
<i>Predpokladaný úbytok k roku 2030</i>	0 - 2
<i>Návrh výstavby k roku 2030</i>	111
<i>Spolu stav v roku 2030</i>	490

Celkovo je navrhovaných 100 bytov, z toho 18 bytov v 3 BD a v 82 RD. Väčšina je navrhovaná v štyroch skupinách RD, ostatné sú v rozptyle – prieluky a malé skupiny v jstv. zástavbe.

2.7.2 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor (vrátane sezónnej zamestnanosti).

V riešenom území sa nenachádzajú žiadne dobývacie priestory, chránené ložiskové územia, resp. prieskumné územia (www.geology.sk) a neťaží sa. Vo východnej časti k.ú. je vymedzené Ložisko nevyhradeného nerastu č. 4641 – Bátovce, stavebný kameň.

A. Poľnohospodárska výroba

V k. ú. obce sa nachádza poľnohospodárske družstvo Bátovce, hospodáriace na ploche 775 ha. Poľnohospodárska produkcia tohto subjektu je zameraná na rastlinnú výrobu (produkcia obilnín, krmovín) a živočíšnu výrobu (chov hovädzieho dobytku – cca 700 ks, produkcia mlieka). V k.ú. má Dva dvory a jednu STS – dielne, sklady, servis. Zamestnáva 50 - 130 osôb. Všetky dvory využívajú i SHR - v Jalakšovej sa využíva na rastlinnú produkciu, v Bátovciach na chov oviec – 50 ks a v STS i na rastlinnú produkciu.

Podľa Štatist. úradu SR sa k roku 2011 v k. ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy (PP) o rozlohe 1 659 ha, z toho orná pôda tvorí 1 150 ha, vinice 24 ha, záhrady 74 ha a trvalé trávne porasty 411 ha. V k.ú. obce nie sú evidované chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 52,5 %.

Z pôdných typov sa v k. ú. obce nachádzajú hnedozeme luvizemné a luvizeme zo sprašových hĺn, luvizeme pseudoglejové zo sprašových hĺn, luvizeme modálne a kultizemné z tenkých prekryvov sprašových hĺn a fluvizeme kultizemné z nekarbonátových aluviálnych sedimentov. V západnej časti k. ú. obce sa nachádzajú kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín. Pôdy sú v prevažnej časti k. ú. obce hlinité, neskeletnaté až slabo kamenité (obsah skeletu do hĺbky 0,6 m je 0 – 20 %). Ďalej sa tu miestami nachádzajú pôdy ílovito-hlinité a piesčité neskeletnaté až slabo kamenité. Obsah humusu v hĺbke do 25 cm je vo východnej časti k. ú. obce vysoký (> 2,3 %) a v strednej časti k. ú. obce je stredný (1,8 – 2,3 %) až nízky (< 1,8 %). Pôdna reakcia prechádza od neutrálnej a slabo kyslej vo východnej časti k. ú. obce až po strednú a silno kyslú v západnej časti k. ú. obce. Priepustnosť pôd je stredná a retenčná schopnosť pôd je veľká. Odolnosť pôd proti kompácii je vo východnej časti k. ú. obce slabá až stredná a v západnej časti k. ú. obce je stredná až silná. Náchylnosť pôd na acidifikáciu je prevažne stredná. Index poľnohospodárskeho potenciálu sa pohybuje od vysokého, v rozmedzí 80 - 71, vo východnej časti k. ú. obce až po nízky, v rozmedzí 20 – 11, v západnej časti k. ú. obce (Atlas krajiny SR, 2002).

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na

danom stanovišti) sa v k. ú. obce nachádzajú tieto najkvalitnejšie PP:

- k.ú. Bátovce - 0111002/3, 0145202/4, 0146003/3, 0146203/4, 0211002/3, 0212003/5, 0245002/3, 0250002/4,
- k.ú. Jalakšová - 0211002/3, 0245002/3, 0250002/4.

V riešenom území sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia: „Závlaha pozemkov Bátovce,, s celkovou výmerou 511 h a závlahová čerpacia stanica ČS I. – Bátovce.

k.ú. Bátovce:

- odvodňovací kanál Žliebky o celkovej dĺžke 0,750 km,
- odvodňovací kanál Polegrunt o celkovej dĺžke 1.600 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km,
- odvodňovací kanál Krnčište o celkovej dĺžke 1,450 km,
- odvodňovací kanál Pečenický o celkovej dĺžke 2,154 km,
- ÚT Polegrunský o celkovej dĺžke 0.320 km.

k.ú. Jalkšová:

- „Závlaha pozemkov Bátovce“,
- odvodňovací kanál Dlhý o celkovej dĺžke 1.058 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km.

V k.ú. Bátovce a k.ú. Jalkšová je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.

Návrh

Využitie HD navrhujeme zachovať a intenzifikovať ho spracovateľskými prevádzkami poľnohospod. produktov. Využitie PP navrhujeme zachovať.

Závlahovú stavbu – záujmové územie závlahy, podzemné závlahové potrubia, závlahovú čerpaciu stanicu, príjazdnu cestu k ZČS navrhujeme na zachovanie, vr. odvodňovacích kanálov a ich ochranného pásma 5 m od jeho brehovej čiary. Prípadné križovanie plánovaných inžinierskych sietí a komunikácií s kanálmi navrhujeme v zmysle ustanovení STN 73 6961.

B. Lesné hospodárstvo

Podľa Štatistického úradu SR, lesné pozemky zaberajú k roku 2009 spolu 1 333 ha, čo predstavuje 42 % z celkovej rozlohy k. ú. obce. Z lesných porastov prevládajú dubovo-hrabové lesy, pričom miestami sa vyskytujú dubové až cerovo-dubové lesy a lesy bukové. Svojím zložením a štruktúrou lesné porasty zodpovedajú prirodzenej lesnej vegetácii. Väčšina lesov je zaradená do kategórie lesov hospodárskych a zvyšok tvoria lesy ochranné. Lesy sú vo vlastníctve spoločnosti Lesy SR, š.p. (LZ Levice) a Združenie súkromných vlastníkov lesa Bátovce - počet zamestnancov 2. Pôsobí tu i Lesné družstvo Bátovce-Jalakšová - počet zamestnancov 3 a Urbár Bátovce, počet zamestnancov 2. Rozprestierajú sa vo východnej časti k.ú. a teda bezprostredne neatakujú prevádzku obce. Lesné pozemky nie sú prenajímané žiadnemu podnikateľskému subjektu.

V k.ú. obce pôsobia poľovnícke združenia Borovica a Starý Háj. Potoky Sikenica a Jabloňové, ako aj nádrž Lipovina sú rybárskymi revírmi SZR, ZO Levice.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať. Do lesného fondu nezasahovať a dodržať ochranné pásmo od lesa 50 m od jeho hranice v zmysle zákona o lesoch č. 326/2005Z.z. v znení neskorších predpisov.

V prípade zásahu do lesných pozemkov dodržať zásady ochrany lesných pozemkov a povinnosti pri územnoplánovacej činnosti ustanovené § 5 ods. 2 a § 6 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch. Podľa ustanovenia § 5 ods. 2 zákona sa pri využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcie lesov:

- a) chrániť lesné pozemky najmä v ochranných lesoch a v lesoch osobitného určenia,
- b) použiť len nevyhnutne potrebnú výmery lesných pozemkov a obmedzuje sa narušenie celistvosti lesa,
- c) neobmedzuje využívanie funkcií okolitého lesa,
- d) zabezpečuje, ak je to účelné a technicky uskutočniteľné, skrývka organominerálnych povrchových horizontov pôdy a opatrenia na jej hospodárne využitie,
- e) vykonáva rekultivácia lesných pozemkov po skončení ich využitia na iné účely,
- f) umiestňujú priesečky v lese tak, aby bol les čo najmenej ohrozovaný vetrom.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti

Vo východnej časti k.ú. je vymedzené Ložisko nevyhradeného nerastu č. 4641 – Bátovce, stavebný kameň. V riešenom území sa nenachádzajú dobývacie priestory, chránené ložiskové územia,

resp. prieskumné územia (www.geology.sk) a neprebíha ťažba.

D. Občianske vybavenie

Komerčné služby a obchod

Maloobchod

V obci Bátovce je dostupný predaj základných potravín, textilu, rozličného tovaru a drogérie. Nachádzajú tieto maloobchodné prevádzky:

- potraviny Klimentová, 1 zamestnanec,
- potraviny Morvayová, 1 zamestnanec,
- domáce potreby – odevy Brániková, 1 zamestnanec,
- drogéria – odevy Chladná, 1 zamestnanec,
- predajňa náhradných dielov na autá, 1 zamestnanec,
- predajňa použitého šatstva a bytových doplnkov, 1 zamestnanec,
- Krčma u Diliča - denný bar, 1 zamestnanec,

Ubytovanie a stravovanie

Stravovacie služby poskytuje reštaurácia Neptún (100 stol., 2 zamestnanci) a ubytovanie turistická ubytovňa Lipovina (počet lôžok 160 a 2 zamestnanci).

Služby nevýrobné

Nevýrobné živnosti tvoria služby občianskej vybavenosti, uspokojujúce priame potreby obyvateľstva obce. Sú to služby v maloobchodných prevádzkach kaderníctvo (1 zamestnanec) a pohrebniectvo (2 zamestnanci).

Služby výrobné a opravárenské

U služieb výrobného charakteru sa jedná predovšetkým o drobné remeselnícke živnosti. Živností sú tvorené prevažne jedným až 3 zamestnancami. Odvetvovú štruktúru ekonomických subjektov tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným a drobní podnikatelia. Podnikateľské subjekty pôsobia hlavne v oblastiach:

- Pekáreň Hindi, výroba a predaj pekárenských, počet zamestnancov 15,
- Stavmax, stavebné potreby, počet zamestnancov 3,
- Poľnohospodárske družstvo Bátovce - živočíšna a rastlinná výroba, počet zamestnancov 130,
- Lesné družstvo Bátovce-Jalakšová, počet zamestnancov 3,
- Urbár Bátovce, počet zamestnancov 2,
- Združenie súkromných vlastníkov lesa Bátovce počet zamestnancov 2

Návrh

Rozvoj komerčných služieb navrhujeme v objektoch na námestí a hlavných kompozičných osiach (prietahy ciest). Ubytovacie a stravovacie kapacity navrhujeme výhľadovo umiestniť do historických objektov a súkromných penziónov – adaptácia objektov RD. Najväčší prírastok sezónnych kapacít výhľadovo navrhujeme mimo obce a to v rekr. lokalite Jazero – 300 stol., lodenica, požičovňa bicyklov, lehátok, hygienické zázemie, obchody a pod. Navrhujeme obnoviť autocamping.

Doplnkový rozvoj komerčných služieb a obchodných zariadení navrhujeme v polyfunkcii rodinných domoch v centre obce pri zastávkach verejnej autobusovej dopravy. Ponuková plocha je navrhovaná za potokom Jabloňový.

2.7.3 Sociálna infraštruktúra

Do skupiny sociálnej infraštruktúry patria zariadenia školstva, a výchovy, zdravotníctva, kultúry a osvetu, telovýchovy a športu. Občiansku vybavenosť členíme do dvoch kategórií – komerčná infraštruktúra (maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné a opravárenské) a ostatná infraštruktúra (administratíva a verejná správa a iné).

V rámci soc. infraštruktúry navrhujeme rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne.

A. Sociálna infraštruktúra

Školstvo a výchova

V obci Bátovce je *materská škola* s celodennou prevádzkou pre 40 detí. Objekt školy je po rekonštrukcii. Zamestnáva 3 učiteľky. Navrhujeme rozšírenie areálu na požadovaných 2,3 ha a kapacity na 50 miest.

Deväť triedna ZŠ v Bátovciach má I. a II. stupeň a navštevujú ju deti aj z obcí Pečenice, Jabloňovce, Bohuníc a Devičany. Dvojpodlažná budova ZŠ je v súčasnosti po čiastočnej rekonštrukcii. O výchovno-vzdelávací proces sa stará 17 pedagogických pracovníkov, 1 špeciálny

pedagóg, 2 vychovávateľky a 9 nepedagogických zamestnancov. K budove školy patrí aj jedáleň s kuchyňou, obecná knižnica a rozľahlá plocha školského areálu (3,5 ha) so športovým ihriskom a telocvičňou.

Stav navrhujeme zachovať, nakoľko kapacita a plocha areálu budú vyhovovať i výhľadovo. Koncepcia budovy a dostatočne dimenzovaný areál umožňuje dostavbu a zvýšenie jej kapacity.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci sa nachádza zdravotné stredisko. Zabezpečuje všeobecnú zdravotnú starostlivosť pre dospelých, deti a dorast. Za lekárskou starostlivosťou do obce Bátovce dochádzajú aj obyvatelia z obcí Pečenice, Jabloňovce a Žemberovce. Najbližšia nemocnica a pohotovostná služba je v okresnom meste Levice. V obci je lekárneň. Stav navrhujeme zachovať.

Pri MŠ navrhujeme plochu 0,2 ha pre domov dôchodcov a kapacitou 20 miest s denným stacionárom. V centre obce navrhujeme klub dôchodcov.

Kultúra, osвета a cirkev

V kultúrnom dome, ktorý tvorí súčasť budovy obecného úradu sa nachádza kultúrna sála. Obecná knižnica je v budove zákl. školy. Pod obcou pri bytovkách je kultúrny dom Potôň s kapacitou 100 miest, slúžiaci i divadlu Potôň so širšími kultúrnymi aktivitami.

V obci sa nachádza rímskokatolícky kostol sv. Martina, ktorý bol viackrát renovovaný a prestavaný - starorománsky kostol bol v 14. st. prestavaný na gotický s barokovými úpravami z r. 1730. Budova fary je neskorobaroková z 2. polovice 18. storočia. Evanjelický kostol bol postavený v roku 1873. Pôvodná drevená zvonica stála pri kostole do polovice 20. storočia. Súčasná zvonica na kostole bola dostavaná v 30-tich rokoch minulého storočia. Vybavenosť služieb v obci dopĺňa zrekonštruovaný dom smútku s kapacitou 40 stoličiek.

Stav navrhujeme zachovať.

Telovýchova a šport

Obec má futbalové ihrisko, ktoré je vybavené sociálnym zariadením a šatňou. Na športové aktivity slúži aj školská telocvičňa. Pôsobí tu Obecný športový klub Bátovce a miestny kynologický klub. V katastrálnom území je vybudovaná vodná nádrž o rozlohe 25 ha slúžiacia na závlahy PP ale aj rekreačné účely, vodné športy a rybolov.

Stav navrhujeme zachovať a rozšíriť obecný športový areál o tréningové ihrisko a atletické plochy. Navrhujeme prestavať jeho vstupnú zónu. Drobnú športovú plochu navrhujeme pri bytovkách, oproti pekárni a pri evanj. kostole z dôvodu ich dostupnosti.

Najväčší rozvoj športových plôch výhľadovo navrhujeme pri vodnej nádrži – verejnú plážoviská, móla a lodenice. Navrhujeme dobudovanie cykloturistických trás v okolí obce a nádrže.

B. Ostatné - administratíva, verejná správa

Obecný úrad má 5 zamestnancov a sídli v objekte spoločne s kultúrnym domom. Poštové služby poskytuje Slovenská pošta Bátovce - 2 zamestnanci a bankové služby Slovenská sporiteľňa a.s. v Dome služieb - 2 zamestnanci. Matrika je v obecnom dome - 1 zamestnanec.

Dobrovoľný hasičský zbor má v obci 72 členov. Ochrana spadá pod OR HaZZ Levice, kde je aj najbližšia PS.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch a rekreácia

Podľa Regionalizácie cestovného ruchu v Slovenskej republike (Ministerstvo hospodárstva, 2005) je obec súčasťou Nitrianskeho regiónu cestovného ruchu. Rekreačný potenciál regiónu nie je však obcou náležite využitý – Nitrianska kráľovská vinná cesta, MPR Banská Štiavnica, Pukanec a pod. K.ú. je súčasťou širšieho koncom týždenného, najmä letného rekreačného zázemia mesta Levice.

K. ú. obce predstavuje územie s priaznivými prírodnými podmienkami pre rozvoj cestovného ruchu. Sú tu vhodné podmienky pre letnú rekreáciu – turistika, kúpanie, člňovanie, rybolov, poľovníctvo, agroturistika, vinohradníctvo, ale aj pre organizovanie kultúrnych podujatí. Je tu možnosť realizácie rekreačných pobytov pri vodnej nádrži, rybárčenia, poľovníctva, agroturistiky, cykloturistiky a nenáročnej poznávacej pešej turistiky (www.e-obce.sk).

V obci je východisko zeleno značenej turistickej trasy, ktorá pokračuje popri vodnej nádrži dolinou potoka Jabloňovec až do obce Dekýš, odtiaľ k jazeru Počúvadlo a ďalej na Sitno, ktoré je najvyšším vrchom Štiavnických vrchov. V obci sa nachádza cyklomagistrála Dr. Téryho a cyklotrasy a trasa údolím v smere Borovica.

Neďaleko obce, na potoku Jabloňovec bola v roku 1968 uvedená do prevádzky vodná nádrž

Bátovce, pri ktorej vznikla rekreačná oblasť s možnosťami ubytovania, stravovania sa a táborenia. Nádrž slúži aj na rekreačné účely - vodné športy a rybolov.

Na miernych kopcoch východne od obce sa nachádzajú vinohradnícke a záhradkárske osady a spolu s nádržou vytvárajú atraktívny *rekr. priestor Lipovina* s dominanciou viazaného CR..

Na okraji *rekr. lokality Jazero* je vybudované stravovacie zariadenie (reštaurácia Neptún – 100 stol.) a ubytovacie zariadenia (ubytovňa Lipovina – 160 lôžok) vytvárajúce zárodok *rekr. lokality* pre voľný CR Jazero. Okolo nádrže vedie účelová cesta sprístupňujúca jednoduché rybárske chatky. Východné pobrežie je rozparcelované, čo neumožňuje verejný a technický prístup k vodnej ploche. Je tu cca 10 rybárskych domčekov a maringotiek.

V blízkosti nádrže sa nachádza camping s ubytovňou kapacitou cca 100 + 100 miest a lôžok, ktoré sú však mimo prevádzky. Na južnom okraji je voľne usporiadaných 7 chat.

Vinohradnícke pivnice sú malebne usporiadané v *rekr. lokalite Lochy*. Z nich cca 27 sa využíva ako chatky.

Záhradkárska osada EMO Mochovce je lokalizovaná východne a je prístupná účelovou cestou z betónových panelov. Väčšina parciel je zastavaná záhradnými domčekami – 41 objektov. Areál je oplotený a slúži zamestnancom EMO pre individuálnu rekreáciu. Pred a za osadou sú pôvodné vinohrady – cca 25 domčekov.

Chatová oblasť Fertále a Slávičky slúži pre individuálnu rekreáciu. Je tu cca 21 a 40 *rekr. chat*, ktoré sú prístupné účelovou cestou od nádrže.

Vinohradnícka lokalita Jablňovské vrchy - na severnom okraji k.ú. je roztrúsených cca 12 vinohradníckych domčekov. Sú prístupné účelovými cestami.

Vinohrady Jalakšová - pôvodné vinice vytvárajú širší komplex zasahujúci do k.ú. Jalakšová a Žemberovce. V k.ú. Jalakšová je roztrúsených cca 40 vinohradníckych domčekov.

Bývalý *Cestársky dom* slúžil pre podnikovú rekreáciu – 15 lôžok. Južne od neho, pri malej vodnej nádrži je *rekr. chatka*.

Celkovo je v k.ú. cez 220 záhradných, vinohradníckych a *rekr. domčekov* a chatiek s kapacitou cca 600 lôžok. 100 lôžok je v ubytovni a cca 50 formou ubytovania na súkromí v obci.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje na športovo-rekreačných plochách v obci – futbalové ihrisko, prechádzkové trasy pozdĺž tokov a okolo obce. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore nitrianskeho kraja.

Priemerná denná návštevnosť je v lete/zime 350/50 osôb a špičková cca 1 000 osôb v lete.

Návrh

Navrhujeme revitalizovať celý *rekr. priestor Lipovina* a v rámci neho stabilizovať všetky vinohradnícke a záhradkárske osady. Pre funkčnosť celku je nutná obnova campingu a oživenie vinohradníckej osady Lochy. Ťažiskom *rekr. aktivít* bude lokalita Jazero. Na brehu nádrže v súlade s ÚPN-R výhľadovo navrhujeme rozsiahle verejné plážoviská, ihriská, móla a lodenicu. Podmienkou je zabezpečenie technického okysličovania priľahlej časti nádrže.

Navrhujeme zokruhovanie cykloturistických trás okolo nádrže. Lokalita bude slúžiť voľnému CR a bude tvoriť prirodzené turist. centrum regiónu. Max. kapacita plážovísk je 3 000 návštevníkov. Jestv. zariadenia navrhujeme prestavať a zachovať ich štruktúru a kapacitu.

Výhľadovo predpokladáme nárast optimálnej návštevnosti celého *rekr. priestoru Lipovina* na 2 000 osôb v lete a 200 v zime, čomu bude zodpovedať i ponuka turist. vybavenia.

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje primárny a terciálny sektor, u ktorého je predpoklad nárastu. Perspektíva bude vo využití kultúrno-historického a prírodného potenciálu v prospech poľnohospodárstva, spracovateľského priemyslu, ako aj turizmu. Rozvoj ekonomiky obce bude vychádzať z týchto prognóz:

- stabilizácia poľnohospodárskej výroby,
- ponuka pre ľahký spracovateľský priemysel,
- rozširovanie služieb pre turizmus a CR,
- rozširovanie výrobných služieb.

2.7.6 Prvé poradie výstavby, prestavby, rekonštrukcie a zmeny funkčného využitia

Výstavba, prestavba a rekonštrukcia obce je rozdelená do dvoch základných etáp. Prvá - rok 2022 predstavuje realizáciu investičných zámerov vo všetkých častiach obce pre cca 1 200 obyvateľov. V 1. etape je navrhovaných 18 bytov v troch BD a 32 bytov v RD a komplexné zabezpečenie technickou infraštruktúrou, dopravou, občianskym a športovo – rekreačným vybavením.

Prestavbu na mieste neobývaných domov navrhujeme vo dvoch prípadoch.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Navrhovaná hranica zastavitelnosti územia obce podľa § 139 Stav. zákona je odvodená od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990. Zahŕňa je jestvujúce a navrhované plochy bývania, športu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry.

Bátovce:

je rozšírená severne - okraj jestv. RD, cintorína a navrhovanej plochy RD, západne – okraj jestv. záhrad a domov, južne – okraj jestv. ČOV, šport. areálu, OV a navrhovaných plôch RD a východne – okraj jestv. areálu PD Bátovce.

Jalakšová:

západne – okraj jestv. záhrad RD a areálu PD Bátovce.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- cesty II. a III. triedy – 25 a 20 m od osi vozovky mimo obce ohraničenej dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce,
- miestne komunikácie I. a II. tr. - 15 m od osi vozovky,
- lesné pozemky – 50 m od okraja porastu,
- cintoríny – 50 m od okraja areálu hrobového miesta,
- ČOV – 50 m od oplotenía,
- hospodárske dvory PD Bátovce – 100 m od okraja dvora,
- NKP – 10 metrov od obvodového plášťa budovy,
- pamiatková zóna vidieckeho typu Bátovce – obalová čiara okolo centra obce,
- bývanie, zdravotníctvo a školstvo – príslušná izofóna ekvivalentnej hladiny hluku od ciest 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR 549/2007 Z.z.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb (§ 49 ods. 2 zákona č. 364/2007 Z.z. o vodách):

- 5 m široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž drobných vodných tokov,
- 10 m pozdĺž vodohospodársky významných vodných tokov
- VN Bátovce v šírke 10 m od zátopovej čiary VN.

Podľa zákon č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach:

- 1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm vrátane,
- 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č. 251/2012) na ochranu elektro energetických zariadení:

- 10 m pri napätí od 1 kV do 35 kV vrátane, v lesných priesekoch 7 m,
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia s napätím od 1 kV do 110 kV vrátane je 2 m od krajného vodiča na každú stranu.

V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky; vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m, vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti do 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou; uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky, vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku; vykonávať činnosti ohrozujúce elektr. vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy.

Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona č. 251/2012) na ochranu plynárenských zariadení (viď grafická časť):

- 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
- 7 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikorózneho ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.).

Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):

- 10 m pri strednotlakových plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území.

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- CHKO Štiavnické vrchy – východná časť k.ú.,
- ochranný les – ostrovné územie na východe k.ú.,
- Pamiatková zóna vidieckeho typu Bátovce – obalová čiara okolo centra obce,
- ložisko nevyhradeného nerastu č. 4641– Bátovce, stavebný kameň – andezit vo východ. časti k.ú.,
- stredné radónové riziko – izoplocha v rozsahu celého k.ú. mimo priestoru nádrže kde je nízke,
- ostatná príroda – celé územie leží v 1. st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany, geologických zosuvov a ochrany pred povodňami

Obec je zatriedená do IV. kategórie ukrytia obyvateľov v úkrytoch budovaných svojpomocne (JÚBS). Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka ČO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Levice, v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Protipožiarna ochrana spadá pod OHaZZ Levice. Najbližšia PS je v Leviciach.

MOS SR nemá v k. ú. obce požiadavky na ÚPD.

Ochrana pred povodňami je riešená zástavbou nad hladinou Q100 a mimo inundované územia. Jestv. ČOV je navrhovaná na ochranu protipovodňovou hrádzou.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody sa v území nenachádza žiadne chránené územie národnej ani európskej siete.

Podľa Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia katastra žiadne biocentrum nadregionálneho významu ani nadregionálny terestrický biokoridor. Podľa Národnej ekologickej siete Slovenska NECONET zasahuje do východnej časti katastra územia rozvoja prírodných prvkov s hlavnou funkciou ochrany jadrového územia európskeho významu E19. Štiavnické vrchy – Sitnianska vrchovina. Územím prebieha terestrický ekologický koridor európskeho významu so šírením pontických a submediteránnych prvkov flóry a fauny, Sikenica predstavuje menej významný hydrický ekologický koridor národného významu.

V časti katastrov, ktoré sú súčasťou veľkoplošného chráneného územia **CHKO Štiavnické vrchy** platí v zmysle Zák. NR SR č. 543/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov 2° stupeň ochrany.

ÚPD zohľadňuje prvky ekologickej stability vyplývajúce z R ÚSES okresu Levice - miestne biocentrá a biokoridory, najmä brehové porasty vodných tokov (z dôvodu zachovania ekologickej stability územia):

1. Brehový porast vodného toku Sikenica je prioritným biotopom európskeho významu *Ls1.3. Jaseňovo –jelšové podhorské lužné lesy (91 EO)*,
2. Plocha vodnej nádrže Lipovina (Bátovce) vrátane brehov so sprievodnou vegetáciou východne od obce je miestom hniezdenia významných druhov ornitofauny.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicke významné prvky – vid' kap.1.4.1

Na zabezpečenie ekologickej stability a zvýšenia biodiverzity nie je potrebné vytvárať zvláštne podmienky pre obnovu poľnohospodárskej krajiny. Prirodzené pasienky treba udržiavať v doterajšom stave, resp. zabezpečiť intenzívnejšie využívanie kvôli primeranému odstraňovaniu biomasy. V oblasti lesného hospodárstva a využívania plôch drevín charakteru lesných porastov zabezpečovať postupné prebudovanie malých plôch nepôvodných, neprirodzených monokultúrnych porastov na pestrejšie, rôznorodejšie.

Z hľadiska ochrany prírody a krajiny nie sú potrebné špeciálne opatrenia. Celkovo treba v území dodržiavať obmedzenia v prvom stupni ochrany, ktoré platia na území katastra, v ktorých sa podľa § 12 zákona uplatňujú ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a krajiny podľa druhej časti zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“). Ide o základné práva a povinnosti pri všeobecnej ochrane prírody a krajiny, všeobecnú ochranu rastlín a živočíchov, ochranu biotopov, ochranu prirodzeného druhového zloženia ekosystémov a preventívne a nápravné opatrenia orgánu ochrany prírody.

V zmysle § 3 ods. 1 zákona je každý povinný chrániť prírodu a krajinu pred ohrožením, poškodením a ničením a starať sa podľa svojich možností o jej zložky a prvky na účel ich zachovania

a ochrany, zlepšovania stavu životného prostredia a vytvárania a udržiavania územného systému ekologickej stability. Podľa ods. 2 významný krajinný prvok (čo sú v podstate všetky vymedzené biotopy v území) možno užívať len takým spôsobom, aby nebol narušený jeho stav a nedošlo k ohrozeniu alebo oslabeniu jeho ekostabilizačnej funkcie.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Širšie dopravné vzťahy

Cestná doprava

V zmysle ÚPN-R Nitrianskeho kraja a jeho ZaD č.1 je potrebné organizovať rozvoj dopravného systému tak, aby sa zabezpečilo rýchle prepojenie územia kraja na hlavné dopravné koridory a to cestami na úrovni rýchlostných komunikácií, kde je potrebné prebudovať prepojenie v smere západovýchodnom, zahrňujúce najmä cesty I/51 a I/65 – R1 a prepojenie v smere severovýchodnom predstavovanom trasou I/66 s predĺžením do Maďarska na trasu M1.

V južnej časti kraja chýba v smere západovýchod dobudovanie Južného cestného ťahu a tým vytvorenie dopravného koridoru na juhu Slovenska s možnosťou jeho povýšenia na medzinárodný koridor.

Zastavaným územím riešeného územia obce Bátovce vedie cesta II/524 so smerom na mestá Levice a Banská Štiavnica. V zmysle ÚPN-R cesta patrí do doplnkovej prepojovacej cestnej siete, ktorá zabezpečuje dopravné prepojenie územia na hlavné cestné ťahy Nitrianskeho kraja:

- v obci Kmeťovce smer mesto Levice sa cesta II/524 napája na nadradenú cestnú sieť Nitrianskeho kraja, na I/51 a v meste Levice na cestu II/564,
- v Banskej Štiavnici sa cesta II/524 napája na cestu I/51, s jej severným napojením na I/65 – rýchlostná cesta R1, cesta je zaradená do siete ciest európskeho významu s označením E 571 a južne sa II/524 napája na cestu I/66. Cesta I/66 je zaradená do medzinárodného cestného ťahu E77 (Maďarsko – Šahy – Dudince – Krupina – Zvolen).

Železničná doprava

Najdôležitejšou železničnou traťou na území Nitrianskeho kraja je trať 130 Bratislava – Štúrovo – Maďarsko. V smere sever - juh je trať doplnená hlavnou traťou č. 150 Nové Zámky – Levice – Kozárovce – Banská Štiavnica. Ani jedna trať neprechádza k.ú. Najbližšia žel stanica je v Leviciach.

Letecká doprava

Nie je v obci zastúpená. Najbližšie letisko je v Nitre a Dolnej Súči.

Charakteristika a návrh komunikačnej siete

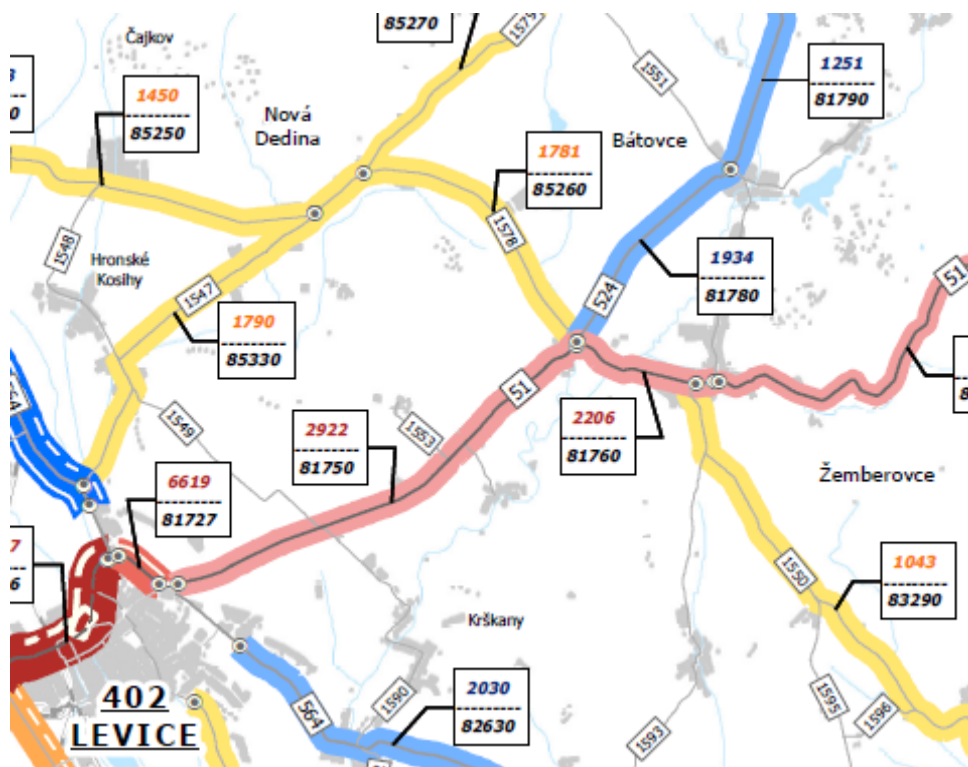
Obcou Bátovce prechádza cesta II/524, ktorá si v zmysle ÚPN-R Nitrianskeho kraja vyžaduje prestavbu na kategóriu C9,5/80 a nepredpokladá sa prekročenie prípustnej intenzity dopravy.

V obci cesta plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, je vybudovaná kategórie MZ 8,5/50 s jednostranným chodníkom pre peších šírky cca 1,0 m, ktorý je vybudovaný od zastávok SAD do centra obce, kde je sústredná občianska vybavenosť.

Na ceste II/524 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2015. Ide o dva sčítacie úseky. Na cestách III. triedy neboli stanovené sčítacie úseky vzhľadom na predpokladanú nízku dopravnú záťaž.

Pre ÚPN-R sú koeficienty rastu intenzity dopravy pre obdobie roku 2030 v jednotlivých sčítacích úsekoch stanovené v TP 07/2013 – prognózovanie výhľadových intenzít na cestnej sieti do roku 2040: pre cesty II. triedy : ľahké vozidlá - 1,35; ťažké vozidlá - 1,32.

Zaťažový diagram sčítania automobilovej dopravy

Sčítací úsek cesty	rok	skutočné vozidlá / 24 hod				%nákl. aut.
		nákl. aut.	osobné aut.	motocykle	vozidlá spolu	
II/524, 81780, smer Banská Štiavnica-Bátorovce	2005	133	1 010	5	1 148	11,6 %
	2015	480	1 441	33	1 934	24,8%
	2030	634	1 945	45	2 624	24,2%
II/524,81790, smer smer Bátorovce-Devičany	2005	155	635	10	800	19,4%
	2015	69	1 178	4	1 251	5,5%
	2030	91	1 590	5	1 686	5,4%

V tabuľke intenzity dopravy sú uvedené hodnoty ročnej priemernej dennej intenzity motorových vozidiel. Na ceste II. triedy je pomerne nízka intenzita dopravy s podielom nákladnej dopravy max. 24,8%-tuálnym podiel nákladnej dopravy z celkovej dopravnej záťaže. V návrhovom období roku 2030 je predpoklad poklesu %-tuálneho podielu nákladnej dopravy z celkovej dopravnej záťaže na 24,2%.

Na cestu II. triedy sa stykovými križovatkami napájajú cesty III. triedy:

- cesta III/1551, ktorá napája zastavané územie obce v smere sever – juh na cesty I. triedy – severne na I/65 – rýchlostná cesta R1 a južne na I/51,
- úsek cesty III/1551 so smerom II/524 Bátorovce – Devičany. Cesta je mimo zastavané územie vybudovaná kategórie C 7,5/60. V zastavanom území obce plní cesta funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2. V zmysle STN 73 6110 radíme cestu do redukovanej kategórie MZ 7,5/50 (red. MZ 8,5/50). Pozdĺž cesty je vybudovaný

- jednostranný chodník pre peších v úseku od autobusovej zastávky po vjazd vstup do areálu hospodárskeho dvora,
- úsek cesty III/1553 so smerom II/524 Bátovce – Žemberovce. Cesta je mimo zastavané územie vybudovaná kategórie C 7,5/60. V zastavanom území obce plní cestu funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2. V zmysle STN 73 6110 radíme cestu do redukovanej kategórie MZ 7,5/50 (red. MZ 8,5/50),
  - III/1552 so smerom Bátovce – so slepým ukončením v obci Pečenice. Cesta dopravne sprístupňuje rekreačný areál vodnej nádrže Bátovce. Cesta je mimo zastavaného územia obce vybudovaná v kategórie C 6,5/60. V zastavanom území Bátoviec plní funkciu obslužnej cesty funkčnej triedy B3 a radíme ju do kategórie MZ 7,5/50.
  - Pozdĺž časti úseku cesty III/1551 a III/1553 je od Námestia popri Obecnom úrade, v dotyku s územím rímsko-kat. kostola a v pokračovaní okolo oplotenia areálu Starej školy jednostranne vybudovaný dláždený chodník pre peších. V ostatných pozdĺž ciest III. triedy sú vybudované chodníky pre peších nedostatočnej šírky a sú v zlom technickom stave.

Návrh

- cesta II/524 bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, navrhujeme vozovku komunikácie v celom úseku zastavaného územia prestavať na plnohodnotnú kategóriu MZ 8,5/50, so šírkou vozovky 7,5 m a v zmysle ÚPN-R Nitrianskeho kraja navrhujeme v extraviláne prestavať II/524 na kategóriu C 9,5/80,
- pozdĺž cesty II/524 navrhujeme obojstranne vybudovať chodníky pre peších min. šírky 2,0 m,
- prietáh cesty III/1551 a III/1553 obcou Bátovce bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2 a bude vyhovovať jej redukovaná kategória MZ 7,5/50 (red. MZ 8,5/50). Pozdĺž cesty navrhujeme vybudovať min. jednostranne chodník pre peších šírky 2,0 m. V úsekoch kde je už chodník zrealizovaný navrhujeme jeho prestavbu, nakoľko chodníky sú v zlom technickom stave a nevyhovujú min. požadovanej šírke 1,5 m v zmysle STN 73 6110,
- cesta III/1552 bude aj v návrhovom období plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B3, vybudovanej v kategórii MZ 7,5/50 so smerom Bátovce – so slepým ukončením v obci Pečenice. Cesta dopravne sprístupňuje rekreačný areál vodnej nádrže Bátovce. Cestu mimo zastavané územie obce navrhujeme k rekreačnej oblasti vodnej nádrže prestavať na kategóriu C 7,5/60. V zastavanom území navrhujeme jednostranne vybudovať chodník pre peších šírky min. 2,0 m,
- pre križovatku II/524 s III/1553, ktorá je situovaná na námestí obce navrhujeme spracovať komplexné bezkolízne riešenie križovatky na námestí. Na námestí je potrebné riešiť návrh difereciácie pešej od automobilovej dynamickej a statickej dopravy s bezkolíznym situovaním zastávok pravidelnej verejnej osobnej dopravy (PAD).

B. Ostatné obslužné miestne cesty stav a návrh

Ostatné miestne komunikácie majú charakter obslužných ciest funkčných tried C2 a cestami so slepým ukončením C3. Cesty sú vybudované nedostatočných šírkových parametrov. Obslužné cesty sú zokruhované s napájaním na sieť ciest II. a III. triedy.

Charakteristika miestnej cestnej siete:

- v severnej polohe obce miestne obslužné cesty v značnej miere radíme do funkčnej triedy C2 a sú vybudované redukovanej kategórie MO 4/40 (red. MO 6,5/40), s premenlivou šírkou vozovky 3-4m. V časti roztrúsenej zástavby sú vybudované cesty, ktoré radíme do kategórie MO 3,75/40. Pozdĺž ciest nie sú vybudované chodníky pre peších,
- lokalita južnej zástavby obce v priestore medzi cestami II/524 a III/1551 je napojená:
- na cestu II/524 sieťou ciest nedostatočných šírkových parametrov, ktoré radíme do kategórie MO 3,75/30, v zmysle STN 73 6110 ide o jednopruhovú obojsmernú cestu s krajnicami a výhybňami,
- na cestu III. triedy v dvoch napojovacích bodoch: cez plochu parkoviska v centre obce a pri rímsko-kat. kostole. Tieto napojovacie body sú prepojené zokruhovanou obslužnou cestou, ktorú radíme do funkčnej triedy C2 a je vybudovaná kategórie MO 6,5/40. V zmysle STN 73 6110 ide o dvojpruhovú miestnu komunikáciu vedenú v stiesnených podmienkach, so šírkou vozovky 5,5m,
- v nových lokalitách zástavby rodinných domov a bytových domov na území s názvom Dolná brána sú vybudované obslužné cesty kategórie MO 7,5/40. V zmysle STN 73 6110 ide o dvojpruhovú obojsmernú komunikáciu so šírkou vozovky 6,0 m. Pozdĺž komunikácií sú vybudované chodníky pre peších,

- dopravné sprístupnenie camp areálu v juhovýchodnej polohe obce je prístupovou cestou so šírkou vozovky 5,0 m radíme ju do kategórie MO 6/40,

Návrh

- odporúčame spracovať komplexný návrh riešenia námestia s prestavbou križovatky s vyriešením trás peších chodníkov a návrhom parkovísk,
- v nových lokalitách rodinných domov navrhujeme budovať pre sprístupnenie riešených území komunikácie radené do funkčnej triedy C3 kategórie MO 6,0/40. V zmysle STN 73 6110 ide o komunikácie s obojsmernou premávkou a šírkou vozovky 5,0 m, jazdnými pruhmi 2,5 m s obojstranným bezpečnostným pásom oproti pevnej prekážke 0,5 m – v zmysle STN 73 6110 oprava O1. Pozdĺž komunikácií navrhujeme min. jednostranné chodníky šírky min. 2,0 m,
- pre dopravné sprístupnenie navrhovanej lokality IBV je potrebná prestavba existujúcej obslužnej komunikácie vedenej okolo evanjelického kostola na kategóriu MO 6,0/40 s jednostranným chodníkom pre peších,
- navrhovaný systém obslužných komunikácií plôch rekreačného areálu vodnej nádrže navrhujeme vybudovať kategórie MOU 6,0/40 s prvkami ukľudnenia

C. Pešia a cyklistická doprava

V obci je pozdĺž cesty II/524 jednostranne vybudovaný chodník pre peších s prepojením autobusových zastávok PAD s centrom obce. V ostatnej časti zástavby sa pre peší a cyklo pohyb využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor. Chodníky sú v zlom technickom stave a nedostatočnej šírky.

Cez obec vedie zelený turistický značkový chodník so smerom: centrum obce Bátovce, popri vodnej nádrži Bátovce, cez Pečenice s pokračovaním trasy Počuvadlianske jazero.

Návrh

- pozdĺž cesty II. triedy navrhujeme obojstranne vybudovať chodníky pre peších a cyklistov šírky min. 2,0 m, chodníky realizovať s bezbariérovou úpravou s prvkami pre nevidiacich,
- pozdĺž ciest III. triedy navrhujeme zrealizovať minimálne jednostranné chodníky pre peších a cyklistov šírky minimálne 1,5 m; Jest. chodníky navrhujeme na prestavbu,
- realizovať min. jednostranné chodníky pozdĺž existujúcich a navrhovaných miestnych komunikácií, min. šírka chodníka je v zmysle STN 73 6110 stanovená 1,5 m,
- v rámci budúcej revitalizácie námestia obce je potrebné realizovať pešie chodníky, cyklotrasy a nástupné plochy s bezkolíznym a bezbariérovým prepojením objektov občianskej vybavenosti a zastávok PAD,
- vyznačiť turistickú cyklomagistrálu Dr. Téryho so smerom vodná nádrž Bátovce - Žemberovce.

D. Statická doprava

V obci sú zriadené parkovacie plochy iba v centrálnej polohe obce, kde je sústredená občianska vybavenosť (číselné označenie stavieb je v súlade s označením v grafickej časti):

- nákupné stredisko Hron	sústredená parkovacia plocha
- gazdovský dvor	o kapacite cca 40 státí
- potraviny COOP Jednota	
- požiarna zbrojnica	
- pekáreň	parkovisko v otočke autobusov PAD
- predajňa potravín	o kapacite cca 16 státí
- lekárneň	
- Obecný úrad	
- rímsko.kat. kostol	10 státí
- areál základnej školy	v areáli školy parkovisko o kapacite 10 státí
- v areáli poľnohospod. družstva	v areáli 25 státí

Pre potreby rekreačného strediska pri vodnej nádrži Bánovce je zrealizovaná pre návštevníkov parkovacia plocha o celkovej kapacite cca 60 státí.

Iné parkovacie plochy pre potreby občianskej vybavenosti a rekreácie nie sú zriadené, parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru.

V juhovýchodnej polohe obce je vystavených 13 bytových domov s počtom 80 bytových

jednotiek. Pri bytových domoch je postavených 31 boxových garáží.

Podľa bilancie garážových státi je pokrytá potreba počtu státi na 38,8 %, nakoľko je v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 potrebné 1parkovacie, či garážové státie zabezpečiť na 1 bytovú jednotku.

Obyvatelia bývajúcí v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Návrh

Nároky na statickú dopravu pre občiansku vybavenosť boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa platnej zmeny ukazovateľov Z2 - podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5.

Podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4% pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

Potreby statickej dopravy na území obce je potrebné rozdeliť do týchto skupín:

A. parkovanie pre občiansku vybavenosť

B. parkovacie a garážové státi pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch

A. parkovanie pre navrhovanú občiansku vybavenosť

Potreba kapacít pre potreby existujúcej občianskej vybavenosti je zostavená v tabuľke s použitím redukčných koeficientov „k“ – ide o súčinitele vplyvu stupňa automobilizácie, veľkosti obce ako aj vplyvu dĺžky dopravnej práce:

<i>Druh vybavenosti</i>	<i>Ukazovateľ jednotiek spolu na mernú jedn.</i>	<i>1. park.m. park. miest</i>	<i>potreba počtu stát</i>	<i>í</i>
evanielický kostol	100 stoličiek	4 stol/1 státie	14 stojísk	
rímsko kat. kostol	40 stoličiek	4 stol/1 státie	10 stojísk	
divadlo	100 stoličiek	4 stol/1 státie	15 stojísk	
materská škola			8 stojísk	
cintorín Jelaškova	7 500 m ²	500m ² /1 státie	15 stojísk	
dom sociálnej starostlivosti	40 lôžok	4 lôžka/1 státie	11 stojísk	
Cestárska dom	15 lôžok	8 návštev/1státie	2 stojiská	

V areáli rozvojových plôch rekreačného zázemia vodnej nádrže Bátovce je navrhovaná sústredená parkovacia plocha o kapacite 62 stojísk.

Pre občiansku vybavenosť sústredenú na námestí obce sa využívajú veľké asfaltové plochy na ktorých nie je vyznačený systém parkovania – je potrebné spracovať projektovú dokumentáciu komplexnej revitalizácie námestia.

Pri návrhu nových objektov občianskej vybavenosti, podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov požadujeme zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

B. parkovacie a garážové státi pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch

V zmysle ukazovateľov STN 73 6110 a platnej zmeny Z2 je potrebné pri stupni automobilizácie 1:3,5 zabezpečiť pre bytové domy odstavné parkovacie alebo garážové státi podľa jednotkových ukazovateľov vyplývajúcich z čistej podlažnej plochy bytu.

Návrh odstavných parkovacích stojísk pre navrhované bytové domy:

- pre 2x6 bytových jednotiek Sever je navrhovaných 24 parkovacích stojísk,
- pre 2x6 bytových jednotiek v areáli ZŠ je navrhovaných 18 parkovacích stojísk.

Pre navrhované bytové domy bude potrebné spracovať výpočet potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110/Z2, podľa konkrétneho návrhu čistých podlažných plôch bytov.

Pre vhodnosť umiestnenia voľných parkovacích státi v existujúcej zástavbe bytových domov je potrebné spracovať komplexné vyriešenie priestoru okolia bytových domov – parkovanie na teréne, garážovanie, komunikácie, plochy zelene a oddychu.

Pre potreby obyvateľov bývajúcich v rodinnej zástavbe nie sú navrhované parkovacie

a odstavné stojiská; tie sú stavané na pozemkoch rodinných domov. V zmysle STN 73 6110/Z2 je potrebné zabezpečiť na každom pozemku pre rodinný dom 2 státi.

E. Osobná hromadná doprava súčasný stav a návrh

Obec Bátovce je obsluhovaná piatimi prímestskými a jednou expresnou linkou PAD

	<i>počet spojov tam/späť</i>
402501 so smerom Šahy-Levice-Nitra-Bratislava zastávky: Žemberovce(motorest), Bátovce(nám),Levice	1/1
402403 so smerom Levice-Nová Dedina-Pukanec-Uhliská zastávky: Žemberovce-Bátovce(Jalakšová,Dol.brána,nám),Devičany,Pukanec	1/1
402404 so smerom Levice-Žemberovce-Pukanec zastávky: Žemberovce-Bátovce(Jalakšová,Dol.brána,nám,ZŠ),Pečenice konečná a začiatková zastávka nám. do obce Pečenice zachádza	11/11 2/4
402405 so smerom Levice-Tlmače-Nová Dedina-Žemberovce-Bátovce-Pukanec zastávky: Žemberovce-Bátovce(Jalakšová,Dol.brána,nám),Devičany	1/1
402407 so smerom Levice-Žemberovce-Dudince zastávky: Kmeťová-Bátovce(nám.Dol.brána,Jalakšová)	3/0

lines Express,a.s.

102502 so smerom Bratislava-Sereď-Nitra-Levice-Dudince-Šahy zastávky: BA, Levice-Bátovce(nám),Žemberovce	2/2
--	-----

Za priemerný pracovný deň je obec obsluhovaná 37 spojmi v oboch smeroch a 4 expresnými spojmi. Autobusové zastávky sú vybudované na cestách III. triedy a v centre obce na námestí, kde sústredená občianska vybavenosť obce a oločka autobusov. Na zastávkach nie sú zriadené samostatné zastavovacie pruhy a jednostranne sú osadené plechové prístrešky pre cestujúcich.

Na autobusovej zastávke Dolná brána je obojstranne osadený celopresklený prístrešok pre cestujúcich s dláždenou plochou zhromažďovacieho priestoru pre cestujúcich.

Dochádzková vzdialenosť na zastávky nie je väčšia ako 500 m čo je v súlade s STN 73 6110.

Návrh

- situovanie existujúcich autobusových zastávok pravidelnej autobusovej dopravy PAD je vyhovujúce aj pre návrhové obdobie, nakoľko pešia dostupnosť na zastávky nepresahuje vzdialenosť 500m, čo je v súlade s STN 73 6110
- na všetkých zastávkach SAD navrhujeme zrealizovať samostatné zastavovacie pruhy pre spoje PAD, pre zastavovanie autobusov mimo jazdných pruhov zberných komunikácií, v zmysle ukazovateľov STN 73 6425,
- autobusové zastávky na komunikáciách navrhujeme prestavať tak, aby pešie prechody na komunikáciách boli vyznačené za zastávky PAD, aby bol zabezpečený bezpečný prechod pre peších vozovkou,
- na všetkých zastávkach navrhujeme osadiť obojstranne prístrešky pre cestujúcich a zrealizovať čakacie priestory pre cestujúcich pre zvýšenie bezpečnosti a komfortu cestovania,
- na sústredenej autobusovej zastávke s označením Námestie navrhujeme pre rozsiahlu asfaltovú plochu námestia spracovať komplexné riešenie územia s návrhom riešenia peších plôch námestia, peších chodníkov, nástupných priestorov k zastávkam PAD, s vodorovným a zvislým značením križovatky cesty II. a III. triedy, vyznačením bezkolízneho návrhu parkovísk pre potreby sústredenej občianskej vybavenosti námestia, s návrhom výsadby zelene. Komplexným riešením sa dosiahne bezkolízna diferenciacia pešej a automobilovej dopravy,
- na ceste III/1552 navrhuje pre sprístupnenie rekreačnej oblasti vodnej nádrže Bátovce verejnou osobnou dopravou zrealizovať novú zastávku PAD.

F. Ochranné pásma a hluk od automobilovej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty II. triedy je 25 m, pre cesty III. triedy je 20 m od osi cesty v extravilánových úsekoch, podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984.

Východiskovým podkladom pre výpočet hluku je intenzita dopravy pre rok 2030, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety cesty. Výpočet hluku bol prevedený pre cestu II/524.

Výpočet bol spracovaný v miere podrobnosti pre ÚPN-O, bez redukcii odrazov, pevných prekážok a pod.

Sčítací úsek, číslo úseku	n sk.v/h	podiel NA %	Faktofy F3 = 1,0	Veličina X	Zákl. hlad. L _{aeq} (dBA)	hlad.dB (m)	
						65dB	60dB
II/524, 81780, smer Kmeťovce- Bátovce	153	24,2%	F1=2,49 F2=1,22	465	66,7	12,0	38,5
II/524,81790, smer Bátovce- Devičany	98	5,4%	F1=1,13 F2=1,22	135	61,3	-	11,0

Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SR č.549/2007 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladiny hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max 60 dB(A). Táto hladina hluku bude v roku 2030 prekročená pozdĺž cesty II. triedy v úseku Bátovce – smer Kmeťovce. Táto hladina bude podľa výpočtu dosiahnutá vo vzdialenosti 38,5m od osi komunikácie.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Obyvatelia obce Bátovce, vr. m.č. Jalakšová sú zásobovaní pitnou vodou z verejného vodovodu vybudovaného v roku 1961.

Vodovod v obci je súčasťou skupinového vodovodu (SKV) „Devičany, Pečenice, Bátovce, Bohunice“. Vodárenskými zdrojmi SKV je prameň Štôľňa s doporučenou výdatnosťou 4,2 – 12,5 l/s a studňa HV – IIIA s doporučenou výdatnosťou 5 l/s, ktoré sa nachádzajú v obci Devičany. Voda z uvedených vodných zdrojov je akumulovaná vo vodojeme v Devičanoch objemu 100 m³, odkiaľ je gravitačne privádzaná do obce Devičany a Bohunice a súčasne do vodojemu Pečenice objemu 150 m³ (294,00; 298,00 m n.m.), ktorý slúži pre zásobovanie obcí Pečenice a Bátovce. Vodojem je umiestnený na S-Z svahu za Pečenicami na kóte 294 m n.m, odkiaľ je voda privádzaná gravitačne do obidvoch obcí.

Tlakové pomery:

kóty vodojemu:	kóta dna	294 m n.m.
	max. hladina vody	298 m n.m.
- kóty terénu v zástavbe:	najnižšia	220 m n.m.
	najvyššia	240 m n.m.
- rozdiel kót – hydrostatický tlak (HST)		54 – 78 m v.s.

Získaný rozdiel kót 54 – 78 m vodného stĺpca umožňuje gravitačné zásobovanie obce v jednom tlakovom pásme z daného vodojemu. Keďže HST prekračuje prípustných 60 m vodného stĺpca je na prívodnom potrubí osadený redukčný ventil tlaku.

Spôsob zásobovania.

Z vodojemu vychádza prívodné potrubie DN 150 PVC dĺžky 2 200 m prichádza k okraju obce, kde sa napojí na zásobovacie potrubie DN 125 ocel', ktorá sa rozvetví na rozvodnú sieť pozostávajúcu prevažne z liatinového potrubia DN 80, DN 100 a úsekov DN 110 PVC. Rozvodná sieť pokrýva celú obec vrátane časti Jalakšová. Rozvodné potrubie je vedené pozdĺž miestnych komunikácií a je osadené protipožiarnymi hydrantami. Odberatelia sa napájajú priamo na uličné potrubie domovými prípojkami. Odber vody je cez vodomery na každom odbernom mieste. Stav rozvodnej siete, čo do tesnosti a poruchovosti potrubí je primeraná 48 ročnej nepretržitej prevádzke. V posledných rokoch narastajú straty vody vyrobenej a dodanej do rozvodnej siete.

Napojenosť obyvateľstva a odbery vody z vodovodu.

Využívanie celoobecného vodovodu bolo zisťované v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 s týmito výsledkami:

Trvalo obývané byty	351 bytov	osôb v bytoch 1 075
- z toho s vodovodom v byte	330 bytov	osôb v bytoch 1 023
- z toho vodovod mimo bytu	3 bytov	osôb v bytoch 5

- bez vodovodu 13 bytov osôb v bytoch 23
- nezistené 7 bytov osôb v bytoch 24

Výsledky vykazujú vysokú 95 %-nú napojenosť obyvateľov obce na verejný vodovod. Nenapojení obyvatelia využívajú i studne buď vlastné, alebo spoločné.

Doterajší vývoj napojenosti a spotreby vody:

Údaje za rok:	1995	2000	2005	2007	2008	2011	Ukazovateľ
Počet obyvateľov	1 070	1 073	1 075	1 078	1 080	1 082	
- napoj. na vodovod	1 020	1 022	1 024	1 027	1 029	1 031	95 %
Voda vyrobená m ³	74 378	73 787	52 726	55 916	67 762	72 206	2,3 l/s
Voda fakturovaná m ³	60 900	70 321	50 924	46 945	53 932	55 182	
z toho obyv. m ³	39 200	47 107	34 316	32 711	34 632	38 328	102 l/os./deň
z toho poľnohosp. m ³	16 900	18 737	12 519	10 552	15 488	12 398	
z toho ostatný m ³	4 800	4 477	4 089	3 682	4 812	4 456	13 l/os./deň
Voda nefaktur. m ³	13 478	3 466	1 802	8 971	13 830	17 024	
Straty v rozvode m ³	18 %	5 %	3 %	16 %	20 %	24 %	

Spotreba vody obyvateľov v l/osobu/deň je ustálená na úrovni hygienického minima (100 l/ osobu/ deň). Narastá podiel vody nefakturovanej – strata vody v dôsledku netesnosti potrubnej siete.

Terajšia potreba dodávky vody do obce.

Skutočnosť v roku 2009:		72 206 m ³	
Priemerná denná dodávka:	$Q_p =$	198 m ³ / deň	= 2,3 l/s
Maximálna denná dodávka:	$Q_m = 198 \times 1,6 =$	317 m ³ / deň	= 3,7 l/s
Max. hodinová dodávka:	$Q_h = Q_m \times 1,8 = 3,7 \times 1,8$		= 6,6 l/s

Posúdenie hlavných kapacít vodovodu:

Zdrojom vody s výdatnosťou 4 – 12 l/s pokrýva $Q_m = 3,7$ l/s s veľkou rezervou. Vodojem 150 m³ nepokrýva požadovaný objem $V_{min} = 317 \times 0,6 = 190$ m³/deň. Zásobovacie potrubie DN 150 PVC s kapacitou 26,5 l/s dodá 6,6 l/s s veľkou rezervou.

Hlavné kapacity vodovodu majú rezervy, ktoré spoľahlivo zabezpečia budúci rozvoj obce, až na obsah vodojemu, ktorý bude nutné zväčšiť. Uvedené je potrebné overiť hydrotechnickým prepočtom, ktorý nie je súčasťou tejto ÚPD..

Hydranty na verejnej vodovodnej sieti slúžia predovšetkým na prevádzku verejného vodovodu, t.j. na preplachovanie, odkalenie a odvzdušnenie potrubia a môžu byť použité aj na odber vody (plnenie cisterien) oprávnenými subjektami v prípade požiaru. Požiaru vodu v zmysle požiadaviek Vyhl.č.699/2004 O zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov však negarantuje.

Lochy a Camping sú napojené na obecný vodovod samostatnými vetvami.

Ostatné odčlenené časti majú individuálne systémy zásobovania - studne.

Návrh

Územný plán navrhuje nárast počtu obyvateľstva z 1 074 na 1 380 k roku 2030.

Výpočet potreby pitnej vody podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006 limituje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň.

Na základe koncepcie spoločného vodojemu pre obce Pečenice (120 obyv.) a Bátovce (1 380 obyv.) je teoretická potreba vody v r. 2030 pre 1 500 obyvateľov:

$$1\,500 \times (135 + 15) = 225\,000 \text{ l/deň} \times 365 = 82\,125 \text{ m}^3/\text{rok.}$$

$$\text{Ročná potreba } Q_p = 82\,125 \text{ m}^3/\text{rok} = 109\,500 / 365 = 225 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,60 \text{ l/s}$$

$$\text{Maximálna denná potreba } Q_m = 225 \times 1,6 = 360 \text{ m}^3/\text{deň} = 4,16 \text{ l/s}$$

$$\text{Výpočet objemu vodojemu } V_{min} = Q_m \times 0,6 = 360 \times 0,6 = 216 \text{ m}^3$$

Navrhujeme dobudovanie jestv. VDJ nad Pečenicami o 100 m³, ktorý bude pokrývať i sezónne spotreby v rekr. priestore Lipovina – Camping, Lochy a výhľadovo Jazero.

V rozvojových lokalitách rozširovanie vodovodnej siete navrhujeme riešiť v súlade s ustanoveniami zák. č. MŽP SR č. 442/2002 Z.z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách

v znení neskorších predpisov.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované podľa ich pôvodu.

Povrchové odpadové vody dažďové z plôch, dvorov, komunikácií a príslušného terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do toku Sikenica a do potoka Jabloňovec.

Odpadové vody z domácností – splašky sú odvádzané z väčšej časti do kanalizácie a z menšej časti ešte do prídumových žump.

Bátovce boli pôvodne budované postupne – najskôr na západnom, pravom brehu Sikenice.

Kanalizácia v Bátovciach sa začala budovať v roku 1970 z rúr betónových, ako jednotná. Odpadové vody boli vypúšťané do Sikenice bez čistenia. Pre zástavbu na pravom brehu Sikenice bola kanalizácia vybudovaná neskôr, s výstavbou bytových domov v roku 1985. Bola budovaná z rúr PVC ako jednotná na odvádzanie splaškov z domov aj povrchových vôd z ulíc, v ktorých sú vybudované uličné vpuste. Vyústená bola do potoka Jabloňovec cez dočasný sedimentačný septik. Neskoršie bola zaústená do ČOV - vybudovaná v roku 1995 a kolaudovaná v roku 1998. Kanalizácia vrátane ČOV je majetkom obce, ktorá ju aj prevádzkuje.

Hygienická vybavenosť obce bola zisťovaná pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov s týmito výsledkami:

	rok 2001		rok 2011	
	Počet bytov	Počet osôb	Počet bytov	Počet osôb
Počet obývaných bytov	353	1 075	340	1 082
- pripoj. na kanalizáciu	181	570	285	858
- septik (žumpa)	116	376	55	170
- splachovací záchod	253	833	262	842
- kúpeľňa alebo sprcha	299	936	308	945
Počet neobývaných bytov	128	0		

Porovnanie vývoja ukazuje, že na kanalizáciu doteraz nie je pripojených 55 bytov (domov) a taký istý počet ešte využíva žumpy. Splachovací záchod nemá ešte 78 bytov (domov) a 32 bytov (domov) nemá kúpeľňu ani sprchu. Na kanalizáciu nie je pripojených ani 127 rodinných domov, ktoré podľa sčítania v roku 2001 neboli a doteraz nie sú trvale obývané. Zneškodňovanie splaškových vôd z domácností a budov zabezpečuje obecná čistička odpadových vôd (ČOV), vybudovaná v roku 1995 na ľavom brehu toku Sikenica pri „Dolnej bráne“. Do tejto ČOV sa uvažuje so zaústením a čistením splaškových vôd z plánovaných kanalizácií obcí Devičany a Pečenice.

Doterajšie využívanie kanalizácie:

Údaje roku	2000	2007	2008	2011
Počet obyvateľov sídla	1 073	1 078	1 080	1 082
z toho napojení na kanalizáciu	570	852	855	858
Voda čistená a vypustená do toku m ³	47 413	48 400	49 700	50 100
z toho splašková m ³	29 925	30 966	33 311	36 038
z toho obyvateľstvo m ³	25 925	27 366	28 811	31 938
z toho ostatní m ³	4 000	3 600	4 500	4 100
Počet obývaných domov	285	293	294	244
Počet obývaných bytov	353	361	362	362
Počet pripojených bytov	169	284	285	285

Vývojová tabuľka ukazuje, že napojenosť obyvateľstva na kanalizáciu je 79 %, čo je vysoký podiel prevyšujúci okresný i krajský priemer. Nenapojených na kanalizáciu zostáva ešte 77 domov a 224 osôb. Ide o domy v okrajovej zástavbe.

Množstvo odpadových vôd bolo stanovené podľa stavu meradla odtoku z ČOV od 08/1998 – 08/2008 = 474 133 m³ za 10 rokov, čo značí priemerný odtok 47 413 m³/rok vrátane dovozu splaškov zo žump v množstve 1 200 m³/rok.

Tento údaj je reálny a zodpovedá spotrebe pitnej vody v obci, vyhodnotenej v kapitole a zásobovaní pitnou vodou.

Tabuľka ukazuje, že množstvo čistenej vody vypustenej z ČOV do Sikenice prevyšuje spotrebu pitnej vody zrejme z dažďových vpustí. Väčšie množstvo vôd zvyšuje zaťaženie prečerpávacej stanice a náklady na elektrické čerpadlá. Bude potrebné revidovať účinnosť odľahčovacej výpuste do Sikenice, prípadne vybudovať ďalšie odľahčenie západného kanalizačného zberača do Myš potoka, podľa pôvodného projektu kanalizácie.

Terajšie využívanie ČOV:

Kapacita ČOV	Podľa projektu	Skutočnosť	Limity
Celkový ročný prietok	78 840 m ³ /rok	47 413 m ³ /rok	78 840 m ³ /rok
Priemerný prietok Q ₂₄	216 m ³ /deň = 2,5 l/s	129 m ³ /deň = 1,5 l/s	216 m ³ /deň = 2,5 l/s
Max. denný prietok Q _m	345 m ³ /deň = 4 l/s	242 m ³ /deň = 2,4 l/s	345 m ³ /deň = 4 l/s
ČOV EKODUC	1 200 ekv. obyv.	858 obyv.	do 2 000 ekv. obyv.

Znečistenie mg/l	Prítok	Odtok	Účin.	Prítok	Odtok	Účin.	Priemer	Max.
BSK ₅	333	8	99%		21			60
CHSK	685	40	94%		48			170
NL	300	12	96%		7			60
N-NH ₄	25	5	80%		0,33			40
Reakcia vody pH	6,5 – 8,5				6,83			

Spotreba pitnej vody od obyvateľstva a občianskej vybavenosti v súčasnosti 115 l/os/deň predstavuje zároveň aj splaškové vody v množstve:

$$858 \text{ obyv.} \times 115 \times 365 = 36\,015 \text{ m}^3/\text{rok.}$$

Porovnanie kapacity ČOV zo skutočným zaťažením v prehľadnej tabuľke ukazuje, že celkový ročný prietok 47 413 m³/rok vrátane balastných povrchových vôd je 60 % z čoho splaškové vody tvoria len 46% kapacity ČOV. Možno konštatovať, že čistička je využitá na 50 % projektovanej kapacity. Voľná kapacita ČOV sa môže využiť na rozvoj obce i pripojenie plánovaných kanalizácií obcí Devičany (400 obyv.) a Pečenice (130 obyv.).

Umiestnenie čističky v inundačnom zemi pri sútoku Sikenice a potoka Jabloňovec je nevhodné, nakoľko pri veľkých vodách už došlo k jej zaplaveniu. Navrhujeme jej ochranu hrádzou.

M.č. *Jalaková* má vybudovanú splaškovú kanalizáciu zaústenú cez ČS do obecnej ČOV.

Odčlenené časti majú individuálne systémy zneškodnenia splaškov – MČOV, žumpy a septiky.

Návrh

Navrhujeme rozšíriť kanaliz. sieť v obci a to do navrhovaných ulíc a do rekr. lokality Jazero.

Na úseku verejných vodovodov vytvárať územnotechnické predpoklady pre komplexné zabezpečenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom približovať sa postupne k úrovni vyspelých štátov EÚ, ďalej rezervovať územie pre dobudovanie prívodov vody a vodovodných sietí v sídlach v ochrannom pásme jadrovej elektrárne Mochovce, dokončenie rozostavaných a projektovaných stavieb.

Na úseku verejných kanalizácií preferovať v návrhu odkanalizovanie menších obcí delené sústavy so zadržiavaním dažďových vôd v území

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Bátovce leží v základnom povodí vodného toku Sikenica, ktoré je súčasťou hlavného povodia Hrona. Menovaný tok je v správe SVP š.p. OZ Banská Bystrica. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/ 2005 je zaradený medzi vodohospodársky významné toky. Na toku Sikenica, v úseku rkm 29, 60 – 30, 57 bola pre ochranu intravilánu obce Bátovce vybudovaná úprava toku. Svahy sú spevnené betónovými dlaždicami 50/50/10 v štyroch radoch opreté o pätky z lomového

kameňa 60 x 60 cm. Dno je spevnené kamennou dlažbou hr. 30 cm na sucho. Kapacita koryta je $Q_{\max} = 120 \text{ m}^3/\text{s}$ a postačuje na prevedenie povodňových prietokov.

Do Sikenice ako jeho ľavostranný prítok zaústuje vodohospodársky významný vodný tok Jablonianka č. t 134, ktorý je v správe SVP š.p. OZ Banská Bystrica. V rkm 1,114 je na toku vybudovaná vodná stavba - VN Bátovce. Pod nádržou je vybudovaná korytová úprava až po zaústenie do Sikenice, dĺžky 1,150 km. Upravené koryto má kapacitu na prevedenie $Q_{100} = 50,0 \text{ m}^3/\text{s}$. Pričný profil koryta je lichobežníkového tvaru so šírkou v dne 3,0 m, sklon svahov 1:1,5; výška profilu 2,0 m. Svahy sú opevnené melioračnými tvárniciami. Účelom VN Bátovce je akumulácia vody pre závlahu poľnohospodárskej pôdy. Okrem toho nádrž plní retenčnú funkciu (zmiernenie a sploštenie povodňovej vlny), zabezpečuje stály prietok pod nádržou a slúži pre chov rýb a rekreáciu. Manipulačný poriadok pre VN Bátovce z roku 1989 bol aktualizovaný v 12/2007 a schválený Rozhodnutím Obvodného úradu životného prostredia Levice č.: T-08/00231-VOD/CH dňa 12. 2. 2008. Platný manipulačný poriadok je záväzný materiál, ktorý je potrebné rešpektovať.

Ostatné toky pretekajúce katastrálnym územím obce Bátovce sú v správe Hydromeliorácií š.p. Bratislava resp. Lesy SR š.p. Využívajú sa na odvodňovanie pozemkov do Sikenice. Najväčší z nich Myš potok odvádza aj povrchové vody z ulice na južnom okraji obce.

Odtokové pomery na riešenom území sú priaznivé. Svahovitý terén v okolí obce má dostatočný spád na rýchly odtok povrchových vôd priamo do Sikenice. Podobne spádujú aj ulice v obci, čo umožňuje priame vyústenie uličných priekop do Sikenice a Jablonianky.

Povrchové vody sú teda odvádzané prícestnými priekopami do miestnych tokov, resp. vsakmi do terénu.

Pre potreby výkonu správy vodohospodársky významných tokov Sikenice a Jablonianky je zabezpečené využívanie pobrež. pozemkov do 10 m a pre ostatné toky 5 m od pobrežnej čiary toku.

Na tokoch na riešenom území nie je vysledované inundačné územie. Na zneškodňovanie odpadových vôd slúži v obci ČOV s limitnými hodnotami znečistenia odpadových vôd určených OÚŽP Levice.

V zmysle zákona o vodách č. 364/2004 Z.z. môže správca toku a vodných stavieb alebo zariadení užívať pobrežné pozemky pri VH významnom toku do 10 m, pri drobných tokoch 5 m od brehovej čiary a pri hrádzi 10 m od vzdušnej päty hrádze.

Ochrana pred povodňami

Obec má spracovaný a schválený povodňový plán. Povodňový plán prevziať do riešenia územného plánu a rozšíriť jeho pôsobnosť aj na rozvojové plochy. ČOV sa nachádza v inudačnom území a je ju potrebné ohradzovať.

Odvodnenia a závlahy pozemkov

V riešenom území sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia: „Závlaha pozemkov Bátovce, s celkovou výmerou 511 h a závlahová čerpacia stanica ČS I. – Bátovce. Ďalej:

k.ú. Bátovce:

- odvodňovací kanál Žliebky o celkovej dĺžke 0,750 km,
- odvodňovací kanál Polegrunt o celkovej dĺžke 1.600 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km,
- odvodňovací kanál Krnčište o celkovej dĺžke 1,450 km,
- odvodňovací kanál Pečenický o celkovej dĺžke 2,154 km,
- ÚT Polegruntský o celkovej dĺžke 0.320 km.

k.ú. Jalakšová:

- „Závlaha pozemkov Bátovce“,
- odvodňovací kanál Dlhý o celkovej dĺžke 1.058 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km.

V k.ú. Bátovce a k.ú. Jalakšová je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámej kvality a vlastníka.

Návrh

- vytvárať územnotechnické podmienky pre všestrannú ochranu vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých ekosystémov v krajine,
- pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb, alebo zariadení ponechať pobrežné pozemky do 5 m od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch a kanáloch a 10 m pozdĺž vodohospodársky významného toku,
- pri úpravách tokov v zastavanom území bude potrebné zosúladiť vodohospodársky účel úpravy (ochrana pred Q_{100} -ročnou vodou) s estetickými a ekologickými požiadavkami;

- Z hľadiska krajnotvorného treba venovať pozornosť pobrežnej zóne, ktorá spolu s vodným tokom má vytvárať pôsobivú zložku zastavaného územia,
- pri úpravách mimo zastavaného územia treba v maximálnej miere zachovávať existujúcu trasu koryta a stabilnú časť priečného profilu; Trasu toku skracovať len vo výnimočných prípadoch a odstavené meandre nezasypávať. V čo najväčšej miere zachovať pôvodné brehové porasty. Pre dosiahnutie potrebnej prietokovej kapacity (minimálne na Q₂₀-ročnú vodu) využívať odsunuté hrádze, ktoré nemusia presne kopírovať trasu toku,
  - na úseku odtokových pomerov v povodiach rešpektovať a zachovať v riešení všetky vodné prvky v krajine (sieť vodných tokov, vodných plôch, mokrade) a s nimi súvisiace biokoridory a biocentrá podporovať výstavbu objektov protipovodňovej ochrany územia a nenavrhnúť v inuďačnom území tokov výstavbu a iné nevhodné aktivity,
  - ČOV ochrániť hrádzou pred veľkými vodami,
  - zachovať všetky hydromelioračné zariadenia,
  - križovanie a súbeh vodovodu, plynovodu a kanalizácie so závlahovým potrubím navrhnuť v zmysle ustanovení STN 736961 „ Križovanie a súbehy melioračných zariadení s komunikáciami a vedeniami“, za účelom skvalitnenia vody pre rekreáciu výhľadovo navrhujeme technické okysličovanie príľahlej časti VN k verejným plážoviskám.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Širšie vzťahy

Katastrálnym územím obce Bátorce prechádzajú nasledovné vysokonapäťové nadzemné vedenia:

22 kV vedenie VN č. 171,

22 kV odbočné vedenia a prípojky k jednotlivým DTS.

Vedenia sú zakreslené v územnom pláne obce vrátane ochranných pásiem, zaberajúcich pásy územia v šírke 20 m, ako trvalé bremeno verejnoprospešných objektov na pozemkoch vlastníkov v katastri obce.

Obec Bátorce je v základnom stave napájaná vedením VN č. 171 vyvedeným zo 110/ 22 kV ES Levice, záskok je možný z vedenia VN č. 365 od Pukanca.

VN prípojky a odbočné vedenia k jednotlivým DTS sú vyhotovené vodičmi AlFe 6 3x35, 3x50 a 3x42/7 na podperných bodoch zo železobetónu a cca 1 ks drevených na železobetónovej pätke.

Distibúciu elektriny v riešenom území zabezpečuje 13 ks trafostaníc, z ktorých 7 pracuje v obci a 6 v okolí obce.

Prehľadný zoznam a údaje DTS:

Č.	Názov - miesto	Druh	Inštal. výkon Dtr - kVA	Zaťaženie (cca) %	Vlastník DTS: ZSE/ cudzí
1.	2-1 Bátorce	stožiarová	160	65	ZSE
2.	2-2 Bátorce	4 stĺpová	250	55	ZSE
3.	2-3 Bátorce	2,5 stĺpová	250	70	ZSE
4.	2-4 Bátorce	2,5 stĺpová	250	65	ZSE
5.	2-5 Bátorce PD	2 stĺpová	250	75	ZSE
6.	2-6 Bátorce ZŠ	stožiarová	160	55	ZSE
7.	2-7 Bátorce Vod. nádrž	1 stĺpová	50	55	ZSE
8.	2-8 Bátorce St. tábor	stožiarová	25	80	ZSE
9.	2-9 Bátorce Sviniachiny	stožiarová	100	55	ZSE
10.	2-10 Bátorce Jaľakšová	stožiarová	100	55	ZSE
11.	2-11 Bátorce Jaľakšová PD	stožiarová	160	-	cudzí
12.	2-12 Bátorce závlaha	2,5 stĺpová	400	-	cudzí
13.	2-13 Bátorce	stožiarová	250	60	ZSE

Do obce pracujú DTS č. 1, 2, 3, 4, 6, 10, 13 s inštalovaným výkonom spolu 1 260 kVA. Primeranosť vybavenosti obce transformačným výkonom určuje podiel inštalovaného výkonu trafostaníc na jeden byt. Počet obývaných bytov je 362. Podielový výkon je $1260 : 362 = 3,5$ kVA/byt, čo prekračuje 1,5 kVA/byt kalkulovaných smernicou č. 2/ 82 koncernu SEP pre plynofikované obce do 5000 obyvateľov.

Porovnanie podielových výkonov ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje s rezervou aj na pripájanie ďalších budúcich odberateľov v obci.

Ostatné trafostanice č. 5, 7, 8, 9, 11, 12 pracujú v okolí obce pre PD, Vodnú nádrž, Stanový tábor a záhradkársku osadu. Tieto TS sú nízko zaťažené, nakoľko sa využívajú prevažne len sezónne.

Súčasný stav v zásobovaní elektrickou energiou

Rozvody NN v obci sú vonkajšie na betónových podporných bodoch a cca 5 ks sú drevené na železobetónových pätkách. Rozvody NN v obci sú realizované z lán AlFe6 prierezov 70 mm², vedľajšie 50 mm², odbočky 35 a 25 mm². Technický stav rozvodov je dobrý. Prípojky holými vodičmi boli postupne vymenené za závesné káble s príslušným istením bezpečných na skrat.

Elektrický stav siete NN je v norme. Dĺžky vývodov v obci nepresahujú 400 m. Úbytky napätia na koncoch vývodov neboli pozorované. Straty elektriny sa priebežne vyhodnocujú. Výpadky prúdu sa nevyskytujú. Sieť dodáva elektrinu nepretržite v potrebnom množstve a v normovom napätí.

Prehľad doterajšieho vývoja spotreby EE (OM – odberné miesto)

Rok	Odber	Jednotarifný			Dvojtarifný				
		El. práca kWh	Počet OM	Podiel kWh/OM	VT kWh	NT kWh	Počet OM	kWh/ OM	
								VT	NT
2006	MOO	440 555	149	2 956	266 901	290 977	147	1 815	1 979
2006	MOP	92 774	17	5 457	624 045	555 326	37	16 866	15 008
2006		533 329			890 946	846 303			
2007	MOO	461 552	153	3 016	287 891	316 256	150	1 919	2 108
2007	MOP	90 628	18	5 034	541 768	503 937	37	14 642	13 619
2007		552 180			829 659	820 193			
2008	MOO	526 737	146	3 607	311 133	310 884	145	2 145	2 144
2008	MOP	105 756	18	5 875	551 902	500 808	37	14 916	13 535
2008		632 493			863 035	811 692			

Prehľad spotreby elektriny vykazuje 50 %-ný podiel jednotarifnov charakteristický pre plynofikovanú obec, kde elektrina sa využíva len na svietenie a domáce elektrospotrebiče. Avšak 50%-ný je aj podiel dvojtarifov nakoľko sa využívajú elektrické bojler aj konvektorové ohrievače.

Zostavená prehľadná tabuľka vykazuje mierne narastanie maloodberov obyvateľstva (MOO) a ustálenosť odberov podnikateľov (MOP), ako v priemernom ukazovateli na jedno odberné miesto (kWh/ OM), tak aj v celkovom odbere elektrickej práce za rok (kWh/ Mk).

Ochranné pásma

Pre elektroenergetické vzdušné vedenia vyplývajú zo zákona 251/2012 Z.z., §43 nasledovné ochranné pásma vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:

od 1 kV do 35 kV vrátane:

- pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
- pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m,
- pre zavesené káblové vedenie 1 m,
- stožiarové trafostanice - okruh 10 m.

Návrh

Návrh územného plánu rieši rozvoj obce do roku 2030 výstavbou 82 bytov v rodinných domov a 18 b.j. v 6 bytových domoch.

Nová výstavba bude napojovaná na najbližšie distribučné trafostanice. Možnosť ich napájania závisí od kapacity trafostaníc a od ich doterajšieho využitia a zaťaženia.

Nové odberné zariadenia navrhujeme napájať káblovým a tak isto riešiť aj distribučne napájanie.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svetidlami výložníkového typu so žiarivkami. Upevnenie svetidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete v kombinácii so samostatnými stĺpmi verejného osvetlenia v obci a m.č. Jalakšová, vrátane napájacieho vedenia.

Počet svetidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických miest v obci niet. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom. Navrhujem komplexnú kabelizáciu NN a rozvodov verejného osvetlenia.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom

A. Zásobovanie plynom

Bátovce a m.č. Jalakšová sú plynofikované od roku 2000, kedy bola vybudovaná a sprevádzkovaná rozvodná sieť uličných plynovodov a boli napojení prví odberatelia plynu.

Zdrojom plynu je regulačná stanica RS-VTL/STL 5 000 m³ pri Novej Dedine, odkiaľ vychádza STL plynovod do Devičan a Bátoviec. Plynovodné potrubie prechádza pozdĺž Devičanskej cesty k západnému okraju Bátoviec, kde sa rozvetvuje do bočných ulíc a ďalej obíde stred mesta a rozvetví sa do ostatných ulíc po celom území obce. Plynovodné potrubie je z materiálu PE vedené okrajom miestnych komunikácií.

Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie každého domu priamo prípojkou. Odber plynu je cez domový regulátor STL/ NTL každého odberateľa.

Napojenosť na sieť a odbery plynu.

Podľa celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 bolo na plyn napojených a plyn zo siete odoberalo 147 domácností z čoho plynom kúril a varilo 118 domácností a plynom len varilo 31 domácností. Okrem domácností plynom vykurovali aj v 6-tich budovách občianskej vybavenosti.

Doterajší vývoj maloodberov plynu:

Rok	MOO Obyvateľstva			MOP Úrad, obchod, podnik		
	Ročný odber tis. m ³	Počet odberateľov	Priemer m ³ / odber.	Ročný odber tis. m ³	Počet odberateľov	Priemer m ³ / odber.
2001	149	217	1 460	86	10	8 600
2006	384	305	1 259	116	14	8 285
2007	330	301	1 096	85	14	6 071
2011	366	307	1 192	96	15	6 400

Počet odberateľov plynu stagnuje, čo značí, že potenciál odberateľov je v súčasnosti vyčerpaný. Maloodber obyvateľstva (MOO) klesá, ako v celkovom množstve, tak v priemere na jedného odberateľa. V domácnostiach šetria plynom v dôsledku jeho zdražovania.

Odbery v občianskej vybavenosti v ostatných rokoch vykazujú tiež nižšie priemery z úsporných dôvodov.

Odčlenené časti nie sú plynofikované.

Návrh

Podľa územného plánu obce pribudnú k roku 2030 nové byty v počte 100 - noví odberatelia. Zvýši sa tak nárok na RS o cca 150 m³/ hod a celková spotreba na cca 1 000 m³/ hod.

B. Zásobovanie teplom

Teplu na účely varenia, vykurovania a prípravy teplej vody v obci Bátovce sa zabezpečuje lokálne v rodinných a bytových domoch ako aj v objektoch občianskej vybavenosti.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní a veľkosť spotreby tepla je závislá na efektívnosti zdroja tepla a na spôsobe vykurovania.

Spôsoby vykurovania domov a bytov boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v Bátovciach s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2011

Ústredné kúrenie lokálne (v dome)		
- na pevné palivo	69 bytov	60 bytov
- na plyn	95 bytov	106 bytov
- elektrické	7 bytov	7 bytov
Etážové kúrenie (v byte)		
- na pevné palivo	6 bytov	6 bytov
- na plyn	12 bytov	27 bytov
- ostatné	1 byt	1 byt
Kachle (pece, sporáky, krby)		
- na pevné palivo	67 bytov	61 bytov
- elektrické	3 byty	8 bytov
- plynové	37 bytov	62 bytov
- ostatné	2 byty	2 byty
Iné vykurovanie	53 bytov	23 bytov
Počet trvale obývaných bytov	353 bytov	363 bytov

Využívanie palív:

Z celkového počtu 353 obývaných bytov sa v roku 2011 kúrilo plynom v 144 domácnostiach. Pevné a iné palivo využívalo 195 domácností. Elektrické vykurovanie bolo v 11 domácnostiach. V súčasnosti z počtu 363 bytov plynom sa vykuruje v 195 bytoch (domoch). Pevné a iné palivo využíva 156 domácností. Elektrické vykurovanie využíva 15 domácností.

Spotreba palív a tepla v roku 2011:

Ročná bilancia	Počet bytov	Palivo			Tepló	
		Elektrina tis. kWh	Plyn tis. m ³	Tuhé palivo t	GJ	GJ/ byt
Obyvateľstvo						
varenie	111		49		1 470	13
varenie, kúrenie ÚK	106		234		7 632	72
varenie, kúrenie ETZ	27		26		864	32
varenie pec, radiátor	62		57		1 860	30
bojlery	130	103			371	
el. kotle, pec	15	208			750	50
varenie, kúrenie ÚK	60			205	2 880	48
varenie, kúrenie pec	61			122	1 708	28
Spolu	363	311	366	327	17 535	48
Občianska vybavenosť						
Dom služieb	1	1	9		292	
Oc. úrad	1		7		224	
MŠ	1	3	6		203	
Lekáreň, ordinácia	1	2	7		231	

Obchody, živnosti	32	374	66		34 800	
PD mech. dielne	1	120	73		2 736	
Spolu		500	169		7 166	
Celková spotreba		811	535	327	24 701	

Rozbor vykonaný v tabuľke vykazuje, že obyvateľstvo obce za rok 2008 spotrebovalo 366 tis. m³ plynu, 327 t tuhého paliva a 311 tis. kWh elektriny, čo značí 12 426 GJ tepla z plynu, z tuhého paliva 4 588 GJ a z elektriny 1 121 GJ tepla.

Spotreba tepla sa pohybuje medzi 28 – 72 GJ/ byt – dom. Najvyššia spotreba tepla bola v 106 rodinných domoch s ústredným kúrením na báze plynu - 72 GJ/ dom/ rok, ktoré zabezpečuje teplo v 2 – 3 miestnostiach, ale nedosahuje 100 GJ/ deň, ktoré by zabezpečili príjemnú tepelnú pohodu v celom dome. Najnižšia spotreba bola v 61 rodinných domoch s pecami či kachľami na tuhé palivá 28 GJ/ dom/ rok, čo vyhreje 1 – 2 miestnosti vo vidieckych domoch. Vylepšovanie tepelnej bilancie bolo varením na plyne v 111 domácnostiach aj elektrickými bojlermi v 130 domácnostiach.

Spotreba tepla v objektoch občianskej vybavenosti vykurovaných plynom je veľká, primeraná veľkosti budov, dielní, prevádzok a obchodov.

Odčlenené časti obce využívajú elektrickú energiu a tuhé palivá.

Návrh

Potreba tepla a palív pre navrhnuté domy a byty bude vyhodnotená na základe ukazovateľov doterajšej spotreby a ako prírastok sa pripočíta k doterajšej spotrebe, ako celková potreba tepla a palív v obci v roku 2030.

Navrhujeme využívanie efektívnejších zdrojov tepla a moderného vykurovania s cieľom zvýšiť tepelný zisk z paliva a znížiť náklady na dosiahnutie optimálnej tepelnej pohody v budovách.

2.12.6 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Obec je súčasťou Centra sieťových informácií – juh Slovak Telecom v regionálnej oblasti Levice. Telefónny účastníci sú napojení miestnou sieťou na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v budove Pošty.

Digitálna ATÚ je dimenzovaná na zabezpečenie telekomunikačných služieb pre všetkých účastníkov vo svojom okruhu.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci bolo zisťované v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

	rok 2001	rok 2011
počet trvale obývaných bytov	353	363
z toho telefón v byte	221	220
mobilný telefón	62	550
osobný počítač (OP)	16	40
OP s internetom	1	40
telefóny organizácií a podnikov	16 HTS	18 HTS

Počet pevných telefónov v súčasnosti stagnuje. Značný je rozvoj mobilných telefónov a nárast internetových pripojení.

Miestna a rozvodná sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených podperných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií.

Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napojenie každej účastníckej stanice priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo alebo viacero zo stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Závesné telefónne rozvody plánuje Slovak Telecom uložiť do zeme, preto sú v územnom pláne rezervované koridory pod terajšími rozvodmi. Signály mobilných telefónov zabezpečujú základňové stanice umiestnené: pre T – mobile na svahu nad Jalakšovskými vinicami pri Žemberovciach a pre Orange pri Devičanoch.

Poštové služby zabezpečuje miestny poštový úrad vo vlastnej budove, v ktorej je umiestnený aj automatický telefónny uzol.

V posledných rokoch nastal rozvoj informatiky prostredníctvom internetovej siete.

Rozhlas a televízia

V obci funguje miestny rozhlas s ústredňou v budove miestneho úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc. Vedenie je z vodičov AI na oceľových stĺpoch, na ktorých sú umiestnené aj reproduktory. Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomné ozveny. Počuteľnosť v každej ulici je dobrá.

Vysielanie Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Možný je aj príjem komerčných vysielateľov.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom.

Príjem TV programov sa zabezpečuje individuálnymi anténami každého koncesionára. Pribúdajú antény na digitálny príjem satelitných TV programov.

Návrh

Systém bude vyhovovať aj výhľadovo. Navrhujeme všetky jestv. vzdušné rozvody uložiť do zeme. V nadvznosť na to navrhujeme skvalitnenie telekomunikačných a rádiokomunikačných sietí v súlade s rozvojovými trendmi a platným zákonom č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov. Navrhujeme modernizáciu telekomunikačných sietí a nahradenie miestneho rozhlasu ako bezdrôtovým. Do uličných profilov uložiť optické káble a káblové televízne rozvody.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje kvalitnými podmienkami ŽP. Nachádzajú sa tu však niektoré stacionárne a mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd, zasahovania nadmerným hlukom a vibráciami, spolupôsobiacimi s externými zdrojmi.

Antropogénne podmienené stresové javy sú líniového a plošného charakteru. Z líniových prvkov je vonkajšie elektrické vedenie 22 kV vzdušného vedenia a STL plynovod. Územím prechádza cesta II. a cesty III. tr. Z plošných javov sú to areály HD.

Kvalita ovzdušia

V k. ú. sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva aj plynofikácia obce. Za najvýznamnejší zdroj znečisťovania ovzdušia možno považovať premávku po miestnych komunikáciách a cestách.

Podľa údajov z Národného emisného informačného systému (NEIS) boli za rok 2009, v okrese Levice, priemerné ročné koncentrácie tuhých znečisťujúcich látok (TZL) – 64,643 t, oxidov síry ako SO₂ – 22,541 t, oxidov dusíka ako NO₂ – 228,959 t a oxidu uhoľnatého CO – 162,305 t.

Kvalita podzemných vôd

K. ú. obce Bátovce patrí do čiastkového povodia rieky Hron (číslo hydrologického poradia 4-23-01-001). Okrajovo taktiež patrí do čiastkového povodia rieky Ipeľ (číslo hydrologického poradia 4-24). Podľa Vodného plánu SR (2009) sa v k. ú. obce nenachádza žiadna chránená oblasť určená pre odber pitnej vody. Nachádza sa tu vodohospodársky významný tok, potok Sikenica. Podľa Vodného plánu SR (2009) je chemický stav útvarov povrchových vôd v k. ú. obce dobrý, ekologický stav a potenciál útvarov povrchových vôd je taktiež dobrý. V k. ú. obce sa nachádza predkvartérny útvar podzemných vôd SK2002300P (Medzizrnové podzemné vody Podunajskej panvy a Ipeľskej kotliny oblasti povodia Hron) a predkvartérny útvar podzemných vôd SK200220FP (Puklinové a medzizrnové podzemné vody severnej časti Stredoslovenských neovulkanitov oblasti povodia Hron). Chemický stav útvarov podzemných vôd je dobrý, pričom kvantitatívny stav útvarov podzemných vôd je prevažne zlý. Využitelné množstvá podzemných vôd sú < 0,49 l/s.km². Pre podzemné vodárenské zdroje v obci nie sú stanovené pásma hygienickej ochrany a obec nie je postihovaná povodňami.

V obci sa nenachádza žiadny významný zdroj znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Bodový zdroj znečisťovania (dusíkaté hnojivá) predstavuje poľnohospodárske družstvo. Podľa Štatistického úradu SR (údaje k 31.12.2008) sú obyvatelia obce zásobovaní pitnou vodou z skupinového vodovodu. Dodávka pitnej vody je zabezpečovaná z vodojemu Devičany a o jej kvalitu sa stará Záposlovenská vodárenská spoločnosť, a.s., OZ Levice.

Obec má vybudovanú splaškovú kanalizáciu pripojenú na čistiareň odpadových vôd.

V k. ú. obce sa nenachádza žiadny zdroj geotermálnych a minerálnych vôd (www.geology.sk).

Pôdy

V prípade plošnej a bodovej kontaminácie pôd, sú pôdy v k. ú. obce Bátovce v súlade s rozhodnutím MP SR č. 531/1994-540 relatívne čisté, nekontaminované. To znamená, že koncentrácie rizikových prvkov ako Ba, Cr, Mo, Ni, V sú pod referenčnou hodnotou (Atlas krajiny SR, 2002). V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne verifikované environmentálne záťažové ani poddolované územia a nie sú tu evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

Poľnohospodárskej pôdy k. ú. obce nie sú ohrozené veternou eróziou. Naopak ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je stredná vo východnej časti k. ú. obce až silná v strednej časti k. ú. obce. V strednej časti k. ú. obce je okrem iného zaznamenaná aj intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002).

Zosuvné územia

K. ú. obce patrí medzi geologicky stabilné územia, ktoré nevykazujú výraznú predispozíciu k vzniku svahových pohybov ako sú plazenie, zasúvanie, stekanie, rútenie. Taktiež sa tu nenachádzajú oblasti so značným výskytom svahových pohybov (www.geology.sk).

Radónové riziko

Na základe odvodenej mapy radónového rizika (www.geology.sk) sa väčšia časť k. ú. obce nachádza v oblasti stredného radónového rizika a priestor pri nádrži v oblasti nízkeho radónového rizika.

Podľa §20 odst. 3 zák. č. 569/2007 Z.z. o geologických prácach v znení neskorších predpisov MŽP SR vymedzuje ako riziko stavebného využitia územie stredné radónové riziko. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zák. č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 528/200 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarovania z prírodného žiarenia.

Hluk

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je prekročená.

Odpady

Produkcia odpadov je evidovaná v bývaní a službách. Obec má vypracovaný Plán odpadového hospodárstva. Je tu zavedený separovaný zber papiera, skla a plastov. V obci sa nenachádza funkčná skládka odpadov, ani kompostáreň. Všeobecný odvoz komunálneho odpadu je zabezpečený zmluvne prostredníctvom firmy SITA Slovensko, a.s., pobočka Mestský majer, Levice, ktorá zabezpečuje odvoz odpadu v dvojtýždňových intervaloch, na skládku Kalná nad Hronom. Odvoz triedeného odpadu, bielej a čiernej techniky a problémových zložiek odpadu zabezpečuje firma SITA Slovensko, a.s., pobočka Mestský majer, Levice. Vývoj produkcie odpadu za roky 2003, 2005 a 2011 je zobrazený v nasledujúcej tabuľke.

Produkcia odpadu v rokoch 2003, 2005 a 2015

Kód odpadu	Názov odpadu	Kategória a odpadu N/O	Množstvo v t/rok 2003	Množstvo v t/rok 2005	Množstvo v t/rok 2010
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	O	173,5	118,88	153,31
20 01 01	Papier a lepenka	O	2,11	5,53	5,92
20 01 02	Sklo	O	5,00	5,08	8,81
20 01 39	Plasty	O	1,22	3,81	9,22
20 01 40	Kovy	O	-	0,92	-
16 01 03	Opatrebované pneumatiky	O	1,20	1,80	-
20 01 21	Žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	N	0,004	-	-
20 01 35	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	N	0,65	-	-
20 01 36	Vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné	O	1,00	-	-

	ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35				
20 01 23	Vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhl'ovodíky	N	-	-	0,70
Celkom			184,68	136,02	177,96

Zdroj: Obecný úrad Bátovce, 2010, 2015

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. treťou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Pri riešení rozvoja územia obce je potrebné zohľadniť hierarchiu a ciele odpadového hospodárstva v zmysle zák. č. 79/2015 Z.z. o odpadoch – predchádzanie vzniku odpadov, príprava na opätovné použitie, recyklácia, iné zhodnocovanie napr. energetické zhodnocovanie, zneškodňovanie, hierarchia OH je záväzná. Obec je povinná zabezpečiť nakladanie s komunálnymi odpadmi a s drobnými stavebnými odpadmi v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o odpadoch - §80 až 83 zák. č. 79/2015 Z.z. o odpadoch.

Pri navrhovaní funkcií v dotyku s cintorínom je nutné rešpektovať zákon NR SR č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a doplnenie zákona č.455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, stanovujúce ochranné pásmo pohrebiska na 50 m (v ňom sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy).

ÚPN-O navrhuje v priestore ČOV zberný dvor a kompostovisko - separácia biologicky rozložiteľného odpadu.

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k. ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových a dobývacích priestorov

Na území katastra sa nenachádzajú. Ložisko nevyhraného nerastu č. 4641 – Bátovce, stavebný kameň leží vo východnej časti k.ú.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Všetky biokoridory a biocentrá ekologickej stability.

2.16 Ochrana pôdneho fondu - vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (KÚ Levice), druhy pozemkov a BPEJ (KÚ Levice, ROEP Bátovce), odvodnenia (SVP, Hydromeliorácie š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko B. Bystrica).

V k. ú. obce sa nachádza poľnohospodárske družstvo Bátovce, hospodáriace na ploche 775 ha. Poľnohospodárska produkcia tohto subjektu je zameraná na rastlinnú výrobu (produkcia obilnín, krmovín) a živočíšnu výrobu (chov hovädzieho dobytku – cca 700 ks, produkcia mlieka). V k.ú. má Dva dvory a jednu STS – dielne, sklady, servis. Zamestnáva 50 - 130 osôb. Všetky dvory využívajú i SHR. V Jalakšovej sa využíva na rastlinnú produkciu, v Bátovciach na chov oviec – 50 ks a v STS i na rastlinnú produkciu.

Podľa Štatist. úradu SR sa k roku 2009 v k. ú. obce nachádzajú poľnohospodárske pôdy o rozlohe 1 659 ha, z toho orná pôda 1 150 ha, vinice 24 ha, záhrady 74 ha a trvalé trávne porasty 411 ha. V k.ú. nie sú evidované chmeľnice a ovocné sady. Podiel PP z celkovej rozlohy k.ú. obce je 52,5 %.

Podľa skupín BPEJ (bonitovaná pôdno-ekologická jednotka - klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti) sa v k.ú. obce nachádzajú tieto najkvalitnejšie PP:

- k.ú.Bátovce - 0111002/3, 0145202/4, 0146003/3, 0146203/4, 0211002/3, 0212003/5, 0245002/3, 0250002/4,

- k.ú. Jalakšová - 0211002/3, 0245002/3, 0250002/4.

V riešenom území sa nachádzajú hydromelioračné zariadenia: „Závlaha pozemkov Bátovce,, s celkovou výmerou 511 h a závlahová čerpacia stanica ČS I. – Bátovce.

k.ú. Bátovce:

- odvodňovací kanál Žliebky o celkovej dĺžke 0,750 km,
- odvodňovací kanál Polegrunt o celkovej dĺžke 1.600 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km,
- odvodňovací kanál Krnčište o celkovej dĺžke 1,450 km,
- odvodňovací kanál Pečenický o celkovej dĺžke 2,154 km,
- ÚT Polegruntský o celkovej dĺžke 0.320 km.

k.ú. Jalkšová:

- „Závlaha pozemkov Bátovce“,
- odvodňovací kanál Dlhý o celkovej dĺžke 1.058 km,
- odvodňovací kanál Jalakšovský o celkovej dĺžke 1,022 km.

V k.ú. Bátovce a k.ú. Jalkšová je vybudované detailné odvodnenie poľnohospodárskych pozemkov drenážnym systémom neznámeho vlastníka.

Návrh

ÚPD rieši rozvoj obce prevažne využitím plôch v zastavanom území obce a časť aj mimo – v nadväznosti na zastavané územie. Záber PP je na 23 lokalitách.

Celkovo je navrhovaných na záber 14,2003 ha, z toho PP je 9,3855 ha. V zastavanom území je 0,8890 ha a 8,4965 ha mimo zastavaného územia.

Časť novo navrhovaných lokalít č. 2', 8', 9', 10', 11', 12', 13' v rozsahu 6,1957 ha je tvorená najkvalitnejšou poľnohospodárskou pôdou v zmysle § 12 ods. 2 písm. a) zákona. Z uvedeného dôvodu pri trvalom zábere najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy vzniká pre stavebníka povinnosť platenia odvodov. V zmysle zákona a §4 písm. c), d) a f) nariadenia vlády pri trvalom zábere poľnohospodárskej pôdy sa na lokality určené ako plochy komunikácií, plochy pod rodinnými domami a plochy určené pre verejnoprospešné stavby nevzťahuje pre stavebníka povinnosť platenia odvodov. ÚPN-O vychádza z ustanovenia § 12 zákona o Ochrane a využívaní PP.

Poznámka: - v zmysle ustan. §13 v spojení s ustan. §16 Zákona 220/2004 Z.z. nebol udelený súhlas k budúcemu možnému použitiu PP na nepoľnohosp. účely na lok. č. 17', 18' a 19';
Z toho dôvodu boli tieto lok. vypustené z tabuľkovej a graf. časti Čistopisu ÚPD.
- podrobne je vyhodnotená táto kapitola v samostatnej prílohe, vrátane tabuliek.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Obec je súčasťou záujmového územia okresného mesta Levice, kde aj prirodzene gravituje - tu je vyššie obč. vybavenie a pracovné príležitosti a tvorí jeho prirodzené ťažisko.

Obec súčasne tvorí prirodzené ťažisko širšej sídelnej štruktúry, nakoľko je prirodzenou dopravnou križovatkou na cestách II. a III. tr. . Do k.ú. zasahuje CHKO Štiavnické vrchy a na jej úpätí bohaté rekreačné aktivity - vodná nádrž Bátovce, vinohradnícke a záhradkárске osady, camping a pod.

Obec je plynofikovaná, zásobovaná pitnou vodou, odkanalizovaná s ČOV a bezproblémovo zásobovaná elektr. energiou.

Obec má tradíciu v poľnohospodárskej i ľahkej potravinárskej výrobe. Turisticky je atraktívna.

Možno konštatovať, že obec má vďaka vyššie uvedeným danostiam značný rozvojový potenciál pre rozvoj služieb, poľnohospodárstva, spracovateľského priemyslu, turizmu a následne bývania a má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj.